David Foenkinos
Potențialul erotic al soției mele
ebook
HUMANITAS
79
CARTEA DE PE NOPTIERĂ

„Sunt incapabil să mă inspir din realitatea propriei vieţi, nu fac defel autoficţiune“, mărturiseşte DAVID FOENKINOS într-un interviu. Născut în 1974, la Paris, a urmat Literele la Sorbona şi a făcut parte dintr-o formaţie de jazz.

Cum a început să scrie? Adolescent timid şi romantic, şi-a conturat stilul în scrisorile de dragoste. Apoi, pe măsură ce învăţa să cânte la chitară, exersa şi arpegiile literare. N-a dorit să debuteze decât la Gallimard, unde şi-a trimis în plic manuscrisul primului roman, *Inversiunea idioţeniei. Despre influenţa a doi polonezi*. După o aşteptare destul de lungă, romanul a fost acceptat şi astfel, în 2002, a început cariera de succes a scriitorului. A publicat la Gallimard, Flammarion şi Grasset, a obţinut mai multe premii literare şi este tradus în numeroase ţări. A scris, de asemenea, scenarii de film şi adaptări pentru teatru. Şi, pentru că-i plac benzile desenate, a compus şi un text de gen, prima parte dintr-o trilogie intitulată *De ce atâta dragoste?*

David Foenkinos a fost la Bucureşti şi s-a întâlnit cu cititorii cărţii *Potenţialul erotic al soţiei mele*, un succes al colecţiei „Cartea de pe noptieră“.

SCRIERI: *Inversion de l’idiotie. De l’influence de deux Polonais* (*Inversiunea idioţeniei. Despre influenţa a doi polonezi*, 2002), *Entre les oreilles* (*Între urechi*, 2002), *Le potentiel érotique de ma femme* (*Potenţialul erotic al soţiei mele*, 2004), *En cas de bonheur* (*În caz de fericire*, 2005), *Les cœurs autonomes* (*Inimile independente*, 2006), *Qui se souvient de David Foenkinos?* (*Cine-şi aminteşte de David Foenkinos?*, 2007).

Traducătorul, Dan RĂDULESCU, a mai tradus două cărţi în colecţia „Cartea de pe noptieră“: Patrick Modiano, *Micuţa Bijou*, 2003, şi Daniel Keyes, *Flori pentru Algernon*, 2003, precum şi două cărţi în colecţia „Paşi peste graniţe“: Roger Scruton, *Vestul şi restul* (2004), şi Oliver Sacks, *Omul care îşi confunda soţia cu o pălărie* (2004).

David Foenkinos
Le potentiel érotique de ma femme
© Editions Gallimard, 2004

© Humanitas, 2005, 2009 (ediția print)
© Humanitas, 2012 (ediția digitală)
ISBN: 978-973-50-3827-4 (epub)

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372.743.382; 0723.684.194

David Foenkinos

Potențialul erotic al soției mele

Lui Victor

Cum să ajung la tine, undă senzuală,
Tu care îmi dai aripi…
M

Degeaba îmi denunţă raţiunea dictatura
senzualităţii.
Louis Aragon

Partea întâi
Un soi de viață

I

Hector avea o figură de erou. Îl simțeai gata să treacă la fapte, să înfrunte toate primejdiile omenirii noastre umflate, să înfierbânte gloatele de femei, să organizeze vacanțe în familie, să discute în ascensor cu vecinii şi, dacă era în mare formă, să înțeleagă un film de David Lynch. Un soi de erou al timpului nostru, cu pulpele bombate. Chestiunea e că tocmai se hotărâse să se sinucidă. În materie de eroi se poate şi mai bine, nimic de zis. Un anume gust pentru spectacol îl făcuse să aleagă metroul. Ca să afle toată lumea despre moartea lui, să fie un soi de avanpremieră mediatică a unui film dinainte ratat. Hector se clătina uşurel pe picioare în timp ce asculta, din politețe, instrucțiunile sonore ca nu cumva să-şi cumpere biletul la repezeală; în caz că dădea greş, era util să şi le amintească. Nu se ştia nimic despre el, aşa că se cam spera ratarea asta, fie şi numai pentru a afla dacă se poate avea încredere în figura oamenilor. Ce ți-e şi cu figura asta de erou! Începea să vadă ca prin ceață, pilulele cu acțiune soporifică fuseseră înghițite înainte de soroc. Se murea mai bine adormit. În cele din urmă se poate vorbi de noroc, din moment ce Hector al nostru a leşinat. În ochiul lui nu se vedea nimic. A fost descoperit zăcând pe culoarele metroului, mai aproape de Châtelet-Les Halles decât de moarte.

Trupul lui prăvălit semăna cu un avort. Doi brancardieri cu mutre de sportivi dopați (dar de-acum ne-am pierdut încrederea în mutre) au venit să-l scape de ochii muncitorilor încântați să vădă pe cineva într-o situație mai proastă ca a lor. Hector nu se gândea decât la un singur lucru: ratându-şi sinuciderea, se condamnase la viață. Fu transferat într-un spital zugrăvit de curând; logic, se putea citi peste tot „proaspăt vopsit“. Urma să se plictisească vreo câteva săptămâni în serviciul pentru convalescenți. Foarte curând, singura lui plăcere rămase un clişeu: s-o privească pe infirmieră visând vag să-i mângâie sânii. Adormea cu clişeul ăsta în minte, chiar înainte de a admite urâțenia infirmierei. Vegeta într-o stare în care sluțenia parc-ar fi coborât din mit. Judecata părea aspră: între două prize de morfină, infirmiera putea fi senzuală. Şi mai era doctorul care trecea pe-acolo, din timp în timp, aşa cum treci pe la o petrecere. Întâlnirile depăşeau rareori un minut, trebuia să se arate grăbit ca să aibă grijă de reputația lui (de fapt, singurul lucru de care avea grijă). Omul ăsta uluitor de bronzat îi cerea să scoată limba ca să conchidă că are o limbă frumoasă. E bine să ai o limbă frumoasă, te simți bine cu o limbă frumoasă, dar pentru Hector era ca o frecție la un picior de lemn. El nu prea ştia ce vrea, era un mare depresiv care gemea din fundul pâlniei. I se propuse să fie contactat cineva din familie sau vreun prieten, dacă domnul avea norocul să aibă aşa ceva (discret, se evoca posibilitatea să fie închiriați câțiva). Aceste opțiuni fură respinse printr-o tăcere nu prea politicoasă, să trecem peste asta. Hector nu voia să vadă pe nimeni. Mai precis, şi ca orice bolnav, nu voia să-l vadă nimeni în starea în care se afla. Se ruşina să fie o fărâmă de bărbat aflat între nimic şi mai puțin decât nimic. I se întâmpla să sune un prieten dându-i de înțeles că se află în străinătate, minunat Grand Canyon-ul ăsta, ce crevase; şi închidea, când de fapt Grand Canyon-ul era el şi numai el.

Infirmiera îl găsea simpatic, îi spusese chiar că e un bărbat *original*. Poți oare să te culci cu o femeie care te găseşte original? Iată o întrebare majoră. A priori, nu: să zicem că femeile nu se culcă niciodată,

şi punct. Se interesă de povestea lui; mă rog, ce ştia ea din povestea lui era dosarul medical. Am exagera spunând că existau şi detalii mai glorioase. Dar oare o fi existând femeia care-ţi oferă trupul pentru că-i place felul tău de a nu lipsi niciodată la rapelul antipolio? O, mă exciţi, bărbat al vaccinurilor făcute la timp. Adesea, infirmiera se scărpina în bărbie. În această situaţie, îşi închipuia că ea e doctorul; trebuie spus că era loc berechet pentru rolul ăsta. Atunci se apropia foarte mult de patul lui Hector. Avea totuşi un fel erotic de a-şi trece o dată şi încă o dată mâna peste cearşaful alb, degetele ei extrem de îngrijite erau nişte picioare pe o scară, cutreierau albeaţa.

Hector fu eliberat la începutul lunii martie, la urma urmelor luna nu avea nici o importanţă, nimic nu mai avea de altfel importanţă. Portăreasa, o femeie căreia nimeni nu-i mai putea ghici vârsta, pretinse că ar fi fost neliniştită de absenţa locatarului. Aţi priceput, felul de a fi fals neliniştit, de a te crede în 1942, cu un glas atât de ascuţit că, lângă o cale ferată, ar face să deraieze trenul.

— Domnule Balanchiiine, ce plăcere să vă revăd. Fiindcă, să ştiţi, eram neliniştiiită…

Hector nu se lăsă păcălit; cum lipsise peste şase luni, femeia încerca să-şi ciugulească darul pentru Crăciunul trecut. Nevrând să ia ascensorul, mai ales de teamă că va întâlni vreun vecin şi va trebui să-i dea explicaţii despre viaţa lui, se târî pe scări. Răsuflarea lui greoaie fu auzită şi lumea se lipi cu ochiul de vizoare. La trecerea lui, se deschiseră nişte uşi. Şi nici măcar nu era duminică, imobilul ăsta era de o trândăvie ameţitoare. Unde mai pui că se găsea mereu câte un vecin alcoolic — unul cu care ai tot atâtea puncte comune cât două drepte paralele între ele — care te silea să treci pe la el. Şi asta doar ca să vă întrebaţi de trei ori „ce mai faci“ şi să vă răspundeţi de trei ori „bine, da’ tu ce mai faci?“. Insuportabilă familiaritate; când ieşi din convalescenţă, îţi vine să locuieşti în Elveţia. Sau, şi mai bine, să fii femeie într-un harem. Pretextă o durere de ficat ca să poată intra în casă, şi atunci, bineînţeles, vecinul l-a întrebat: „Nu te-oi fi ales cu vreo ciroză din călătoria ta?“ Hector schiţă un zâmbet şi-şi continuă drumul. În fine, deschise uşa şi apăsă pe întrerupător ca să se facă lumină. Nu se schimbase nimic, de bună seamă. Totuşi lui Hector i se păru că trecuseră mai multe vieţi; reincarnarea plutea în aer. Praful veghease locul, până când, plictisit peste poate, începuse să se înmulţească.

Se lăsă noaptea, ca în fiecare seară. Îşi făcu o cafea, pasămite ca să dea un aer de normalitate insomniei care-l păştea. Aşezat pe scaun în bucătărie, asculta pisicile ce-şi făceau veacul prin streşini; nu ştia ce să facă. Se gândi la toată corespondenţa pe care n-o primise. Privirea îi căzu pe o mică oglindă cumpărată dintr-o prăvălie de vechituri, îşi amintea perfect prăvălia, şi amintirea îl umplu de spaimă. Febra trăită în ziua achiziţiei îl străbătu din nou, aşa cum simţi mirosul unei persoane când îi contempli fotografia. Trebuia neapărat să nu se gândească la lucrurile astea, totul se terminase; era vindecat. N-o să mai intre în viaţa lui într-o prăvălie de vechituri să cumpere o oglindă. Se privi o clipă. Chipul lui, după cele şase luni de convalescenţă, i se părea schimbat. Viitorul, pentru prima dată în viaţă, şi-l închipuia stabil; bineînţeles, se înşela. Şi aici nimeni nu voia — până una alta — să-i contrazică iluzia acestei evoluţii fericite. Dar înainte de a porni către acel viitor, am putea întârzia asupra trecutului mai puţin ca perfect.

II

Hector tocmai trăise momentul cel mai măreţ din viaţa lui; când se aştepta mai puţin, dădu cu nasul de o insignă „Nixon is the best“ datând din campania electorală pentru alegerile primare republicane din 1960. Trebuia să ştii însă că, după scandalul Watergate, insignele din campaniile electorale ale lui Nixon

deveniseră relativ rare. Nasul lui seducător fremăta gingaş, ca pleoapele unei adolescente ai cărei sâni cresc înainte de vreme. Graţie acestei descoperiri, era în măsură să câştige concursul naţional al celor mai buni deţinători de insigne din campania electorală. Deşi e un lucru pe care nu-l prea ştim (e o adevărată plăcere să ne împărtăşim cunoştinţele), există concursuri pentru colecţionari. Oamenii se întrec în timbre rare şi în monede, într-o atmosferă pe cât de festivă pe atât de prăfuită. Hector se înscrisese la categoria insigne, uluitor de bine reprezentată în acel an (motivul fiind creşterea numărului de amatori de cocarde care au spart în vremea aceea piaţa într-un chip lamentabil; mulţi purişti s-au orientat spre insigne). Trebuia să ai marfă nu glumă pentru a spera să ajungi în sferturile de finală. Hector era imperturbabil, îşi cunoştea superioritatea şi, într-un colţişor călduţ al memoriei, retrăia clipa imensei descoperiri. Umbla cu mâinile întinse înainte, cu mâinile ca nişte antene, cu paşii febrili, colecţionarul e un bolnav ce-şi caută în permanenţă vindecarea. De două zile rătăcea frenetic: îi lipsea o insignă; trecuseră şase luni de când era concentrat exclusiv pe insigne, şase luni de patimă nebună, şase luni în care viaţa lui nu constase decât în insigne.

Să n-ai încredere niciodată în suedezii care nu sunt blonzi. Hector era impasibil, insigna „Nixon is the best“ putea fi scoasă din cutie în orice clipă în faţa privirii-lumină a suedezului; privire care ducea cu gândul la rata sinuciderilor din Suedia. Dacă numele lui rămânea imposibil de ţinut minte, noi nu-i uităm sublima performanţă de anul trecut, căci domnul e campion titular al colecţionarilor de insigne din campanii electorale. În viaţa civilă, suedezul era farmacist într-o farmacie din Suedia. Se spunea că moştenise această profesiune; adesea viaţa profesională a colecţionarilor se aseamănă cu un costum prea mare. Cât priveşte viaţa sexuală, e calmă ca un elev puturos pe timpul vacanţei şcolare. Să faci colecţie reprezintă una din rarele activităţi care nu se bazează pe seducţie. Obiectele acumulate sunt metereze care seamănă cu ochelarii de cal. Doar muştele pot vedea de-aproape tristeţea rece care emană dintr-acolo. Acea tristeţe uitată în euforia unei competiţii. În clipa aia, suedezul era cât pe ce să uite şi cuvântul medicament. Părinţii, care îl crescuseră cu dragostea unei seringi pentru o venă, nu mai existau. Publicul îşi ţinea răsuflarea, era una din finalele cele mai palpitante din câte ne-a fost dat să trăim. Hector întâlni privirea polonezului pe care-l eliminase în semifinală; simţeai că are un nod în gât, dovadă că nu-şi digerase înfrângerea. Cum de putuse să creadă, fie şi pentru o clipă, că poate ajunge în finală cu o insignă a lui Lech Walesa? Suedezul nu se lăsa tulburat decât de nivelul lui intelectual, era calm. Îşi freca tâmplele din când în când, se simţea prea bine micul tertip care încearcă să destabilizeze, micul tertip de doi bani menit să-l atingă pe Hector al nostru. Tentative ridicole, Hector al nostru era solid, cu ani întregi de colecţii în spate, era sigur pe Nixonul lui; i-ar fi încălzit cu siguranţă inima, lui Nixon, să ştie că un Hector avea să câştige ceva graţie lui. Treaba n-ar atârna desigur cine ştie ce în cărţile de istorie, şi era puţin probabil ca performanţa din seara aceea să micşoreze supraputerea negativă declanşată la Watergate. Totuşi, lucrurile nu fură atât de simple (să n-ai încredere în suedezii care nu sunt blonzi). Nemernicul scoase la iveală o insignă cu Beatleşii. Publicul îşi înăbuşi râsul, dar departe de a se clătina, suedezul lămuri că era vorba de o insignă din campania electorală pentru şefia în *Sergent Pepper Lonely Hearts Club Band*. Ticălosul avusese sigur informaţii despre nestemata lui Hector şi nu găsise altă apărare decât să încurce juriul; ce lepră de suedez. Şi planul lui era pe cale să reuşească, fiindcă juriul (de fapt, era vorba de un bărbat bărbos) a schiţat un zâmbet. Hector se revoltă, dar într-un fel în cele din urmă cam ridicol, pentru că el nu prea ştia să se revolte; scrâşni din dinţi, cumva. Să dezvăluim neîntârziat mascarada: tentativa hoţomanului fu socotită originală, iar Hector fu declarat învins. El se-arătă destul de demn, făcu un semn discret cu capul în direcţia învingătorului şi părăsi sala.

Rămas singur, începu să plângă. Nu din pricina înfrângerii, avusese deja nenumărate suişuri şi coborâşuri, ştia că o carieră e plină de asemenea clipe. Nu, el plângea din cauza caraghioslâcului situaţiei, să piardă în faţa Beatleşilor; era de râs, de-asta plângea. Clipa asta ridicolă îi amintea de ridicolul vieţii lui; pentru prima dată, simţi că o forţă îl împingea către schimbare, o forţă care-i îngăduia să rupă cu această nebunie a colecţiilor. Nu fusese toată viaţa decât o inimă bătând în ritmul descoperirilor. Colecţionase timbre, diplome, tablouri cu vase ancorate la chei, bilete de metrou, prima pagină a cărţilor, tacâmuri de salată şi ţepuşe din plastic pentru aperitive, dopuri, clipele petrecute cu tine, proverbe croate, jucării Kinder, şerveţele de hârtie, boabe de fasole, filme fotografice, suveniruri, butoni de manşetă, termometre, labe de iepure, registre de naşteri, scoici din Oceanul Indian, zgomotele de la ora cinci dimineaţa, etichete de brânzeturi, pe scurt, colecţionase de toate, şi, de fiecare dată, în aceeaşi stare de excitaţie. Existenţa lui respira frenezia; cu toate perioadele de euforie pură şi de depresie extremă pe care frenezia le putea implica. Nu-şi amintea de nici o clipă din viaţa lui în care să nu fi colecţionat ceva, în care să nu fi fost în căutarea vreunui lucru. Totuşi, la fiecare nouă colecţie, Hector credea că va fi cea din urmă. Dar, în chip sistematic, descoperea în satisfacţia lui izvoarele unei noi insatisfacţii. Într-un fel, era un Don Juan al obiectului.

*

Paranteză

Această din urmă imagine e cea mai exactă. Se spune adesea că există bărbaţi care umblă după femei, Hector poate fi socotit un bărbat care umblă după obiecte. Departe de a compara femeia cu obiectul, notăm totuşi asemănări evidente, iar spaimele eroului nostru se vor putea oglindi în spaimele infidelilor, precum şi în ale tuturor bărbaţilor adânc răniţi de raritatea femeilor. În cele din urmă, e povestea unui bărbat căruia îi plăceau femeile… Câteva exemple: i se întâmpla lui Hector să fie împărţit între două colecţii; după şase luni de viaţă consacrată etichetelor de brânzeturi, se putea îndrăgosti fulgerător de un timbru întâlnit din întâmplare, simţindu-se mistuit de pornirea de a părăsi totul pentru noua pasiune. Câteodată, alegerea era fizic imposibilă, şi Hector trăia luni de zile cu spaima jocului între două vieţi. Atunci, cele două colecţii trebuiau etalate în colţuri opuse ale apartamentului, iar fiecărei piese de colecţie să-i fie menajate susceptibilităţile; Hector atribuia acestor obiecte atitudini omeneşti, şi nu rareori surprindea gelozia unui timbru faţă de un act de naştere. Desigur, era vorba de perioadele în care sănătatea lui mintală lăsa cel mai mult de dorit.

De altfel, fiecare colecţie făcea apel la o emoţie diferită. Unele, paginile de carte de pildă, erau mai senzuale decât altele. Era vorba de colecţii aşa-zis sensibile, de mare puritate, colecţii care, o dată dispărute, se transformau în fabuloase izvoare de nostalgie. Şi alte colecţii mai carnale, colecţii oarecum de o seară, care atingeau sfere mai brutale, fizice; aşa erau, de pildă, ţepuşele de aperitiv. Nu-ţi clădeşti viaţa cu o ţepuşă de aperitiv.

*

Bineînţeles, încercase să se trateze, să se abţină să înceapă o colecţie, să se rupă de ea; cu neputinţă, dorinţa era mai tare decât el, simţea o chemare subită pentru un obiect şi-l năpădea dintr-o dată nevoia nestăpânită de a-l aduna. Citise nişte cărţi; toate vorbeau de posibilitatea de a refula sau de a te elibera de frica de a fi părăsit. Unii copii mai mult sau mai puţin părăsiţi de părinţi se apucă de colecţionat ca să aibă un sprijin. Abandonul e o vreme de război; teama de lipsuri e atât de mare încât lumea adună. În

cazul lui Hector, nu se putea spune că fusese părăsit de părinţi. Nu se putea spune nici că fusese cocoloşit. Nu, atitudinea lor vegeta la jumătatea drumului între cele două atitudini, într-un fel de moleşeală atemporală; să vedem.

III

Hector fusese întotdeauna un fiu bun (am văzut doar, iar unii au şi apreciat-o, discreţia evidentă cu care se sinucisese; era ceva elegant în maniera lui de a da de înţeles că se află în Statele Unite). Era un fiu bun, preocupat să-şi vadă părinţii fericiţi, să-i legene în iluzia realizării lui. În faţa uşii lor, Hector îşi pregătea cu grijă zâmbetul. Avea cearcăne în jurul ochilor. Când deschise uşa, mama nu-l văzu pe fiul ei aşa cum era, ci aşa cum îl văzuse întotdeauna. Dacă relaţiile noastre de familie sunt filme văzute din rândul întâi (de unde nu vedem nimic), părinţii lui Hector intrau de-a dreptul în ecran. Pornind de aici, am putea stabili o paralelă între nevoia de a colecţiona şi voinţa de a te face remarcat în chip grosolan ca *fiinţă schimbătoare* (mai simplu spus, *vie*).

Păstrăm această ipoteză pentru mai târziu.

În general, vom păstra toate ipotezele pentru mai târziu.

Atitudinea asta de a nu distruge mitul fiului realizat presupunea greutăţi şi o redutabilă stăpânire de sine. Sunt lucruri mai lesne de imaginat decât de împlinit. Să dai impresia că eşti fericit e într-un fel mai greu decât să fii cu-adevărat. Liniştea părinţilor era direct proporţională cu zâmbetul său; erau mândri să aibă un fiu fericit şi drăguţ. Erau mulţumiţi de el ca de un aparat electrocasnic care dispreţuieşte termenul de garanţie dându-şi aere de funcţionare veşnică. În ochii părinţilor săi, Hector era o marfă germană. Astăzi însă, îi este mai greu ca oricând, mărturisirea sinuciderii îi stă pe buzele aproape vinete, i-ar plăcea, o dată, să nu mai joace teatru, să fie un fiu în faţa părinţilor lui, să plângă cu lacrimi mari, capabile să-i care într-un torent toată durerea. Cu neputinţă, zâmbetul de pe faţa lui se opune şi blochează ca întotdeauna adevărul. Părinţii lui s-au pasionat întotdeauna pentru tot ce făcea fiul lor. Mă rog, cuvântul *pasiune* reprezenta pentru ei un sentiment fulgerător, un soi de orgasm al zâmbetului. „Nu mai spune? Ai găsit o savonieră nouă… E nemaipomenit!“ Şi asta era tot. Era un entuziasm real (Hector nu se îndoise niciodată), dar se-nrudea cu piscul unui montagne-russe; după el urma căderea abruptă în tăcere. Nu, nu-i chiar aşa: i se întâmpla tatălui să-l bată uşor pe spate, ca să-şi exprime întreaga mândrie. Lui Hector, în clipele acelea, îi venea să-l omoare; fără să ştie prea bine de ce.

La părinţii lui, Hector mânca chiar dacă nu-i era foame (era un fiu bun). Mesele se desfăşurau într-o linişte abia tulburată de leorpăitul supei. Mamei lui Hector îi plăcea grozav să facă supă. Câteodată, ar trebui pur şi simplu să reducem ceea ce trăim la unul sau două amănunte. Aici, în sufragerie, nu puteai evita colţii cu care te-nhăţa ceasul de perete. Zgomot cumplit de apăsător, a cărui precizie, datorată preciziei timpului, putea înnebuni pe oricine. Ăsta era ritmul care puncta vizitele. Ritmul greoi al timpului, şi muşamaua. Dar înainte de muşama, să zăbovim asupra ceasului. De ce adoră oare pensionarii atât de tare ceasurile zgomotoase? Să fie un fel de a savura ultimele coltuce de pâine, de a simţi cum trec ultimele şi leneşele clipe ale unei inimi care bate? Totul se putea cronometra la părinţii lui Hector; chiar şi timpul ce le mai rămânea de trăit. Şi muşamaua! De necrezut ce pasiune au toţi bătrânii ăştia pentru muşama. Ce bine simţi firimiturile de pâine pe ea. Hector zâmbea amabil ca să dea de înţeles că mâncarea e bună. Zâmbetul lui ducea cu gândul la disecţia unei broaşte. Trebuia neapărat să dai totul la o parte, să fii grosolan în obiceiuri, să îngroşi trăsăturile ca şi cum ai coborî de-a dreptul dintr-un tablou

pop art. Astea sunt particularităţile copiilor făcuţi târziu, o lipsă de gingăşie cât se poate de simpatică. Mama lui avea patruzeci şi doi de ani la naşterea lui, iar tatăl aproape cincizeci.

Pe undeva fusese sărită o generaţie.

Hector avea un frate mai mare, cu douăzeci de ani mai mare, un frate foarte mare deci. Am putea deduce de-aici că părinţii lui se situau pe o poziţie exact opusă obsesiei de a acumula. Se gândiseră să-l procreeze pe Hector (care furnizează materia primă a acestei povestiri, să mulţumim în treacăt iniţiativei) în ziua când Ernest (fratele în cauză) părăsea căminul familial. Punând la socoteală un copil de fiecare dată, şi dacă menopauza n-ar fi venit să reteze acest sublim elan teoretic, Hector ar fi avut un mezin sau o mezină care ar fi fost cu siguranţă botezat(ă) Dominique. Concepţia asta despre familie trecea drept originală, dar, ca de atâtea ori în tot ce pare original, nimic nu e aşa. Ne aflam într-un domeniu destul de puţin excitant, un domeniu în care e nevoie de timp pentru a înţelege lucrurile. Asta întrece toate elogiile aduse încetinelii. Schematizând: Ernest se născuse, fusese fericirea părinţilor săi şi, cu ocazia plecării lui, ei se gândiră aşa: „Una peste alta, era bine… Dac-am face altul?“ Atât şi nimic mai mult. Părinţii lui Hector nu se gândeau niciodată la două lucruri deodată. Ernest fu extrem de şocat aflând vestea, căci toată copilăria visase să aibă un frate sau o soră. Am fi putut socoti că a face un copil în chiar momentul plecării lui ţine de sadism, dar cum noi îi cunoaştem pe părinţii lui Hector, ştim că sadismul nu e genul lor.

O dată pe săptămână Hector îl vedea pe fratele mai mare când venea să mănânce supa familială. Se simţeau bine toţi patru. Era o atmosferă de cvartet de Bach, mai puţin muzica. Din nefericire, mesele nu ţineau mai mult ca de obicei. Ernest vorbea despre afacerile lui, şi nimeni nu ştia ce întrebări să pună ca să-i prelungească şederea. Se vădea o anume nulitate în arta retoricii şi a relansării conversaţiei prin întrebări. Mama lui Hector, să-i spunem pe nume de data asta, Mireille (scriind prenumele ăsta, avem aproape impresia de a fi ştiut dintotdeauna că o chema Mireille; tot ce-am aflat despre ea denotă cât se poate de bine o atmosferă Mireille), îşi vărsa lacrima la plecarea fiului cel mare. Hector fu multă vreme gelos pe lacrima asta. Pricepu că pentru el nu se plângea fiindcă se-ntorcea foarte repede: pentru o lacrimă era nevoie de o despărţire de cel puţin două zile. Aproape că puteam culege lacrima lui Mireille ca să aflăm, cântărind-o, exact când se va întoarce Ernest; o, e o lacrimă de opt zile! O lacrimă mare, iar în această lacrimă, care e globul vieţilor depresive, Hector se proiectează din nou în timpul nostru prezent, timp al incertitudinii narative, pentru a se găsi în faţa unei cumplite deziluzii: adult fiind şi venind să leorpăie supa o dată pe săptămână, mama lui nu plânge pentru el. Deodată, lacrima asta care nu cântăreşte nimic devine povara cea mai mare pe care inima lui a trebuit s-o îndure vreodată. Ne aflăm în faţa unei certitudini: mama lui îl preferă pe fratele său. În chip ciudat, Hector se simte aproape bine; trebuie să-l înţelegem, e prima oară în viaţa lui când se găseşte în faţa unei certitudini.

Eroul nostru ştie foarte bine că ceea ce a simţit e fals; luciditatea lui e apreciabilă. Părinţii lui au o gamă hiper-restrânsă de sentimente. Iubesc la fel pe toată lumea. E o dragoste simplă care merge de la burete până la fiul lor. Acest fiu bun, închipuindu-se victima unei non-preferinţe, voise să le atribuie părinţilor săi intenţii perfide, ba chiar un strop de ură. În anumite zile, visase ca taică-su să-i tragă o pereche zdravănă de palme: imaginea unei urme roşii pe piele i-ar fi îngăduit să se simtă viu. O vreme, se gândise să provoace reacţii la părinţii lui, devenind un copil cu probleme; nu îndrăznise niciodată, până la urmă. Părinţii îl iubeau; în felul lor, desigur, dar îl iubeau. Aşa că trebuia să incarneze cu orice preţ rolul de fiu bun.

*

Paranteză privitoare la tatăl lui Hector pentru a şti de ce întreaga lui viaţă se-nvârte în jurul mustăţii, şi schiţă a unei teorii care consideră societatea noastră drept exhibiţionistă.

Tatăl lui ofta din timp în timp, şi din aceste oftaturi se putea extrage chintesenţa implicării lui în educaţia fiului. La urma urmelor, era mai mult decât nimic. Tatăl acesta (să-i spunem pe nume, acest Bernard) purtase de foarte timpuriu mustaţă. Nu era câtuşi de puţin, aşa cum multă lume ar putea să creadă, o atitudine degajată: mustaţa lui era gândită, era aproape un act de propagandă. Pentru a-l înţelege pe acest Bernard, să ne îngăduim un scurt popas, preţ de un oftat. Tatăl lui Bernard, născut în 1908, murise eroic în 1940. Cuvântul eroic este o manta largă, intră totul sub ea. Germanii nu atacaseră încă, linia Maginot era intactă, iar tatăl lui Bernard îşi avea sediul cu regimentul lui într-un mic sat din Est. Sat mic în care locuia o femeie de o sută cincizeci şi două de kilograme, hotărâtă să profite de trecerea regimentului. Dacă de obicei bărbaţii nu se lipeau de ea, avea toate şansele în timp de război, în timp de abstinenţă. Pe scurt, tatăl lui Bernard se hotărî să atace muntele, şi dintr-o alunecare de cearşaf, dintr-o răsturnare a cărei grozăvie nu îndrăznim să ne-o închipuim, se petrecu ceea ce îndeobşte se numeşte o înăbuşeală. De această poveste, sst!, familia fusese cruţată, totul fiind mascat sub cuvântul eroic. Fiul lui nu avea decât zece ani. Bernard fu deci crescut în cultul eroicului său tată, şi dormea sub un portret care-l acoperea pe cel al Fecioarei. În fiecare seară şi-n fiecare dimineaţă, el binecuvânta chipul acela încremenit de moarte, chipul acela înzestrat cu mustăţi atât de pline de viaţă. Nu ştim exact în ce moment s-a produs dereglarea cerebrală care a făcut ca Bernard să rămână, pentru tot restul vieţii, marcat de mustăţile tatălui său. S-a rugat să nu mai fie imberb şi a adus prinos primelor fire de barbă. Când faţa lui a avut onoarea să capete o mustaţă demnă, simţi că devine bărbat, că devine tatăl său, că devine eroic. Cu vârsta, se mai relaxase şi nu se enerva să vadă un teren virgin deasupra buzelor fiilor lui; fiecare îşi trăia viaţa păroasă pe care voia s-o trăiască. Bernard credea că toţi bărbaţii ajunseseră imberbi, şi că era vorba de o manevră a societăţii noastre actuale. Îi plăcea să repete că *trăim în epoca cea mai puţin prielnică mustăţii cu putinţă*. Societatea noastră tunde părul, asta-i curată exhibiţie! striga el. Şi întotdeauna, după asemenea explozii verbale, se întorcea la gândurile lui intime, năpădite de neant.

*

În vremea adolescenţei sale deloc buboase, Hector îşi vizita regulat fratele. Aştepta de la el sfaturi pentru a-i înţelege mai bine pe părinţii lor. Ernest îi spunea că nu există mod de întrebuinţare, sau poate doar să ai aerul că-ţi place la nebunie supa făcută de mămica. Nu trebuia să se dea în lături nici de la unele incursiuni în domeniul puţin respectabil al linguşelii atunci când voia să meargă să doarmă la un prieten („cred c-am să iau cu mine un termos cu supă de a ta, mămico“). Numai că Hector n-avea prieteni; cel puţin, nu prieteni la care să doarmă. Relaţiile lui se mărgineau adesea la schimburi de cărţi de joc în curtea şcolii. De-abia atinsese vârsta de opt ani, dar reputaţia lui de colecţionar temut era deja bine stabilită. Astfel, Hector îi cerea sfaturi fratelui său şi foarte curând acest frate deveni punctul de reper al vieţii lui. Nu c-ar fi vrut să-i semene, dar îi semăna. Mai bine zis, privea la viaţa lui, spunându-şi că poate ar fi a lui. Totul era în acel „poate că“, fiindcă, vorbind deschis, propriul său viitor îi părea neclar; viitorul său era un clişeu de paparazzi.

Ernest era un lungan uscăţiv care se însurase cu o roşcată micuţă destul de excitantă. Hector avea treisprezece ani când o descoperi pe viitoarea soţie a fratelui său, şi visă pentru o clipă că avea să se

ocupe de educaţia lui sexuală. Uitase că viețile noastre au devenit romane ale secolului XX; cu alte cuvinte, că epoca dezvirginărilor epice ale secolului al XIX-lea s-a încheiat. Se masturbă fără măsură gândindu-se la Justine până în ziua căsătoriei. Ideea de familie avea ceva sfânt. La scurtă vreme, Justine născu o micuță Lucie. Când părinții ei erau la lucru, el se ducea adesea să aibă grijă de micuță şi se juca de-a păpuşile cu ea. Era uluit că ajunsese să fie şi el nenea cuiva. Iar din privirea copilei simţea că nu duce o viață absolut normală; în fața inocenței, te afli în fața vieții pe care n-o trăieşti.

Hector urmase studii de drept fără prea multă asiduitate. Nu-l interesa nimic în afară de colecţiile lui; ah, ce n-ar fi dat să existe meseria de colecţionar! Fu angajat ca asistent în cabinetul fratelui său, dar neobținându-şi diploma, postul risca să reprezinte apogeul carierei sale. Într-un sens, era o uşurare, căci era scutit astfel de toate spaimele privitoare la planurile unei cariere, ba mai mult, de luptele interne între toți avocații ăia cărora ar trebui să le închidă pliscul. Observase că reuşita mergea mână-n mână cu frumusețea; unele avocate aveau nişte sâni şi nişte picioare care le făgăduiau pledoarii sublime. Hector se făcea mic în scaun când treceau pe-acolo; desigur, mişcarea era inutilă, căci ele nu l-ar fi remarcat nici dac-ar fi avut doi metri. În orice caz, femeile nu-l pasionau decât în semiîntunericul odăii sale, câteva minute pe zi. I se întâmpla să-şi trădeze câteodată masturbația, mergând să dea din fund la o prostituată, dar asta nu era cu adevărat important pentru el. În toți acei ani, femeile se odihneau în odaia ascunsă a excitației lui[1]. Le privea, le admira, dar nu le dorea. Mă rog, să fim cinstiți, când credea că nu doreşte femeile, Hector se gândea mai ales că nu le poate stârni dorința. Spunea mereu că întreg timpul îi e ocupat de pasiunea pentru colecții; dacă nimeni nu se îndoia de această evidență evidentă, se putea pune totuşi rămăşag că prima îndrăgostită de corpul lui avea să-l pună la orizontală. Îi mulțumea fratelui său pentru că îl ajuta în acest fel, şi fratele ăsta îi răspundea automat: „E normal ca frații să se ajute între ei.“ Hector avea norocul să aibă un frate mai mare care semăna cu un tată.

Să ne întoarcem la momentul în care Hector îşi mănâncă supa. N-a mai venit de şase luni să-şi vadă părinții. Ei nu se uită la el. Atmosfera e uluitor de familială, întoarcerea asta e zi de sărbătoare. Ce fericire să-l revadă după o călătorie atât de lungă! „Şi americanii, poartă mustață?“ se interesă Bernard. Ca fiu bun ce era, Hector descrise în amănunt uluitoarele mustăți ale californienilor, blonde şi stufoase ca iarba de mare scandinavă. Ne scăldam în bună dispoziție, o extraordinară bună dispoziție în care se puteau pune crutoane vesele, şi în toiul acestei impresii de fericire latentă, lui Hector îi veni ideea că era poate timpul să-şi rostească adevărul. Era mai puțin vorba de o idee cât de o neputință de a-şi ține mai departe ascunsă suferința. Inima lui grea nu mai putea cuprinde tot ce-i fusese dat să trăiască. Pentru prima dată, avea să fie el însuşi, nu se va mai ascunde în costumul croit pe o măsură greşită; asta l-ar uşura, ar putea în sfârşit să pună punct mascaradei, să nu se mai înăbuşe. Când se ridică, părinții ridicară ochii.

— Ştiți ce, am ceva să vă spun… Am făcut o tentativă de sinucidere… şi nu eram în Statele Unite, ci în convalescență…

După o clipă de tăcere, părinții începură să râdă; un râs aflat la polul opus al erotismului. Ce caraghios! Îşi cotcodăceau norocul de a avea un fiu atât de blând şi de comic, mai Hector decât orice Hector, un fiu comic! Fiul ăsta care avea, cum să spunem, o uşoară problemă de credibilitate. Fusese clasat în categoria „fiu bun“ fiindcă venea la masă chiar dacă nu-i era foame. Iar fiii cei buni nu se sinucid; în cel mai rău caz, îşi înşală nevasta când e plecată în vacanță la Hossegor. Hector îşi aținti privirea pe chipul părinților lui, nu se putea citi nimic acolo, fețe din cărți cu numere de telefon. Era condamnat să fie clişeul lor. Zărea în privirea lor oglinda celui care fusese cu o zi înainte. În chip

nedesluşit, acest raport era o închidere.

Mamei îi plăcea tare mult să-l conducă în prag, parcă ar fi fost o stewardesă la sfârşitul zborului, căreia trebuia aproape să-i mulţumeşti făgăduind că vei călători în curând din nou cu aceeaşi companie. Compania supei. O dată ajuns jos, simţea întotdeauna nevoia să umble câţiva paşi, ca să nu mai audă tic-tacul vestitor de moarte.

IV

Hector se află în adâncul valului, val care el însuşi se află în adâncul oceanului, ocean care el însuşi se află în adâncul universului — ai toate motivele să te simţi un om mărunt.

După semifinala blestemată în care s-a spus că nu trebuie să ai niciodată încredere în suedezii neblonzi, a plâns din pricina ridicolului vieţii sale. Dezgustul produsese totuşi o senzaţie pozitivă: şi de la dezgust poate porni progresul. Hector găsi o bancă; stând jos, ideile căpătau stabilitate. Pateticul plutea de jur-împrejur. Hector vedea ivindu-se figuri de suedezi, aşa că pentru a evita un vârtej stockholmian închise ochii. Nixon nu era decât un om de nimic care-şi meritase cu vârf şi îndesat Watergate-ul. Nixon reprezenta momentul coborârii în fundul prăpastiei. Hector scoase un oftat şi o decizie majoră luă naştere: hotărî să termine cu colecţiile. Trebuia să încerce să-şi ducă viaţa ca toată lumea, să nu se mai lase atras de ele, să nu mai adune în vecii vecilor. Pentru o scurtă clipă, se simţi nespus de uşurat, dar uşurarea nu dură mai mult de o clipă, fiindcă îi reveni în memorie, precum refluxul pervers al unui val izbit de o stâncă, amintirea hotărârilor precedente de care nu se ţinuse niciodată. Toate clipele în care-şi făgăduise să înceteze totul, în genunchi şi cu lacrimi în ochi, şi toate clipele în care se prăbuşise văzând o monedă, apoi alta şi alta. Concluzia era simplă: pentru a se elibera, trebuia să nu mai strângă nimic, să nu mai aibă nimic în dublu exemplar, să se concentreze cu ardoare pe unicitate.

Ne aflam la începutul anului 2000, ceea ce reprezenta un handicap pentru Hector. Nu suporta anii olimpici, socotindu-i nefaşti pentru toate isprăvile neînsemnate pe care noi, muritorii, încercam să le ducem la bun sfârşit. Ideea asta era legată mai ales de amărăciunea că întrecerile între colecţionari nu fuseseră niciodată recunoscute ca sport olimpic: dacă tot era să fii umilit de un suedez, măcar să fii sub soarele de la Sydney. Căuta să-şi ocupe gândurile pentru a nu trebui să dea piept cu lupta lui. Se întoarse acasă, şi îşi aşeză calendarul pe birou. Notă în dreptul datei de 12 iunie: Ziua 1. Şi strânse pumnul ca şi cum izbutise un passing-shot la o minge de meci.

Apoi, petrecu o noapte la urma urmelor mulţumitoare.

Şi chiar visă o femeie brună care-i şoptea: „Fă un legământ şi gata.“

*

Despre greutatea de a te concentra asupra unicităţii

A doua zi dimineaţă, făcu prima greşeală deschizând televizorul. Practic toate produsele erau propuse câte două. Erau chiar nişte formule „două într-una“, şi inima începu să-i pulseze. Schimbă canalul şi dădu peste Teleshopping, unde animatorul preciza că „pentru un franc în plus“ se putea cumpăra şi o imprimantă o dată cu calculatorul; cum s-ar zice, un franc nu era altceva decât un mărunţiş simbolic. În zilele noastre, ca să vinzi un produs, trebuie să oferi două. Am trecut de la societatea de consum la

societatea de dublu consum. Iar cât priveşte ochelarii, îţi bagă pe gât dintr-un foc patru perechi la cutie pentru fiecare anotimp, ca şi cum soarele ar fi devenit o personalitate superputernică cu care trebuia să cazi la învoială în funcţie de anotimp. În acest caz precis de consum împătrit, îndemnul activ de a colecţiona era flagrant, criminal.

*

Spre sfârşitul dimineţii, Hector se duse la lucru. Cu o anume doză de nelinişte, îşi mărturisi hotărârea fratelui său. Ernest îl sărută cu putere şi-l strânse cu tot atâta putere în braţe, era mândru de el. Dacă părinţii lor nu-şi dăduseră niciodată seama de gravitatea unei atari situaţii, dimpotrivă, el fusese mereu preocupat de pasiunea fratelui său mai mic: viaţă sexuală zero, o viaţă profesională total dependentă de întrajutorarea familială („fraţii trebuie să se ajute între ei“), şi ore întregi petrecute cu strânsul etichetelor de brânzeturi. În ciuda înălţimii lui, Ernest era un mic sentimental. Îşi vărsă lacrima; răsuflând greu din cauza emoţiei, îl asigură de tot sprijinul lui şi de toată dragostea sa. „Trebuie să-ţi dai seama că eşti bolnav ca să începi să te vindeci“, se dădea în vânt după fraze măreţe. Apoi se duse să trateze o afacere de cea mai mare importanţă. Era una din persoanele cu răspundere de la Gilbert Associate and Co (se pronunţă Ghilbert, e un nume englezesc), societate fondată în 1967 de Charles Gilbert, căci responsabilii de la Gilbert Associate and Co trebuiau adesea să trateze afaceri de cea mai mare importanţă.

La serviciu, toată lumea îl iubea pe Hector. Era un funcţionar model care făcea mereu servicii cu zâmbetul pe buze. Dacă femeile tinere nu se uitau la el, femeile mai trecute erau înduioşate de, trebuie s-o spunem, blândul lui chip de miel. De aceea, când vestea hotărârii sale făcu înconjurul biroului, un puternic murmur de compătimire se iscă în jurul lui Hector. De multe ori, unii angajaţi fuseseră martori ai crizelor de frenezie ale colecţionarului; lăsase atât de des, pe unde trecuse, urmele febrei sale. Iar acest murmur de compătimire deveni în aceeaşi zi un soi de uluitoare solidaritate de teleton. Toată după-amiaza, veniră să-l bată uşurel pe spate, şi mulţi se lansau în comentarii. Curaj, suntem cu tot sufletul alături de tine, cumnatul meu s-a lăsat de ţigări săptămâna trecută, soţia mea s-a hotărât să nu mă mai satisfacă sexual, într-un cuvânt, i se aduseră la cunoştinţă toate experienţele de abstinenţă din mediul juridic. Încununarea zilei: o secretară, pe cât de roşcată pe atât de aproape de pensie, depuse un coş pe biroul lui Hector; erau bani! Se făcuse o chetă pentru a-l susţine în această încercare. În Statele Unite, chetele se făceau în mod obişnuit pentru operaţiile nefinanţate de Asigurarea medicală, care lipseşte acolo, şi, în felul ăsta, se recoltau adesea ceva dolari pentru transplante de rinichi. Într-un fel, Hector urma să încerce să-şi transplanteze o nouă viaţă.

Seara, în odaia lui, Hector privi banii şi socoti că suma era preţul ce trebuia plătit pentru a se vindeca. Era un gând fără sens, dar el încerca să-şi treacă timpul cu reflecţii care frizau incoerenţa pentru a evita cu orice preţ să se gândească la cel mai neînsemnat timbru sau ţepuş de aperitiv. Cum avea obiceiul să numere oi ca să adoarmă, fu foarte necăjit. Ca să rezolve cumva lucrurile, oaia fu urmată de un cal, apoi calul de un căluţ de mare, apoi căluţul de mare de o veveriţă roşcată, apoi, cum scopul nostru nu e să-l adormim pe cititor, oprim aici enumerarea asta care a ţinut o bună parte a nopţii. Detaliu picant, vidra a fost aceea care i-a venit de hac.

Zilele trecură, fără ca vreo colecţie să se arate la orizont. Hector începea să creadă în chemarea lui până acum neurmată către abstinenţă. Totuşi, lumea îl avertiza: „primele zile sunt întotdeauna cele mai uşoare“ (frază a fratelui său, desigur). Zile cu atât mai uşoare cu cât se pomeni deodată obiectul unei

admiraţii fără margini. Căutau să-l sprijine ca pe un candidat politic, avocaţii aveau grijă să nu-i ceară acelaşi lucru de două ori într-o zi. Iar o secretară fu desemnată să aibă grijă ca el să nu aibă de lucrat dosare prea asemănătoare între ele. Hector căpăta apucături de vlăstar regesc care trebuia distrat sistematic în moduri diferite. Se poate pune întrebarea de ce un asemenea entuziasm colectiv. E-adevărat că toţi îl iubeau, dar era oare acesta un motiv suficient? Aparent nu. Într-un context profesional hipercompetitiv şi centrat pe aparenţe, slăbiciunea unui salariat (să precizăm, salariat ce nu prezenta un pericol în ierarhie) polarizează animozităţile într-un unic avânt. Hector era ca un filtru de cafea nou-nouţ adus într-o întreprindere de cauciucuri. În jurul lui se restabilea un ţesut social. Şi, una peste alta, ceea ce se petrecea acolo nu scăpa privirilor directorului de resurse umane, care, în curând, avea să propovăduiască ceea ce el socotea a fi o metodă radicală. Pentru rentabilitatea unei întreprinderi, nimic nu e mai potrivit decât angajarea unui depresiv pe un post de ajutor de băgător de seamă.

Dragostea asta cu care era înconjurat, implicarea celorlalţi în lupta lui, avu efectul pervers de a-l zdruncina. Ca un adevărat sportiv francez, el începu să cedeze sub presiune; acea presiune care consta în a nu dezamăgi. Plângea la toaletă şi îşi punea hârtie igienică sub ochi ca să nu facă zgomot. El care fusese atât de dur şi de nemilos în timpul a zeci de negocieri, el care stăpânea arta bluff-ului chinezesc şi a concentrării neuropsihice era acum literalmente la pământ. Se simţea slab, fără armură. Pentru a-şi schimba viaţa, i se păru deodată că trebuia măcar să moară.

Hector plecă de la serviciu mai devreme. Pe stradă, picioarele îi şovăiră ca nişte amanţi la prima întâlnire. Pradă unui impuls, se năpusti într-un oficiu poştal. Ieşi de-acolo, uşurat pentru câteva clipe, cu o serie de timbre dintre cele mai comune. Simţi atunci un dezgust violent şi aruncă timbrele. Filatelia, Dumnezeule, cea mai jalnică colecţie! Dacă tot era vorba să recidiveze, măcar să fie ceva original! Timbre, timbre, repeta în neştire cuvântul care-i făcea rău. De ce nu şi monede? Uşoară recidivă, jalnică. Făcu stânga împrejur, vrând să forţeze destinul, cu iluzia că n-avea decât să se întoarcă pe acelaşi drum ca să-şi anuleze ultimele fapte. Ajuns înapoi la birou, cu greaţa de timbre stăruindu-i în gură, nu izbuti să se apuce iar de lucru. Din fericire, se petrecu un eveniment. Secretara (care ar putea fi roşcată) înaintă spre el cu obişnuitul ei mers legănat care făcuse cu siguranţă deliciile colecţiei „Iarna 54“. Hector o privi cu încetinitorul; gura ei de femeie se deschise.

V

Bună ziua, eu sunt Marcel Schubert. La fel cu compozitorul, întrebă Hector, ca să spună şi el ceva, dar mai ales ca să rostească primul lucru care-i trecea prin cap. Nu, se scrie Choubert. O dată încheiat acest dialog preliminar, se petrecu ceva în privirea celor doi bărbaţi, ceva plăcut şi intim, ceva care semăna cu certitudinea unei prietenii.

Choubert era nepotul prin alianţă al Géraldinei. Ea venise să-l vadă fiindcă ştia că acest nepot suferise cândva de colecţionită, dar izbutise să scape de ea. Venise doar cu propunerea ca cei doi să se întâlnească, şi Choubert i se înfăţişase lui Hector spunând: „Bună ziua, eu sunt Marcel Schubert.“ Avea un avantaj hotărâtor asupra lui Hector: nu-şi schimbase colecţia din 1986. Era un pasionat stabil care în prezent trăia într-o frenezie aproape rutinată. Lucra într-o bancă neînsemnată care, graţie unor prime apreciabile, îi îngăduia să-şi satisfacă pasiunea. Părinţii lui plecaseră să trăiască în Venezuela (tatăl lui

ajunsese ambasador neizbutind să scrie un roman înaintea vârstei de treizeci de ani) şi îi lăsaseră un somptuos apartament de şaizeci şi cinci de metri pătraţi în arondismentul doi din Paris. Umblând puţin, ajungeai în Place de la Bourse. În momentul prăbuşirii zidului de la Berlin, întâlnise o Laurence, şi de-atunci edificau o legătură stabilă. Unii o ştiu probabil pe Laurence, fiindcă era atacantă în echipa de ping-pong a cărei frumoasă performanţă a fost apreciată la campionatul mondial de la Tokyo; ceilalţi, o vor vedea numaidecât. Cuplul nu voise să aibă copii, era o alegere ca oricare alta. Primeau câteodată prieteni la cină, într-o atmosferă întotdeauna agreabilă. În caz că erau într-o dispoziţie excelentă, aveau dreptul la câteva bancuri ale lui Choubert în timp ce în bucătărie se spălau vasele.

Viaţa era fericită acolo.

Principala informaţie pe care Marcel i-o divulgă lui Hector era existenţa unor reuniuni de colecţionari anonimi. Ele se desfăşurau în fiecare joi la primul etaj al unui imobil discret. Portăreasa credea că e vorba de o sectă, dar, unsă bine cu bacşişuri, se hotărî să nu mai creadă nimic. Hector îl ascultă pe Marcel; pentru prima dată, avea în faţa lui pe cineva care putea să-l înţeleagă. Începând cu joia următoare, îl însoţi. Hector se prezentă înaintea celor opt aflaţi la reuniune, şi toţi exprimară o sinceră compătimire. Povesti cum întreaga lui viaţă nu fusese decât o înlănţuire absurdă de colecţii absurde. Mărturisirea îl uşură, dar mult mai puţin decât faptul de a-i asculta pe ceilalţi. Scopul reuniunilor anonime consta tocmai în a nu te mai simţi izolat. Vindecarea devenea posibilă îndată ce constatai suferinţa celorlalţi. Asta era şi ciudăţenia tuturor acestor întâlniri: ceea ce părea a fi culmea întrajutorării era activitatea cea mai egoistă cu putinţă.

Asistai, prin urmare, la discuţii ciudate:

— Am avut o lungă perioadă huhulofilistă până în martie ’77, exact înainte să devin clavalogist.

— Ca să vezi, ai fost clavalogist?

— Da, aveam nevoie să mă liniştesc, să mă agăţ de ceva.

— Cu siguranţă că e mai bine decât lucanofil!

— Ah, ce nostim!

Era doar o mostră a atmosferei de pre-reuniune. Pe urmă, toată lumea se aşeza (afară de cel care colecţiona momentele când stătea în picioare) şi Marcel conducea dezbaterile. Fiecare vorbea pe rând, şi se insista mai mult asupra celor care recidivaseră în cursul săptămânii. Era drăguţ. În ceea ce-l priveşte pe Hector, toată lumea era de acord că avea să se însănătoşească în curând. Era tânăr şi boala fusese descoperită la timp. Pentru alţii, şi aici ne gândim mai ales la Jean, total subjugat de trenurile în miniatură şi de brichete, nu mai era mare lucru de făcut; el se eutanasia frumuşel în timpul reuniunilor. Mai erau şi cei doi polonezi care aveau drept ciudăţenie colecţionarea apariţiilor a doi polonezi în romane. Cazul lor părea disperat.

În aceeaşi seară, Hector execută câteva flotări şi muşchii săi se arătară surprinşi. Adormi pe partea stângă, viaţa avea să fie simplă. În zilele următoare, se achită destul de bine de sarcinile de serviciu, dobândi dreptul la încurajare din partea superiorilor, iar picioarele femeilor îi dădeau bătăi de inimă. Se duse s-o vadă pe secretara fără de care nu l-ar fi întâlnit niciodată pe Marcel, şi-i dărui o sută patruzeci şi două de linguriţe de porţelan, resturi ale colecţiei amintite. Ea fu foarte mişcată, şi emoţia ei se răspândi cu uşurinţă. Şi ne aflam deja în ziua celei de a doua reuniuni. Hector, în picioare, cu o oarecare mândrie, mărturisi că nu se gândise aproape deloc la colecţii şi fu aplaudat. Se bucurau de bucuriile celorlalţi, domnea o solidaritate sinceră. După reuniune, Marcel îi propuse să facă sâmbătă un drum până

la mare şi înapoi, ca s-o vadă. Şi ca s-o respire, adăugă Hector. Da, ca s-o respire. La drept vorbind, în week-end-ul acela Marcel era celibatar fiindcă Laurence avea un concurs de ping-pong, în fine un fel de reuniune de foşti luptători pongişti, totul desfăşurându-se într-un castel din Sologne.

Sâmbătă, în faţa mării, Marcel fu poetic. Contemplarea orizontului îi punea aripi în glas. Vezi Hector, balena din depărtare, este boala ta… şi împreună, unindu-ne sufletele, facem orice ca să atragem balena asta spre ţărm… acostând, boala ta va fi o balenă eşuată. Totul era atât de frumos încât mâncară nişte midii. Marcel comandă şampanie, chiar dacă lui Hector nu-i prea plăcea şampania. Nu trebuia să-l contrariezi niciodată în etalarea convivialităţii. Era genul de om care vorbeşte tare şi care-şi bate prietenii pe spate; neavând umeri de atlet, Hector strângea din fese în timpul acestor clipe de sublimă prietenie. La desert, Marcel îşi întrebă noul prieten cum îşi închipuia că va fi viaţa lui după colecţii. Urmă o pauză penibilă în conversaţie. Hector nu-şi închipuia nimic, şi cu atât mai puţin viitorul. Marcel insistă, şi evocă o viaţă frumoasă alături de un câine şi de o femeie. Ştii, Laurence are prietene drăguţe, trebuie să-ţi placă sportivele cu spatele mai tare, dar sunt drăguţe, dacă vrei îţi prezentăm una. Ce prieten, Marcel ăsta. Hector îşi reproşa că are gânduri urâte, dar nu se putea împiedica să creadă, preţ de o clipă, că omul trebuia să fie al naibii de plictisit de viaţa sa ca să se bage astfel în a lui. Gânduri urâte desigur, Marcel avea un suflet pur.

Marcel colecţiona fire de păr. Păr feminin, bineînţeles. Ca băftos ce era, el se bucura în apartamentul său de un colţişor retras consacrat pasiunii lui, iar Hector trăi emoţia de a putea să viziteze locul sfânt. Exageră un pic pentru a nu-şi jigni prietenul, mergând până la înşirarea câtorva ah-uri şi oh-uri destul de izbutite pentru un începător în ale vicleniei. Simţea apăsarea celor care primesc destăinuiri. Trebuie ştiut că un colecţionar se recunoaşte după lipsa notorie de interes pe care o poartă colecţiilor celorlalţi. În chip perfid prietenos, Marcel încerca totodată să-l testeze pe convalescentul Hector. Prima piesă a colecţiei, „roşcată anul ’77“, impunea din capul locului respect. Hector se gândi că un fir de păr fără o femeie era ca o mână fără de braţ; urmărind magia firului de păr feminin, te izbeai de un cumplit nimic. Firele de păr n-au dreptul să fie drumuri fără ieşire. Marcel se avântă într-o explicaţie privitoare la anii ’70, să ascultăm. El socotea că nici o epocă nu fusese atât de prielnică firului de păr ca mijlocul anilor ’70. Asupra acestui punct, nimeni nu putea să-l contrazică, anii aceia fuseseră fără tăgadă foarte prielnici firelor de păr. Cea mai proastă perioadă pentru chelboşi. În timpul dezvoltării teoriei marceliene, Hector se gândi la tatăl său şi la fascinaţia lui pentru mustaţă.

Fură trecute în revistă blondele ’83 şi ’84, brunele nepieritoare din ’88, şi castaniile de-acum câteva zile. Hector, dintr-o politeţe lăudabilă, îl întrebă cum îşi procurase toate minunile alea. Marcel mărturisi că era înţeles cu un coafor din vecini. Mă cheamă de îndată ce descoperă un specimen rar, iar eu trec să înhaţ comoara. Colecţie unică şi uşoară, fără temeri, numai foloase. Acestea fiind zise, Laurence sosi acasă şi propuse să pregătească cina. Hector căscă, dar nu fu de ajuns ca să scape. Îşi îngădui să-l întrebe pe amicul său dacă nevasta lui nu era geloasă pe colecţia sa. Laurence geloasă? Marcel nu izbuti să râdă, atât de stupidă era ideea. Laurence nu era geloasă, şi Laurence pregătea friptura pe care o păstrase pentru întoarcerea ei; era una din trăsăturile ei, se dădea în vânt după friptură când se întorcea de la ping-pong. Perfect, zise Hector. Oricum, nu avea de ales, i se servi din oficiu un martini în chip de aperitiv. Marcel îl privi drept în ochi şi se exprimă cu solemnitate: „Ţi-am prezentat colecţia şi nevasta… Faci parte cu-adevărat din viaţa mea!“ Hector fu emoţionat că face parte *cu adevărat* din viaţa cuiva, dar nu se putu împiedica să se simtă jenat. Încă nu îndrăznise să mărturisească faptul că el nu se dădea în vânt după

friptură.

Laurence îl chemă pe Hector. Voia să-i cunoască gusturile culinare, mai precis gusturile în materie de coacere a fripturii, aşa că se duse în bucătărie. În ce mă priveşte, ştii… n-avea nici o preferinţă. Ea se apropie de el ca şi cum ar fi vrut deodată să-i scruteze faţa. Hector nu mai putea repera amănuntele chipului ei, şi încă mai puţin, limba activă pe care tocmai i-o băgase în gură. Paralel cu această agresiune bucală, ea îi pipăi testiculele. Pe urmă, dându-se înapoi tot atât de brusc, spuse cu voce tare:

— Foarte bine, ţi-o pregătesc în sânge!

Hector se bâlbâi şi dădu vina pe martini. Cu toate astea, simţea o poftă nestăvilită de a se servi din nou. Bând cu nesaţ, închise ochii pentru a nu vedea faţa prietenului pe care tocmai îl trădase, prietenul care-i prezenta colecţia lui şi-i prezenta nevasta. Era un păduche. I se prezentau femei, şi el oferea testicule. Îi trebui o bună bucată de timp înainte de a admite că fusese agresat sexual. Îi stătea pe limbă un cuvânt, cuvânt evident, şi totuşi cuvânt ce nu îndrăznea să iasă; nimfomană, Dumnezeule, Marcel trăia cu o nimfomană. Acelaşi Marcel se apropie de el, şi de parcă ar fi citit în vinovăţia lui, întrebă:

— Îţi place nevastă-mea?

Se grăbi să spună că nu, înainte să-şi dea seama de mojicia unui asemenea răspuns, şi atunci retractă jalnic cu un „da, desigur“. Hector nu era un as al convenienţelor sociale. De ce i se întâmpla treaba asta tocmai lui? Transpira, şi Marcel se apropie ca să-i şoptească la ureche că femeile care jucau ping-pong aveau un fel magic de a pipăi, hm, în sfârşit, pricepi ce vreau să zic. Hector fu reanimat cu ajutorul câtorva palme şi Marcel îl conduse acasă.

Marcel îl aşeză în pat şi stărui să fie chemat în orice clipă, în caz de nevoie. Petrecu o noapte destul de agitată, fu chinuit de imagini ale unor vechi colecţii, visă despre rafturi ticsite de pe care nu lipsea nimic. Se agăţa de vise şi nu suporta să redeschidă ochii. Dar dis-de-dimineaţă, cineva sună la uşă; şi soneria era mult prea insistentă ca să-şi permită să facă pe mortu-n păpuşoi. I se predă o cutie enormă care, o dată aşezată în salon de comisionarul asudat, tronă ca un dictator după o lovitură de stat. Maşinal, deschise obiectul şi dădu peste două mii, cifră aproximativă, de dopuri de sticle de şampanie. Şi deasupra, un bilet pe care era scris:

Domnul Honoré Delpine, decedat la 12 octombrie, v-a lăsat moştenire colecţia sa de dopuri.

De data asta, era cu neputinţă să-şi revină. Încerca să fie un om ca toată lumea, dar nu era nimic de făcut, i se trimiteau dopuri. Plină lumea de morţi care se plictiseau îndeajuns ca să-ţi otrăvească ţie viaţa; simţindu-se atât de singuri, accelerau mişcarea celor aflaţi în viaţă. Clătinat de o pipăială a testiculelor, doborât de o colecţie predată prin comisionar, trebuia să sfârşească odată cu viaţa asta care defila în faţa unei oglinzi. Viaţa asta care lua drept model trecutul lui. Cum să ştie, în clipa aceea, că trebuia să se agaţe de ea pentru a-i cunoaşte strania urmare? Gesturile sale se încurcau, şi se repezi în metrou, căci acolo avea întâlnire cu sinuciderea lui ratată şi, în subsidiar, cu începutul cărţii noastre.

VI

Şase luni mai târziu, eroul nostru se pseudo-întorcea din Statele Unite, ţară mare pe care o cunoştea la fel de puţin ca fericirea. Portăreasa a încercat să-şi ciugulească darul de Crăciun, şi un vecin alcoolic (pleonasm) a încercat să-l oprească. Îndată după aşezarea lui acasă, noi ne oprisem ca să ne întoarcem în

urmă. Toată noaptea aia, Hector n-a închis ochii. După şase luni de convalescenţă, trebuia să-şi dea curaj ca să reia o viaţă normală. Era expresia pe care o folosise doctorul bronzat: „Viaţa normală, dragul meu, reiei viaţa normală.“ Era nevoie cel puţin de o tentativă de sinucidere pentru ca un doctor să-ţi spună „dragul meu“. Viaţa normală, viaţa fără colecţii. De data asta, era vindecat. Nu putea să spună prea bine nici cum, nici exact în ce moment, dar de-a lungul perioadei petrecute în clinică, îşi spălase trecutul. Avea impresia că particulele altui bărbat izbutiseră să se paraşuteze în el.

Fratele său îl sună pentru a afla ce are de gând să facă. Îi îngăduise să obţină un lung concediu, dar acum, dacă tot reuşise acest *come back*, trebuia să-i spună când avea să înceapă lucrul. Nu îndrăznea să-i spună că adevăratul motiv al unei asemenea presiuni era că i se simţea lipsa! Fără el, societatea îşi recăpătase stilul necruţător, stilul Dallas. Hector ceru încă o săptămână de concediu pentru un motiv ciudat: nu avea câtuşi de puţin mutra cuiva care a fost în Statele Unite. Iar a avea mutra adecvată propriului program era, în zilele noastre, un lucru primordial. De altminteri cei care au fost acolo spun *States*, şi cu cât şederea lor a fost mai lungă, cu atât lungesc mai mult *a*-ul ca să sublinieze o anumită intimitate pe care noi ceilalţi nu putem s-o înţelegem… *Steeeeeeeeeits*. Intimitatea asta trebuie interpretată ca o dovadă. Îi trebuia deci o săptămână pentru a învăţa totul despre Statele Unite. O săptămână pentru a se întoarce la treabă, vindecat şi cu un alibi care să betoneze cele şase luni lipsite de glorie ale convalescenţei.

La biblioteca François-Mitterrand, întrebă de sectorul Statele Unite, fiind îndrumat în cele din urmă spre sala Geografie. Lui Hector îi făcu plăcere să mângâie cu degetul legăturile cărţilor, îşi aminti de o veche colecţie fără să-i bată inima. Cum de putuse să fie aşa stupid? Şovăi dacă să facă sau nu câteva flotări, chiar pe podeaua moale, ca să materializeze pe loc, chipurile, o anume mândrie. În cele din urmă, se pomeni în faţa *Atlasului SUA*. Îşi întinse braţul, iar braţul acesta se ciocni cu alt braţ; şi trebuia să urci de-a lungul acestui alt braţ ca să constaţi că aparţine unui eşantion uman de origine feminină. Intrase în competiţie cu o femeie pentru aceeaşi carte. Politicoasă, ea îşi ceru scuze cea dintâi. Galant, el insistă ca ea să ia cartea. Asocierea politeţii cu galanteria avu drept rezultat următoarea hotărâre: aveau să-şi împartă cartea, aveau să se aşeze alături şi aveau să încerce să nu se stingherească prea mult când întoarceau paginile. Pe drumul spre fotoliu, şi fără să ştie prea bine de ce, Hector îşi aminti o zicală croată care spunea că ne întâlnim adesea femeia vieţii în faţa unor cărţi.

A priori, acolo se afla o carte.

— Deci vă interesează Statele Unite? întrebă ea.
— Da, mă întorc de-acolo.
— Nu mai spuneţi, aţi fost în *Steeeeeeeits*?
— Da, şi am impresia că şi dumneavoastră.

Ne scăldam printre puncte comune şi coincidenţe. Şi, în sprijinul acestei minunate întâmplări, fiecare veni cu comentariul lui, trăgând cu coada ochiului la atlas. Da, Bostonul, e grandios, o superbă aglomeraţie cu 8 322 765 locuitori. Iar Kansasul, traversat de meridianul Bluewich, e de-a dreptul fantastic. Ce mai, ne bălăceam într-o mitomanie de globe-trotter. Ar fi fost de ajuns însă ca unul din cei doi să fi fost într-adevăr în Statele Unite ca să-şi dea seama de escrocheria celuilalt. Când două persoane se mint în legătură cu acelaşi subiect, sunt puţine şanse să se dea de gol. Dar Hector comise aici o greşeală fatală întrebându-şi partenera de atlas de ce se interesa atâta de Statele Unite. Ea îi preciză că este sociolog. Un cuvânt care-l încurcă atât de tare încât trecu o vreme până ce pricepu că ea îi pusese

aceeaşi întrebare. Parcă era un joc de ping-pong. Era pierdut, nu ştia ce să spună; şi, aşa cum se întâmplă adesea când nu ştii ce să spui, spui adevărul.

— Vreau să păcălesc lumea că am fost acolo.

Credea c-o să-l ia drept nebun, dar ea socoti un lucru nebunesc tocmai coincidenţa asta. Şi ea voia să păcălească! Înfierbântându-se, Hector întrebă de prenumele domnişoarei, şi, hopa, se pomeni în faţa unei Brigitte. Într-un chip cu totul şi cu totul ciudat, avusese nevoie să-i afle numele ca s-o găsească, în sfârşit, frumoasă. El nu scruta niciodată necunoscutul, dar prenumele unei femei îl liniştea.

Înainte de a-i provoca o panică totală.

Brigitte era un nume promiţător; un piculeţ ciudat, dar de ce nu? Din păcate, nu poţi alege niciodată prenumele persoanelor pe care le-ntâlneşti. Era genul de femeie care-ţi deschide pofta să bei ceai. În această primă seară, avea să se mai gândească la Hector. Făgăduiseră să se revadă a doua zi. Brigitte nu obişnuia să întâlnească oameni pe stradă, şi încă mai puţin în biblioteci, şi încă mai puţin într-o comunitate de intenţii în faţa unei cărţi. Avea să doarmă probabil destul de prost şi cu treziri mai numeroase decât evenimentele din viaţa ei. Nu se ştia mare lucru despre persoanele numite Brigitte. Cu siguranţă, nu fusese nefericită, părinţii ei erau nişte pensionari adorabili, fraţii şi surorile ei, nişte fraţi şi surori adorabili. Şi avea mai ales nişte pulpe somptuoase.

*

Trebuie totuşi să ştim un lucru. Un mister o învăluia, ca o feerie, pe Brigitte. Copil fiind, ea adormise în iarbă, iarbă de-atunci moartă. Se lăsase în voia reveriei, şi ochii ei de fetiţă prinseseră vântul, şi viitorul, şi câteva amintiri. Gândurile ei fuseseră, în ziua aceea, mângâietoare ca nişte treziri şi adormiri succesive. Un fluture binevoise să i se aşeze pe nas, şi într-un enorm gros-plan, Brigitte contemplase maiestatea mişcărilor lui. Poposise îndelung pe nasul ei, îndelung şi prudent. Brigitte văzuse lumea din spatele fluturelui, aripile lui aproape translucide alcătuind o prismă feerică. Când îşi luă iarăşi zborul, Brigitte îl urmări cu privirea cât putu de mult. A fost tulburată multă vreme de clipa în care văzuse lumea prin filtrul unui fluture. Se temea că totul îi va părea urât după aceea. Şi totuşi, ea căpătase din clipa aia o convingere ciudată. Era vorba de certitudinea că era înzestrată cu o putere neobişnuită; în ea se dezvoltase o capacitate unică ce avea să se dezvăluie într-o bună zi.

*

În ziua următoare, erau aşa de drăguţi la întâlnirea lor. Bărbatului îi revenea datoria să vorbească, şi bărbatul era Hector. Fiindcă ea adusese vorba de sociologie, el întrebă: dar de ce *sociologie*? Ea voi să zâmbească, dar nefiind cu totul în largul ei (i-ar trebui cu siguranţă douăzeci şi şase de zile ca să se relaxeze), ea preciză că studiază, în cadrul doctoratului, *singurătatea în mediul urban*. Hector repetă, prefăcându-se peste măsură de intrigat, singurătatea în mediul urban. Da, era vorba de a petrece şase luni la Paris fără nici o relaţie socială. Aşa că spusese familiei sale şi câtorva prieteni că a plecat în Statele Unite. De cealaltă parte a oceanului n-aveau cum să mai fie ispitiţi s-o deranjeze.

— N-am mai schimbat o vorbă cu cineva de şase luni. De-asta şi aveam gura încleiată ieri, preciză ea.

— Ca să vezi, făcu Hector.

După acest răspuns vioi, hotărâră să lucreze împreună. Ca falşi călători în *Steeeeeeits* ce se aflau, trebuiau să se sprijine unul pe altul. Se instalară în nişte fotolii mari pentru a se verifica reciproc. Cunoştinţele lor despre Statele Unite se legară de dorinţa de a se vedea, şi de a se revedea. După câteva

zile, se văzură obligaţi să creeze noi state.

Pentru prima dată, Hector vru să ştie dacă putea să placă. Se privi lung în oglindă, şi-şi cumpără o cravată. Fu nevoit să i se destăinuie lui Marcel, căci el era specialist în femei, măcar în partea capilară. Marcel nu fusese niciodată mai mulţumit că e prietenul cuiva. În barul unde se întâlniră, se comandară chiar băuturi alcoolice. Locul te ducea cu gândul la nişte closete turceşti uriaşe. Marcel ţipa cam tare, gesticula în toate direcţiile, ăsta fiind felul lui de a se implica în amorurile lui Hector. Îşi lua misiunea foarte în serios, şi sub aerele lui de aventurier alcoolic, sub aerele lui de sportiv rus, sub toate aerele lui, se dibuia sub praf un aer de sentimental. Însuşi faptul de a evoca eventualitatea intrării potenţiale a unei femei în viaţa prietenului său îi aducea lacrimi în ochi. Deşi era de aşteptat ca el să liniştească şi să dea sfaturi, Hector a fost acela care a trebuit să-i ridice moralul; treburile sentimentale umpleau în continuare inima lui Marcel, o îngropau sub petale de trandafiri.

La ieşirea din bibliotecă, Hector şi Brigitte alcătuiau un cuplu. Deşi nu prea ştiau ce urmărea destinul în cazul lor, stăteau umăr la umăr în faţa vieţii. Erau acele clipe de dinaintea dragostei când te dezvălui în toată inocenţa evidenţelor. Hector vorbea despre trecutul lui de colecţionar, Brigitte mărturisi că avusese coşuri pe faţă până la vârsta de şaptesprezece ani şi jumătate, în fine se râdea prosteşte cum prosteşte râd toţi cei pe care-i vedem prin grădinile publice; este una din rarele clipe când idioţenia e o calitate. O viaţă nouă se deschidea atunci şi, pentru a o sărbători în sclipirea unei poezii, se ivi în clipa aceea farmecul unei înseninări după un cer negru, desigur supărat. Fie şi numai privind-o pe Brigitte, Hector căpăta încredere. Se simţea sigur ca o limuzină la ieşirea din aeroporturi. Brigitte, de obicei extrem de rezervată, îşi dădea drumul, fără să cunoască prea bine potenţialul erotic care moţăia irosindu-se în ea.

Potenţial erotic, expresia era ademenitoare. Pătrundeam de bună seamă în speranţa imediată a senzualităţii. Brigitte, niciodată şi nicăieri nominalizată, se afla acum în avanscenă. Ultima dată când Hector văzuse o femeie goală, s-a petrecut inevitabil în faţa unui ecran de televiziune. Ideea sexului era un peşte care se trezeşte cu picioare. De când ieşiseră din bibliotecă, viitorii amanţi vorbiseră puţin. Apartamentul lui Brigitte era situat la ultimul etaj al unui imobil din centru, zgomotul care urca din stradă umplea odaia, coproprietarii votaseră foarte recent instalarea unui ascensor. Se lăsară să alunece pentru a se iubi cât mai rapid cu putinţă. Hector făcu pe obişnuitul cu lucruri dintr-astea trăgând parţial perdeaua; desigur, visa la întunericul desăvârşit. Se temea ca trupurile lor să nu fie la înălţimea acestei întâlniri. Stătea în faţa respectivei ferestre, o clipă, o clipă care devenea destul de lungă, o clipă care nu mai era cu adevărat o clipă, ci schiţa unei veşnicii. Înapoia lui, se afla trupul unei femei care nu mai era ascuns de nimic. Hector auzise zgomotul hainelor feminine picate pe podea, zgomotul acela neînsemnat care dă un rost urechilor de bărbat. Brigitte era goală sub cearşaf; Hector ridică cearşaful. În faţa frumuseţii acestei clipe, se prăbuşi rămânând totuşi drept; coloana vertebrală îi luneca înspre picioare. În faţa emoţiei, Hector era o carne fără temelie. El îşi depuse trupul pe trupul ei, şi-şi puse buzele pe buzele ei. Totul era atunci doar o chestiune de tăcere. O tăcere de început de procesiune; fiecare avea impresia că face dragoste cu o biserică.

Câteva minute mai târziu, Hector fu apucat de indispoziţia bucuriilor neaşteptate. Brigitte, nici ea, nu se simţea bine dispusă; strângea din pumni. După îndelungi respiraţii metodice, făcură iarăşi dragoste. De mai multe ori şi iarăşi de mai multe ori. La căderea nopţii, Hector se îmbrăcă din nou; voia să umble sub cerul liber. Brigitte îl sărută la uşă. De-abia ajuns afară, se gândi la umerii acestei femei pe care o puteai

iubi la nebunie, la această ceafă a ei de după-amiază. Atunci începu să se împleticească; sentimentul face praf picioarele. Îşi îngădui câteva ocoluri înainte să ajungă acasă, se dezmorţea mutându-şi gândul de la fericirea lui. Se gândea din nou la trupul lui Brigitte, voia s-o vadă sub o lupă, să-i ridice fusta în ascensoare şi să i se strecoare între coapse. Trupul celuilalt, trupul femeii, ca să zicem aşa, i se părea lui că devenise dintr-o dată pur. Prin trupul celuilalt, progresezi, exact prin trupul celuilalt devii inocent.

Noaptea de rătăcire a lui Hector se sfârşi la birou. Fratele lui sosi fix la ora la care sosea în fiecare zi. Fu mirat să-l vadă atât de devreme. Era terminat de atâta aşteptare, umblase toată noaptea! Voia să-şi vadă fratele ca să-i anunţe o veste mare. Căsătoria lui, da, avea să se însoare cu Brigitte! Ernest umblă agitat încolo şi-ncoace prin birou, era distanţa minimă necesară pentru a-şi exprima întreaga frenezie. Îşi scoase carnetul cu adrese pentru a înştiinţa pe toată lumea; alo, să-ţi spun una bună! După două ceasuri, blestemându-se că nu cunoştea mai multă lume, se apucă iar să răsfoiască agenda şi anunţă iarăşi vestea minunată. La Gilbert Associate and Co, se organiză un cocteil pentru a sărbători evenimentul. Se etalară sumedenie de gustări şi Hector nici nu tresări în faţa ţepuşelor pentru aperitive. Marcel fu desigur invitat (Laurence nu reuşi să vină fiindcă avea un antrenament de prim ordin în vederea unei competiţii de prim ordin). La ora şase sosea în chip triumfal şampania, şi curseră îmbrăţişările. Hector avu parte de minunate strigăte de hip, hip, ura. În sfârşit, fu întrebat cum se numea norocoasa. Şi în chiar clipa când pronunţă prenumele „Brigitte“ îşi aminti că n-o înştiinţase încă pe norocoasă de intenţiile lui.

*

Brigitte fusese toată ziua torturată de un straniu paradox: îl întâlnise pe bărbatul vieţii ei, de bună seamă, exact în perioada cufundării totale în singurătatea urbană. Şovăi dacă să schimbe subiectul tezei sale de sociologie, apoi, socotind că fericirea e o chestiune de egoism, preferă să păstreze această descoperire fundamentală: pentru a întâlni dragostea, trebuie să cauţi singurătatea.

*

Creierul lui Hector total împotmolit în savoare brigittiană neglijase faptul că una dintre particularităţile căsătoriei este aceea de a reuni două persoane. Nu prea conta la urma urmei, doar era vorba de-un lucru evident. Puteai foarte bine să uiţi să-ţi declari intenţiile când ele erau flagrante. Era un fapt, urmau să se căsătorească. Şi în chiar seara aceea, când se întâlniră pentru a doua lor noapte, subiectul fu schiţat în linii mari. Ne căsătorim? Da, ne căsătorim. Ce candoare pe Hector şi pe Brigitte. Ai fi zis că-s eroi elveţieni. Plăcerea sexuală dezvolta toate aspectele hegemoniei sale incipitale. Pulpele lui Brigitte se mirau chiar de supleţea lor olimpică, Hector se descoperea mare iubitor de mursicat lobul urechii. Sub cearşafuri, deveneai anonim. Te antrenai să zici *da* în toate limbile. A doua zi la prânz, Brigitte o să cureţe praz, iar cojile or să fie fascinante.

Îndrăgostiţii încearcă întotdeauna două senzaţii care frizează isteria blândă. Pentru început, găsesc că viaţa are numai calităţi. Dintr-o dată, cotidianul se instalează la putere, şi grijile care încurcă existenţa oricărui celibatar respectabil se topesc într-o nouă comoditate. Viaţa le pare frumoasă cu aceeaşi lipsă de luciditate pe care o vor resimţi mai târziu minunându-se de frumuseţea bebeluşului lor urât. A doua senzaţie este o mare ameţeală. Hector, de pildă, se delecta rostind cu gura plină „soţia mea“. O folosea în toate ocaziile. Era de-ajuns să-l întrebe cineva pe stradă cât e ceasul ca să răspundă: „Nu-l am la mine, dar dacă ar fi aici soţia mea… soţia mea are un ceas grozav…“ Brigitte începea să semene cu Dna

Columbo. Să bagi „soția mea“ în toate frazele era uluitor de simplu. Se putea chiar face o inovație dând-o către internațional. O trecere pe americăneşte rămânea incontestabil un summum al plăcerii, nimic nu era mai şic decât un *my wife* bine plasat. Curând, Hector va îndrăzni desigur expresia legendară *you fuck my wife*; fericit cum era, nu va trece multă vreme până se va crede cel puțin un Robert de Niro.

Înainte de toate însă, trebuia să aibă loc întâlnirea cu fratele lui Brigitte. În familie, el jucase întotdeauna rolul de cap al familiei. Era un soi de Naş, mai puțin pupatul mâinii. Nici tatăl lui Brigitte nu lua vreo hotărâre fără să-l consulte mai întâi pe fiul său. Gérard nu avea mulți neuroni, dar nişte coapse o splendoare. Participase la celebra cursă ciclistă Paris–Roubaix, dar din nefericire căzuse cu capul de o piatră care-i fracturase craniul. Adăugată la dopajul din anii precedenți, această căzătură completase transformarea sa în legumă, astfel încât unele guri rele îi ziceau *prazul*. Era ceva nedrept în porecla asta, şi nerecunoscătorii uitau prea repede clipa de glorie când Gérard urcase pe podiumul cursei Ouarzazate–Casablanca. E foarte uşor să critici după consumarea faptului. Familia lui Brigitte rămăsese cu gândul la acea victorie. Păcat că nu se înregistrase nici o imagine a isprăvii. Doar o fotografie magistral înrămată pe bufetul părinților atesta performanța. Fotografie în care se vedea Gérard înconjurat de tineri puțintel pirpirii dar neapărat aprigi, şi ridicând o cupă în bătaia vântului şi a prafului (gurile rele care-i spuneau „prazul“ ziceau că poza fusese făcută într-un studio la Bobigny, calomnie). Şi imaginea asta eroică făcea din Gérard liderul incontestabil al familiei. Cu alte cuvinte, ca să aibă o şansă de a o poseda oficial pe femeia vieții sale, Hector trebuia să tocească istoria ciclismului.

Hotărât lucru, norocul nu-l mai părăsea, căci avea privilegiul să aibă printre cunoştințele sale, destul de îndepărtate, mă rog, pe fiul lui Robert Chapotte. În câteva întâlniri, se transformă într-un atotştiutor al schimbătoarelor de viteze, şi nu reuşea în ruptul capului să înțeleagă cum de Laurent Fignon lăsase să-i scape Turul Franței ’89 în fața lui Greg LeMond din pricina câtorva secunde blestemate. Brigitte era mândră de sportivul ei viitor soț, defel preocupată de întorsătura pe care avea s-o ia întâlnirea la vârf dintre cei doi bărbați ai vieții ei. Hector se îmbrăcă la patru ace (atât de nesigur era pe sine, că se îndoise până şi de cifra asta); şi cravata lui galbenă pălea. Nu-i mai rămânea decât să-şi găsească poziția de primire. E-un lucru bine cunoscut de toți competitorii, totul ține de prima privire; trebuie să ştii să dobândeşti autoritate chiar înainte de fluierul inițial. În timp ce Brigitte pregătea în bucătărie roşii umplute, felul de mâncare preferat al fratelui ei, Hector se aşeză pe canapea, se ridică, se instală lângă fereastră, încercă să fumeze, nu, nu prea dădea impresia de ceva sportiv, puse o mână pe masă ca să facă pe nonşalantul, făcu pe miratul, voi categoric s-o şteargă etc. Năduşit, căuta ținuta ideală, când deodată, fără a şti prea bine cum ajunsese acolo, o idee îi trecu prin minte. O idee genială, cea a *mâinilor la spate*.

Sună la uşă.

Gérard intră şi-l descoperi pe pretendentul la rolul onorific de cumnat. Imediată, uimirea se văzu limpede în ochii săi. Hector fusese genial. Era atât de ciudat să fii primit de un bărbat cu mâinile la spate. S-ar fi zis aproape că e un majordom; ideea respectului venea de la sine. Această atitudine era uluitor de mişcătoare, bustul aplecat înainte ca al soldaților de plumb, nu ştiai cum să reacționezi față de nişte mâini duse la spate. Dar Gérard al nostru nu era genul care să se încurce decât cel mult în ecoul trecător al unei surprize. Înaintă către Hector, cu pasul apăsat, pasul bărbatului care urcase cândva treptele podiumului cursei Ouarzazate–Casablanca. Din nou, şi ca în toate marile momente ale vieții lui, se simțea atmosfera de deşert şi de gâtlej uscat; întâlnirea atingea miticul. Brigitte şi roşiile umplute rămaseră tăcute. Hector, cu mâinile la spate, făcea totul ca să nu aibă aerul împietrit, încercă un zâmbet care nu fu în cele din urmă decât tresărirea unui os zigomatic când viața ia sfârşit.

Şi atunci se petrecu lucrul următor.

Hector nu avea obiceiul să-şi ţină mâinile la spate. Nu fusese niciodată arestat de poliţie şi nu făcuse niciodată dragoste cu Stăpâna Temniţei. Aşa că, prin forţa lucrurilor, *mâinile la spate* se folosiră de noua perspectivă şi încremeniră pentru a ciuguli câteva clipe din scandaloasa hegemonie a *mâinilor dinaintea picioarelor*. Cu alte cuvinte, timp de circa două secunde, o veşnicie în situaţia dată, mâna dreaptă a lui Gérard rămase suspendată într-o totală singurătate. Brigitte se îngrijoră: Dar de ce nu-i întinde mâna? Cum putea ea să ştie că Hector era victima unei răzbunări a *mâinilor la spate*? Răzbunare pe care el reuşi s-o supună cu mari eforturi de concentrare şi, în sfârşit, mâna lui dreaptă se deblocă. Numai că ţâşni atât de iute de la spate (într-o goană nebună) că nu izbuti să se oprească la nivelul mâinii lui Gérard, ci se năpusti drept spre nasul lui, pe care-l strivi violent.

Gérard se răsturnă pe spate, cam cum va face turnul din Pisa peste o sută cincizeci şi doi de ani, paisprezece zile şi douăsprezece minute.

Preţ de o clipă, Brigitte crezu că gestul lui era intenţionat. Cum putea Hector să explice că nu voinţa îi determinase gestul? Se poate scuza stângăcia unei mâini care răstoarnă o vază, dar cum să scuzi o mână care izbeşte o faţă? Trebuia oare să mărturisească anarhia grosolană a mişcării mâinilor lui? Gérard se ridică brusc, dar fu mult prea şocat ca să reacţioneze; în adâncul lui, el respecta gestul lui Hector. Neînţelegând că era vorba de un crud accident, socoti că omul avea boaşe şi că merita să se căsătorească cu soră-sa cât ai zice peşte. Pe Hector îl treceau toate apele. Gérard îşi pipăi faţa. Nasul nu-i era spart. Doar un pic de sânge şovăitor, era însă un sânge nobil; cu Gérard lucrurile se închegau întotdeauna curtenitor.

În timpul cinei, Hector nu se împotrivi versiunii lui Gérard. Acesta rămase convins de intenţionalitatea gestului (interpretare care-i va aduce numeroase bucluc în lunile următoare, căci, sistematic, avea să tragă câte un pumn oricărei persoane nou-întâlnite). Discret, Brigitte îi explică lui Hector că aşa era fratele ei, interpreta deseori lucrurile într-un fel ciudat, chiar nelalocul lui. Gérard se întoarse acasă şi profită de o lună cât roata carului ca să facă o plimbare de-a lungul cheiurilor. Pumnul pe care-l primise în nas îl făcea romantic. Îşi reamintea scena, şi tremura de emoţie şi de mândrie la gândul că sora lui avea să se mărite cu un tip dur ca Hector. Mişcarea acelei mâini proiecta seara în sfera ultraselectă a lucrurilor de neuitat. Minunata întâlnire îşi făcuse loc în istoria lui personală pentru a se aşeza chiar alături de amintirea de neşters a podiumului Ouarzazate–Casablanca.

În noaptea aceea, Hector încercă poziţia misionarului.

VII

Prin Gérard, părinţii lui Brigitte fură câştigaţi trup şi suflet cauzei lui Hector. De cealaltă parte, lucrurile aveau să fie o pură formalitate, cu condiţia ca lui Brigitte să-i placă supa familială. Hector visa să citească în ochii părinţilor lui ceea ce el numea *o consideraţie sentimentală*. El voia să fie socotit ca un viitor tată de familie, genul de om capabil să organizeze vacanţe de vară corecte, ţinând seama de timpul liber al fiecăruia. Hector fremăta, era prima dată când venea cu o fată. Nădăjduia de la această mare noutate un licăr în ochii părinţilor săi, o ieşire de pe făgaşul rutinei afecţiunii lor posomorâte. Dacă visul lui era ca taică-său să-l privească ca pe-un adevărat bărbat, dorinţa lui era mai ales ca taică-său să-

l privească pur şi simplu. Telefonase în ajunul vizitei lui obişnuite. Mama lui se temu că-şi anulează vizita, nu telefona niciodată, întâlnirea săptămânală era tot atât de imuabilă ca succesiunea zilelor. „Mămico, mâine vin cu cineva… o să fiu cu prietena mea…“ Fraza fu învăluită de ecouri provocate de o mirare interstelară. Ai fi zis că mii de bărbaţi şi mii de femei se instalaseră dintr-o dată în salonul părinţilor. Urechile lui Bernard ţiuiră: „Îţi dai seama, vine cu cineva…“ Brigitte, în închipuirea lui Mireille, era un soi de contesă încoronată într-una din ţările alea stranii din pricina prea marii călduri; era în acelaşi timp totul şi nimic. Foarte curând, în bucătărie fu mare nelinişte; ce supă urmează? Rutina ieşea de pe făgaşul ei; mai rău chiar, rutina devenise un avion şi-o luase razna printre nori: Mireille era lac de apă. Tatăl, mai cu seamă, nu trebuia să tândălească prin bucătărie, deranja, ba, pe măsură ce enervarea creştea, deranja dintotdeauna, n-ar fi trebuit să-l ia niciodată de bărbat, nu era bun de nimic! Dar tatăl lui Hector, departe de a se supăra, era un bărbat blând, căută s-o liniştească, „supa ta o să fie divină, nu te frământa“, şi înlăcrimată toată, ea trăgea nădejde: „Chiar crezi c-o să-i placă supa mea?“

A doua zi seara

Brigitte înşiră câteva zâmbete. Şi prin aceste zâmbete, se ştia deja că ei îi va plăcea supa. Restul era literatură de buzunar. Trecură în goană peste câteva false subiecte de discuţie, totul în ritmul orologiului stalinist. Trebuiau să se aşeze şi să leorpăie supa. Totul fu superb, divin, magic, extatic, Brigitte mai ceru o porţie; stăpânindu-şi câteva lacrimi, Mireille se întrebă cine era domnişoara asta desăvârşită. După masă, adică la douăsprezece minute după sosirea lor, conversaţia se scindă în două: femeile de o parte, bărbaţii de alta. Era ca în vremurile bune de altădată, tic-tac. Hector deschise o neînsemnată discuţie despre un neînsemnat subiect: viaţa. Tatăl lui îl întreba despre proiectele lui în general, şi cu fata asta în particular. Îl apucă plânsul, scuzaţi-l, dar era într-adevăr prima dată când avea o discuţie de anvergura aceasta cu procreatorul său. Brigitte, de partea ei, nota reţetele de supă, aşa încât Mireille era pe punctul de a se sinucide de bucurie.

Hector nu-şi văzuse niciodată părinţii purtându-se astfel. Dincolo de consideraţia sentimentală, percepuse acel palpit al irisului; palpit visat în toate momentele de demult ale copilăriei sale. I se părea că avea în sfârşit un soi de familie normală. Părinţi fericiţi şi copii fericiţi. Duminici cu prânzul în faţa televizorului. Şi căsătorii, în prostie. Ernest îşi avea deja soţia, o înşela cu siguranţă cu o brunetă din departamentul litigii sociale, dar pe fotografiile de familie asta nu se vedea. Se edifica o splendidă aparenţă. Dacă într-o zi ajungeam celebru, paparazzi s-ar fi plictisit copios de atâta fericire. Aveam un excelent prieten, aveam un cumnat care preţuia pumnii în nas. Nu ne mai lipsea decât data, iar data asta urma să fie paisprezece iunie. O dată de căsătorie pentru a încununa acest festival trandafiriu. Noroc că toate fericirile derapează, e de-ajuns să aştepţi. În toiul nopţii, Brigitte şi Hector se îndreptară într-acolo. Era acea destinaţie către care fericirea pleacă fără cuvinte.

Acel paisprezece iunie semăna ca două picături de apă cu un doisprezece iunie. Doisprezece iunie are întotdeauna o înfăţişare mândră, o atmosferă de brizbizuri. Ernest şi Gérard făceau frumuşel cunoştinţă; cumnaţii trebuie să se ajute între ei. Marcel era şi el un frate, nu mănânci midii cu cineva fără să-i intri după aia în familie; se ţinea de burtă, ca după o indigestie la fericire. Îşi amintea cum îl adunase de jos pe micul Hector cu linguriţa, şi uite-l acum, frumos de pică, şi aproape însurat. Era un pic şi meritul lui în treaba asta, dar nimeni nu venea să-l felicite. Cât despre noi, ştiam asta, Marcel. De partea ei, Laurence făcea nenumărate cunoştinţe, şi dădea semne că ştia bine locul, căci îi plăcea la nebunie să le arate cunoştinţelor ei locuri necunoscute (locuri în dosul arborilor din grădină, în umbra iubirii dintre soţi).

Toţi invitaţii se strânseseră către grădină unde, la soare, urmau să bea pentru sănătatea veşnică a acestei iubiri. Înăcriţii nu putură fi împiedicaţi să închine şi ei. Cocteilul avea loc înainte de ceremonie, Hector şi Brigitte voiau să fugă îndată ce vor fi rostit „da“. Hotărâseră să plece în Statele Unite pentru voiajul de nuntă. Primarul sosi în fine cu eşarfa tricoloră pentru cazul în care, ameţiţi de fericire, am fi uitat care e poziţia noastră geografică. Brigitte era albă căci o învăluiau vălurile. Hector rămânea concentrat. Îl obseda un lucru: verighetele. Era ultima clipă în care trebuia să fie perfect. Aştepta acest moment ca să se simtă în fine uşurat, frica de a tremura îl făcea să tremure. Îi era tare frică să nu fie la înălţimea degetului viitoarei lui soţii.

Notă

1 Nu punem la socoteală aici cele şase zile ale unei legături semi-arzătoare cu o greco-spaniolă.

Partea a doua
Un soi de viață conjugală

I

Ştiind absolut totul despre Statele Unite, cei doi iubiți petrecură multă vreme în camere de hotel. Se înțeleseră de minune cu personalul de serviciu. În avion, fiecare pasager putea vedea filmul pe care-l voia grație unui ecran personal. Întorşi în Franța, se instalară într-un mare apartament de două camere. Cu ajutorul dat când de Marcel, când de Gérard, mutarea se făcu în trei zile. Cel mai mult dură căutarea mobilierului la care visau. Până la momentul glorios al întâlnirii lor, cele două ființe omeneşti trăiseră în praf şi anomalie sentimentală. Acum, voiau s-o dea pe modern ca să se îndrepte definitiv spre viitor. Pulsiunile moderne dezvăluiau adesea trecuturi frustrante. Se cheltui aşadar pentru un aspirator teleghidat vocal, un prăjitor de pâine care să nu ardă pâinea, o mochetă şi nişte perdele în culori schimbătoare etc. Cumpărară şi un peştişor roşu botezat Portocală Mecanică (Portocală fiindu-i prenumele); şi foarte curând, acest peşte deveni membru cu drepturi depline al cuplului.

Brigitte îşi obținuse diploma şi se pregătea să devină profesor de sociologie. Bineînțeles, avea să poarte taioare; numeroşi studenți aveau deci să se gândească la ea, seara, în lumina vagă a recapitulărilor lor. Desigur, Hector avea să suporte destul de greu ideea asta, gelozia venea o dată cu fericirea. Luând-o de soție, voia să facă din ea prințesa unui regat al cărui singur supus era el. Aşa că propuse cu totul altceva: să înființeze propria lor societate! Ideea era strălucită, Hector devenea o ființă inteligentă cu minunate aptitudini de a gândi proiecte de viață. Brigitte dorea şi ea să lucreze cu el, să nu-l părăsească nici o clipă, să-l iubească precum o înfometată. Dar cum să facă? Cum să facem? îl întreba ea. Aici Hector se lăsă rugat ca să dea la iveală ideea genială ce-i trecuse prin minte. Stând în picioare pe pat, cu brațul ridicat, el strigă brusc:

— Pentru mitomani!

— Ce pentru mitomani?

— O agenție de voiaj pentru mitomani!

Asta era ideea. Şi foarte curând, ideea deveni un mare succes. Hector părăsi, în dauna tuturor, Gilbert Associate and Co. Ernest tremură de emoție văzându-şi fratele mai mic cum îşi ia zborul cu propriile lui aripi. Se gândi că într-o zi avea să vină şi rândul fiicei sale Lucie şi că într-o zi mai îndepărtată, avea să moară de un cancer care-i va măcina oasele. Suntem sortiți înfloririi şi apoi putrezirii, iar între cele două el îşi petrecea viața bătând la toate uşile deschise.

Duminica la prânz, le plăcea nespus să invite familia. Nu pentru asta fusese creat prânzul de duminică? Brigitte era o bucătăreasă nepricepută, capabilă să strice o mâncare gata făcută. În schimb, se pricepea destul de bine să aşeze mesele. Mai cu seamă masa pe care cuplul o folosea uneori ca să se împerecheze pe ceva tare. Curăța de măruntaie trei curci cu atâta neîndemânare că Hector putea fi mândru că o luase de soție. Şi cu curca făcură o chestie bunicică. Toată lumea se înțelese de minune, poză de familie, nu alta. Se vorbi de mustăți, iar Gérard îi explică lui Bernard că nu poți urca muntele Ventoux cu o mustață, părul te frânează. Părinții lui Brigitte făcură un semn din cap, se umflau în pene când Gérard vorbea de ciclism. Când Lucie se duse să-şi stoarcă nişte coşuri în baia cu lumină indirectă, cei patru părinți ai cuplului care făcuse invitația întrebară pe când progenitura. Ernest găsea că se educă prea mult copiii, de

parcă ar fi în vacanţă în Elveţia: „E adevărat, ai zice că suferă toţi de astm! În asemenea condiţii, ce să ne mai mirăm de moliciunea şi imaturitatea acestei generaţii?“ După această teorie ernestiană (care, în treacăt, se sfărâmă într-un soi de consternare plină de politeţe), Hector mărturisi că a face un copil nu intra în proiectele lor imediate. Şi pe urmă, nu puteau să-l trădeze pe Portocală Mecanică, peştişorul care începea să se simtă bine în noul borcan unde vedea viaţa în roz.

Planul imediat era mai curând să mărească AVM (agenţia de voiaj pentru mitomani). Doar două săptămâni fuseseră de ajuns pentru a umple ochi clasele. Dacă, la început, AVM propunea mai ales Statele Unite şi America de Sud, nu mai exista practic nici un colţişor pe glob care să nu-şi aibă cursul lui. În numai şase ore de curs, puteai să faci să creadă pe oricine că ai petrecut şase luni în Tadjikistan, în Irak sau, pentru cei mai îndrăzneţi, la Toulon. Profesorii de la AVM predau, după propriile lor spuse, anecdotele care lichidează orice opoziţie verbală, care dovedesc fără umbră de îndoială că ai făcut călătoria. Existau chiar argumente universal valabile: pentru a vorbi despre o ţară, spune că *nimic nu mai e ca înainte*, lumea va fi întotdeauna de acord fără să ştie prea bine despre ce vorbeşti. În fine, pentru cei mai avuţi, societatea putea oferi dovezi, amintiri personalizate care puteau depăşi categoric ştacheta nu tocmai respectabilă a fotomontajului. Sau, pentru unele regiuni cunoscute ca periculoase, se puteau face mici răni. Exista de pildă o secţiune: „Vietnam 1969, cu opţiune rană de război.“

*

La intrarea în agenţie se afla înrămat un articol de ziar care expunea următorul sondaj realizat pe un eşantion reprezentativ de o mie de bărbaţi:

a) Aţi vrea să vă culcaţi cu cea mai frumoasă femeie din lume fără s-o ştie nimeni?

b) Aţi vrea ca toată lumea să creadă că v-aţi culcat cu respectiva femeie fără ca actul să se fi petrecut în realitate?

Rezultatul confirmă cu prisosinţă că, în societatea noastră, totul este legat numai de *consideraţia celorlalţi*. Într-adevăr, 82% dintre bărbaţii întrebaţi au optat pentru al doilea răspuns.

*

Lui Hector îi plăcea să stea cuminte pe un scaun şi să citească o revistă de decoraţiuni. Fantastic preţul mobilelor englezeşti. Se simţea bine la el acasă, cu nevasta. Câteodată, plictiseala îi lua prin surprindere, în anumite marţi sau sâmbete fără surprize pe care nu ştiau cum să le omoare. Şi tot în aceste momente înţeleseră valoarea de umplutură a sexului: îşi umpleau golul existenţei cu intromisiuni, îl astupau cu senzualitate. Hector îşi lăsa revista şi, sărutând-o pe Brigitte pe gură, i se făcea câteodată rău de fericire. Era o fericire care năvălea de peste tot, ca o armată napoleoniană în Prusia. Metaforele nu lipsesc niciodată în clipa sărutului. Graţie succesului societăţii lor, Hector şi Brigitte se mutară într-un apartament de cinci camere, compus dintr-un salon mare şi patru camere. În fiecare seară, perechea fierbinte se culca în alt pat ca să facă dragoste. Ei chiar credeau că obişnuinţa e o chestiune de loc şi nu de trup, iluzii.

II

Cu neputinţă de ştiut exact în ce moment s-a petrecut totul. E vorba cu siguranţă de ecoul vag al unui

sentiment cu punct de plecare nesigur. De altfel, nu se poate spune că Hector s-ar fi alarmat în primele zile.

Vara asta era mai mult decât o promisiune, se ştia sigur că razele soarelui aveau să mângâie trupurile îndrăgostiţilor; într-o vreme când toată lumea vorbea despre dispariţia anotimpurilor, subiect favorit al tuturor celor care au *într-adevăr* ceva să-şi spună, vara asta n-avea să trădeze pe nimeni. Brigitte îmbrăcase o ţinută cât se poate de obişnuită, „ca să-mi fac menajul“, cum spunea ea. Hector voia să ajute (căsătoria lor avea exact un an), dar Brigitte râdea zicând că ajutorul lui ar fi o pierdere de timp pentru ea, ah, bărbaţii ăştia. Hector începu să cânte câteva cuvinte ale unui cântec vechi, lui Brigitte îi plăcea la nebunie vocea lui. Se simţea fericită şi liniştită, fericită chiar cu dereticatul de sâmbătă după-amiază. În vara asta hotărâseră să nu plece, ca să profite de Parisul fără parizieni. Aveau să se plimbe de-a lungul Senei, seara, cu stelele căzătoare şi îndrăgostiţii agăţaţi de fericirea lor. Brigitte avea să fie o prinţesă. Pentru moment însă, trebuia dereticat. Razele soarelui trădau lipsa de curăţenie a geamurilor.

Lipsa de curăţenie a geamurilor este începutul dramei noastre.

Geamul e deschis. În depărtare, se aude desigur zgomotul femeilor grăbite şi al bărbaţilor grăbiţi să le prindă din urmă. Hector, după obiceiul său, stă aşezat şi citeşte o revistă de decoraţiuni, se gândeşte la mobilierul din salon aşa cum s-ar putea gândi la începerea anului şcolar de către copiii lui dacă ar fi avut timp să procreeze. Brigitte îi dă zor cu menajul ei, Hector ridică fruntea, lasă revista. Brigitte e suită pe o scăriţă de lemn, cele două picioare nu-i sunt aşezate pe aceeaşi treaptă, astfel încât muşchii pulpelor ei suportă două greutăţi diferite; cu alte cuvinte, prima pulpă de pe treapta mai ridicată este de o rotunjime fără cusur, în timp ce a doua rămâne marcată de încordarea efortului. Una e naivă, cealaltă ştie. După viziunea celor două pulpe, Hector îşi saltă capul pentru a îmbrăţişa cu privirea şoldurile nevestei sale. Se percepe o mişcare uşoară, nişte unde regulate ca bătaia lină a valurilor pe timp de seară, şi e de ajuns să mai ridici puţin capul ca să pricepi cauza acelei mişcări. Brigitte curăţă geamurile. Încetinim. Brigitte curăţă partea de sus a geamurilor. Face treabă bună şi soarele profită deja de primele breşe datorate curăţeniei. Cu gingăşie, cu încheietura mâinii sigură, Brigitte curăţă şi vânează cele mai mici urme de pe geamuri; trebuie să nu se mai observe nimic, să apară transparenţa. Brigitte îşi reaşază câteva şuviţe de păr în coada ei de cal. Hector n-a văzut niciodată ceva atât de erotic. Desigur experienţa lui în materie de erotism se aseamănă cu carisma unei crăpături. Salonul se încălzeşte în bătaia soarelui. Simţind o privire blocată asupra ei, Brigitte se întoarce să verifice: efectiv, Hector-ul ei de bărbat are ochii pironiţi asupra ei. Nu-şi poate da seama cât de uscat este gâtlejul lui. Şi iată, geamul e curat. Hector şi-a găsit fericirea, nimic mai simplu. Trebuie mai cu seamă să nu vedem aici o manifestare de mascul, Hector este individul cel mai puţin mascul cu putinţă, ştiţi prea bine. E drept că fericirea nu dă niciodată de ştire. În unele povestiri, ea se manifestă în clipa când cavalerul o salvează pe prinţesă; aici, ea apare brusc în clipa când eroul priveşte cum eroina spală geamurile.

Sunt fericit, se gândi Hector.

Şi gândul acesta nu părea că vrea să-l părăsească.

După curăţenie, Brigitte plecă să se întâlnească cu o prietenă pentru a profita de soldurile din iulie; avea desigur să se întoarcă acasă cu două rochii, o vestă mov şi patru chiloţi. Hector avea întâlnire cu nimicul, aşa că rămase pe scaun în faţa geamului curat. Apoi, deodată, se ridică şi se miră de clipa de absenţă pe care o trăise. Trecuse o jumătate de oră de la plecarea soţiei lui. El vegetase, cu gâtlejul uscat, într-o lume moartă. Nici un gând nu-i trecuse prin creier.

În toiul nopții următoare, Hector se gândi din nou la marea clipă când nevasta lui spălase geamurile. Clipă de fericire pură, o clipă din viața soției mele, se gândi el, o clipă adorată. Nemișcat, el adresă nopții un zâmbet, care lăsa mult în urmă prin uimitoarea lui înflorire toate zâmbetele din trecutul său. Toți cei care trăiesc o fericire intensă încearcă teama de a nu mai ajunge să trăiască o clipă asemănătoare. Stranietatea momentului ales îl tulbura în aceeași măsură. Câteodată iubeai în chip extravagant în tihna cotidianului, simplu ca bună ziua poate. Nu trebuia să încerci să înțelegi, prea des se prăpădesc fericirile când le analizezi. Atunci Hector mângâie ușurel fesele lui Brigitte, chiloții erau noi. Ea se întoarse, neobosită feminitate, și-și abandonă visele pentru bărbatul din patul ei. Hector lunecă de-a lungul corpului ei și-i desfăcu coapsele; ea își pierdu degetele în părul lui. Echilibrul veni repede, cele două trupuri erau față-n față, albe și disponibile. Ea îi strângea puternic spatele, el o apuca de ceafă. La marginea senzualității somnola violența. Nu exista nimic altceva decât actul. Suspinele duceau cu gândul la înghițituri de apă în pustiu. Nu se putea ști cui îi plăcea mai mult, omniscienta se oprea în fața orgasmelor posibile. Se știa numai că Hector, în clipa când termina, deși capul lui fusese o cochilie goală, în clipa juisării, era încă bântuit de imaginea lui Brigitte care spăla geamurile.

Zilele următoare trecură fără incidente. Hector se gândi iar la ceea ce simțise, fără a fi încă în stare să priceapă legătura cu trecutul său. Crezându-se complet vindecat de colecționită, își bătea joc câteodată de felul nebunesc în care-și trăise viața mereu în marginea esențialului. De când o întâlnise pe Brigitte, ideea unei recidive i se părea total improbabilă. Senzualitatea evidentă, savoarea brigittiană, toate aceste senzații noi aveau un punct comun: unicitatea. Nu exista decât o singură Brigitte ca a lui, și căzând în adorație în fața unui *obiect unic*, obiectul iubirii lui, se lipsea de nevoia lui de acumulare. Se pot colecționa femei, dar nu poți colecționa femeia pe care o iubești. Pasiunea lui pentru Brigitte nu se putea reduplica.

Și cu cât o iubea mai mult, cu atât era ea mai unică.

Fiecare din gesturile ei, unic.

Fiecare din zâmbetele ei, tot atât de unic ca un bărbat.

Dar certitudinile astea nu împiedicau defel posibila fascinație pentru unul singur din gesturile acelea. Nu asta se punea oare la cale în creierul lui Hector? Cam prea sigur pe sine, el își uita trecutul și îndârjirea cu care colecționita revenise mereu silindu-l s-o ia de la capăt. Gândul obstinat cu spălatul geamului mirosea a recidivă perfidă. Hector trebuia să fie foarte atent, îl pândea o tiranie, și, în deplin acord cu legendara-i necuviință, tirania nu bătea niciodată înainte de a intra.

III

Lucrul de care se temeau câțiva dintre noi se întâmplă. Clarisse nu-și mai tăia unghiile de aproape două luni când acceptă un act sexual, una peste alta cam sălbatic, cu Ernest. Plăcerea lui fu destul de mare și se alese cu mai multe zgârieturi pe spate, urme indiscutabile ale unei amante tigroaice. Frate mai mare al lui Hector și mare nătăfleț mai ales, Ernest avea să nu se mai dezbrace vreo douăsprezece zile, amăgind-o pe Justine că îl luase deodată cu frig pe șira spinării. Frica de a fi descoperit nu-l făcea să regrete toate clipele în care sărutase umerii tigroaicei Clarisse în întunecimea unui păr bogat. Dacă amorul fizic e fără ieșire, Justine o luă pe un drum înfundat, când, în plină noapte, ridică tricoul soțului ei care, trebuie spus, dormea de doisprezece ani cu bustul gol. Era ceva suspect în treaba asta, și femeile sunt totdeauna la post când e vorba de ceva suspect. El trebui să-și facă valiza fără măcar să-și încheie

noaptea, şi cu atât mai puţin visul erotic care părea promiţător (o chinezoaică). Înainte de revărsatul zorilor, îl sună aşadar pe frate-său ca să-i spună că se culca cu o brunetă de la birou, Clarisse e prenumele ei, şi că nevasta, ale naibii gheare, tocmai îl dăduse afară, aş putea oare să dorm la tine, în sfârşit să doarmă se cam îndoia el că va izbuti, însă chiar să doarmă la hotel nu-l ispitea, după ce i se întâmplase. Hector găsi energia necesară pentru a exprima în acelaşi timp compătimire, dragoste frăţească, precum şi a-i oferi un pat-divan pe cât de moale pe atât de modern. Ernest se simţi bine în noul pat (iar dacă se întorcea şi chinezoaica…), înainte de a-şi recăpăta demna stăpânire de sine în nefericire.

Ernest fusese întotdeauna solid. Adept al frazelor mari despre viaţă, iată că acum se transforma în zdreanţă de duminică. Şi era cea mai nesuferită dintre duminici, cea pe care ne-o scurtau cu un ceas. Recupera acum toţi anii în care nu se văitase. Sărmanul om se afunda în tunel… Şi fiica lui! Micuţa Lucie, Doamne, n-avea s-o mai vadă niciodată! Nici măcar nu va fi de faţă când ea se va întoarce în zori cu ochii roşii ai adolescentelor molatece şi depravate. Iată, totul se sfârşise. Trebuie să te uiţi întotdeauna la unghiile femeilor cu care te culci. Ce nătărău! Nu-i mai rămânea altceva decât munca, avea să se cufunde chiar din ziua următoare până la gât în dosare. Cât priveşte divorţul, era cunoscută zicala: cizmarii au de obicei cele mai proaste încălţări etc. În cazul de faţă, era acelaşi lucru; avocaţii îşi pledau groaznic de rău propriile cauze. De aia se şi căsătoreau adesea între ei, ca să anuleze efectul. Ernest avea să-i ceară lui Berthier să se ocupe de el. Era cumsecade acest Berthier. Mai mult, celibatar înrăit (Berthier ajunsese la acel grad de celibat în care uiţi de existenţa femeilor), ar face tot posibilul pentru a grăbi lucrurile. Nişte bărbaţi care aveau să se plictisească de moarte toată viaţa trebuiau să se ajute între ei. Ce mai încolo şi-ncoace, Berthier ăsta ar fi perfect. Merita chiar să fie menţionat mai din timp în această povestire.

*

Hector fu foarte tulburat de situaţia proastă în care se afla fratele lui şi încă mai mult de o ciudăţenie: Ernest, până acum campion cvasiolimpic al fericirii, se prăbuşea exact când el însuşi vedea în fine viaţa în roz. Părinţii lui nu voiseră să aibă doi fii în acelaşi timp; cu alte cuvinte, ei nu puteau să fie aşezaţi amândoi, simultan, în aceeaşi categorie. S-ar fi zis că roata se întorsese şi că Ernest avea să trăiască la rândul său, spre marea bucurie a lui Hector, o viaţă de depresiv. Viaţa lor de fraţi era schizofrenică.

*

Ipoteza asta a roţii care se învârteşte între fraţi părea absurdă, căci Hector nu era chiar în formă maximă. Perioadele ingrate pândesc întotdeauna în dosul fericirilor. Putea să pară ridicol, mai ales într-un atare context (o Brigitte atât de frumoasă, o societate în plină expansiune, un copil în astrele de mai târziu), însă Hector avea efectiv un aer febril. Încă de dimineaţă, se învârtea în cerc şi se simţea incapabil să scape din acest cerc. Brigitte, într-o rochie subţire, pe care o merită orice vară, tocmai plecase de acasă. Hector semăna a mai nimic. Nici măcar nu arbora barba bărbatului obosit; perii lui, atât de puţin cuceritori, semănau cu nişte salariaţi lunea dimineaţă. În orice caz, un prostănac s-ar fi plictisit cu siguranţă în compania lui.

Puţin mai târziu, îl găsim aşezat în fotoliul său. Gânduri cumplite îi trec prin minte. În faţa geamului spălat sâmbăta trecută, sau era o sâmbătă mai îndepărtată (amintirea îi revenea adesea, aşa că nu mai ştia exact când se petrecuse momentul acela în care fusese mai fericit ca niciodată), el stătea tăcut. O dată ce

captase evanescența, o dată ce înhățase senzualitatea, putea muri pe loc de vreme ce Thomas Mann scrisese: „Cel care a contemplat Frumusețea este deja hărăzit morții.“ Brigitte spălând geamurile era un pic propria lui *Moarte la Veneția*. Dar Hector nu știa cine e Thomas Mann, așa că putea să supraviețuiască. Incultura salvează multe vieți. Ah, după-amiaza acelei sâmbete! Clipă legendară în care timpul, din respect pentru o atare frumusețe, ar fi trebuit să se oprească! Hector, în fața geamului, mereu și iarăși în fața geamului, vărsa lacrimi de iubire. Puteai oare iubi într-atât o femeie? O femeie în toată puterea fragilității sale. Asta era clipa pe care o privea în amintire. Clipa spălatului pe care nu el o alesese, așa cum nu alegi clipa în care te-ndrăgostești fulgerător. Dacă toate perechile se întorc neostenit la locul întâlnirii lor, Hector era cât se poate de îndreptățit să retrăiască momentul acela când Brigitte spălase geamurile. Acest moment avea să fie pelerinajul dragostei sale.

Își petrecu deci ziua murdărind geamul.

Să murdărești un geam curat încercând să dai impresia că s-a murdărit în chip firesc nu e un exercițiu chiar atât de simplu. Iar Hector, înainte de a dobândi o adevărată perfecțiune în iluzia firescului, încercase în zadar mai multe formule. Prin tatonări succesive, izbutise să atingă perfecțiunea pentru ceea ce trebuia socotit de bună seamă o artă nouă. Compoziția lui victorioasă era următoarea: câteva urme de degete dispuse în mod științific, o muscă prinsă din zbor apoi strivită pe loc (viteza acestei execuții este primordială, fiindcă o muscă aflată în agonie murdărește, cu ultimele tresăriri, mai mult decât o muscă moartă de-a binelea), puțin praf de pe stradă și, pentru a încununa totul, un subțirel și indispensabil firișor de bale…

Hector vorbea la telefon cu fratele lui — am găsit un studio de împrumut în doi timpi și trei mișcări, adică mișcător de repede, zise Hector ca să facă un joc de cuvinte, și Ernest râse ca să se creadă că a priceput — când Brigitte se întoarse de la lucru. De-abia închisese telefonul că se apucă să explice absența lui de la lucru printr-o durere de cap. Brigitte schiță un zâmbet:

— Ești și tu patron ca și mine, nu e cazul să te scuzi față de mine!

Nu era timp de pierdut. Brigitte trebuia să descopere murdăria geamului. Dintr-o dată, el se găsi în fața uneia din cele mai mari provocări ale umanității: încercarea de a face pe cineva să descopere ceea ce nu are intenția să vadă. Foarte grăbit, Hector se gândi să spună, în felul cel mai banal cu putință: „Ia te uită, geamurile sunt murdare.“ Dar se răzgândi; era cu neputință. În atare situație, ea l-ar fi întrebat de ce nu-și găsise el, care stătuse acasă toată ziua, un moment ca să șteargă geamul cu soluție de curățat… Această idee simplă, care putea degenera într-o ceartă de familie, trebuia deci înlăturată. Trebuia s-o atragă în salon și s-o facă să prindă singură mișcarea. Pe urmă, era aproape sigur că avea să curețe de îndată: n-ar lăsa ea niciodată să rămână nespălat un asemenea geam. Dar dură la nesfârșit, ai fi zis că e ziua cea mai lungă. Brigitte avea miliarde de lucruri de făcut în bucătărie sau prin camere, și când, în sfârșit, miracol al serii, reuși s-o atragă în capcana salonului, ea nu privi nici o singură dată în direcția geamului. Îi venea să creadă că o făcea dinadins, scroafa. Hector țopăia în fața geamului, apoi își pleca deodată capul. Ea râdea de tâmpeniile lui, caraghiosul meu de bărbat. El regreta că nu forțase nota, că nu scuipase pur și simplu un soi de muci care să sară în ochi. Ar mai fi poate timp, ar fi de ajuns ca ea să întoarcă spatele și el s-ar repezi să murdărească și mai mult! Total depășit de situație, total istovit de dorință, se simțea incapabil să mai aștepte. Se hotărî așadar pentru soluția cea mai slabă, și o apucă pe Brigitte de talie. În fața ferestrei transparente, îi propuse să contemple unul din peisajele cele mai romantice cu putință.

— Draga mea, dacă ridici ochii, ai să vezi un lucru destul de ciudat…

— Zău, ce anume?

— Ei bine, închipuie-ţi că se vede imobilul de peste drum…

— Da, şi ce dacă?

— Şi, şi, e grozav… Şi uite, se poate vedea ce se petrece în apartamente.

— Aşa e… Asta se cheamă vizavi. Ia spune, durerea ta de cap, nu ţi-a prea trecut… (*După un timp.*) Dar ce scârbos e geamul ăsta!

(Plăcere a vânătorului când îşi înhaţă prada, extaz al războinicului în faţa cuceririi, viaţa e dulce ca anumite presimţiri ale pielii tale.) Deloc surprinzător, el se miră cu un glas ce se voia oarecare:

— Nu mai spune, ţi se pare murdar? Eu nu-mi dădusem seama…

— Cât de murdar să fie ca să observi şi tu… eu n-am văzut niciodată un geam mai scârbos!

Brigitte se apucă de treabă cu uşurinţa gingaşă a femeilor care nu sunt niciodată luate pe neaşteptate. Hector, neputându-şi stăvili o uşoară erecţie, se dădu înapoi cu trei metri ca să se tolănească în fotoliul său. Semăna cu un cub de gheaţă care alunecă în fundul unui pahar cu alcool, exact înainte de a pluti. Brigitte, neavând ochi la ceafă, nu observă nimic. Ea nu-şi văzu bărbatul, şi cu atât mai puţin dâra de bale care-i scăpa din gură, bale ce începeau să se răspândească pe o cravată totuşi nevinovată.

Atunci…

Atunci sună telefonul.

Hector nu se lăsă tulburat, nimic altceva nu mai exista pentru el. Brigitte, după trei ţârâituri, se întoarse şi-l întrebă dacă avea de gând să răspundă înainte ca omul de la capătul firului să dea ortul popii (Brigitte era deci o femeie hazlie). Ea nu observă balele care aveau totuşi o ascendenţă certă, eram încă în plină dragoste oarbă. Da, mă duc eu, se grăbi el să zică. Trebuia mai cu seamă să n-o contrarieze, era ca şi cum ar fi fost însărcinată. Cel care telefona în clipa cea mai nepotrivită merita să i se smulgă mâinile, şi corzile vocale, şi părul din cap. Hector umbla de-a-ndăratelea, cu ochii ţintă la spectacol. Ridică receptorul, îl lăsă să se perpelească timp de câteva clipe în aer, şi-l închise umilind astfel însăşi temelia principiului său.

— E greşeală! strigă el automat.

Se întoarse să se aşeze. Dintr-o dată, fără a şti prea bine de unde venea, emoţia îl înghiţi cu totul. Chipul îi fu brăzdat de suspine, aşa cum cad din cer oamenii lui Magritte. Hector nu regreta absolut nimic. Splendoarea acelei clipe tocmai se repetase. Fără surpriza primei dăţi, şi totuşi era mai mult în magia acestei a doua dăţi, o doză incredibilă de nelinişte, o teamă de decepţie şi, ca apoteoză, pentru a ascunde adrenalina, se ivi prăpădul uşurării. Geamul curat, cortina roşie. Brigitte coborî de pe scăriţă, dar nu putu să facă nici o mişcare, fiindcă Hector se azvârlise la picioarele ei şi suspina mulţumiri. Era vorba de bună seamă de o manifestare a umorului de temut al bărbatului ei, şi-atunci, şi ea, se apucă să surâdă. Se apucă să surâdă ca o femeie care găseşte că bărbatul ei iubit e idiot.

IV

Laurence ridică platoul pentru a respira, fremătând din nări, mirosul ruladelor de viţel. Se simţea bine în bucătăria ei confort unu, şi profita de această sâmbătă seara pentru a se relaxa; curând, avea să ajungă în finala unei competiţii primordiale pentru cariera ei internaţională. Antrenorul îi lăsase vreo zece zile de vacanţă, dar ea nu se putuse abţine să bată mingea şi să-şi perfecţioneze lovitura legendară din încheietura mâinii; în sfârşit, se cunoaşte. Marcel avusese ideea excelentă să-i invite pe Hector şi Brigitte

la masă. Era încântată să-l revadă pe prietenul soțului ei. Nu prea ştia de ce, dar de aproape doi ani, el evita vădit să-şi încrucişeze drumurile cu ale ei. În fine, îşi cam închipuia despre ce-i vorba. Lui Hector îi era groază de ea de când cu tâmpita poveste a pipăitului la testicule. Deşi, din punctul ei de vedere, fusese vorba doar de o dovadă de afecțiune. Îl chemă aşadar în bucătărie şi pentru a pune lucrurile la punct.

Sub raport social el nu putea să refuze.

Pătrunse deci în sala de pregătire a ruladelor, cu o față albă şi cu sânge rece. Sau dimpotrivă.

— Pot să te ajut cu ceva? întrebă el.

— Da, aş vrea să discutăm amândoi, o secundă… de fapt, uite… nu pricep de ce fugi de mine de atâta vreme… Când ai plecat în Statele Unite, am crezut că e din cauza mea…

Spunând asta, Laurence înaintă încet dar sigur către Hector, voia să facă pace cu el, să se scuze pentru agresiunea ei sexuală, şi totuşi, văzându-l pe cel mai bun prieten al lui Marcel al ei, simți mâncărimea unui impuls josnic, un impuls de nestăpânit ca pe vremea tragediilor lui Racine. Se aruncă atunci asupra lui, Fedră a ruladelor, şi tocmai când voia să apuce iarăşi testiculele lui Hector, mâna i se lovi de o suprafață tare. În vederea acestei seri, şi dintr-o teamă de fapt îndreptățită, Hector îşi pusese la adăpost zona dintre picioare cu o apărătoare de fotbalist. Laurence scoase un țipăt şi într-o clipă toată lumea se înființă în bucătărie. Se repeziră la urgență, şi diagnosticul fu fără apel: Laurence îşi scrântise degetul mic. A doua zi, evenimentul fu relatat pe larg în ziarele sportive: *Laurence Leroy declară că se retrage din competiție*. Pe cei doi admiratori pe care-i avea la Évry îi apucă plânsul.

Hector se simțea vinovat. Orice sportiv profesionist ar trebui să aibă dreptul să pipăie testiculele oricui îi place, şi mai ales fără supărare. Probabil că Gérard, înainte de Ouarzazate–Casablanca, o făcuse pe săturate. Se simțea extrem de vinovat, şi era o impresie prea greu de îndurat (să amintim că trebuia deja să-şi rumege atracția anormală pentru spălatul brigittian al geamurilor). Moralul francezilor avea să scadă din cauza lui. Împreună cu călăria şi scrima, ping-pongul este una din cele mai mari mândrii ale noastre. Suntem un popor fizic! Şi iată că nu mai eram nimic altceva decât o grămadă de degete mici scrântite.

Ceea ce am povestit adineauri nu este pe de-a-ntregul exact, şi această ieşire de pe făgaş trebuie atribuită lui Hector. Imaginația lui o luase pe drumul cel mai prost. Laurence se accidentase de bună seamă, însă datorită prietenului ei kineziterapeut, ea reuşise să se întremeze şi avea să participe la finală, ce bine! Suferi totuşi o destabilizare mintală şi, pentru prima dată de doisprezece ani, îi ceru lui Marcel s-o însoțească. Mult prea emotiv pentru a urmări meciurile mult iubitei lui, el nu voise niciodată să vină. În contextul degetului mic scrântit, va trebui să-şi depăşească teama. Pentru a înfrunta situația, nu găsi altă soluție decât să-l roage pe prietenul său Hector să vină cu el. Cu toate că ping-pongul era de departe sportul care-l interesa cel mai puțin pe lume, vinovăția lui încă proaspătă îl împinse să accepte. Aveau să plece sâmbătă pentru o zi întreagă. Hector o întrebă pe Brigitte dacă deplasarea asta neplănuită de cel puțin şase luni nu o deranja cumva. Nicidecum se grăbi ea să-l liniştească; era o femeie în stare să improvizeze o întreagă sâmbătă ca asta. Şi apoi, în treacăt, cu glasul cel mai neutru cu putință, adăugase:

— O să profit de ea ca să fac puțin menaj.

Frază care rămase suspendată în aer, devenind singura arie din capul lui Hector. Cum s-ar fi putut el gândi la altceva? Avea să facă puțin menaj, avea să facă puțin menaj. Îl împresurau valuri mari de îngrijorare. Nu îndrăznea să pună întrebarea care-l bântuia, nu îndrăznea să întrebe amănunte cu privire la acest menaj. Dar ea o luă înaintea oricărei întrebări adăugând că avea să profite de ziua respectivă ca să

spele geamurile. Pe moment, şi într-un chip cât se poate de brutal, el se gândi din nou la tentativa lui de sinucidere. Apoi însă, încercă să se stăpânească, la urma urmelor era bărbat! Prima idee care-i trecu prin minte fu să cureţe el însuşi geamurile sâmbătă dimineaţă; măcar ar fi sigur că n-ar face-o ea în lipsa lui. Sau putea s-o anunţe pe Brigitte că duminică avea să plouă tare, veste care ar face inutilă o acţiune de spălare a geamurilor, căci ploii îi plăcea nespus să umilească geamurile curate. Zeci de mijloace de apărare îi năpădeau mintea, nimic nu-l putea nelinişti mai mult decât să nu asiste la un eventual spălat, era ceva pur şi simplu de neconceput. Se trezi în faţa unei oglinzi, şi graţie acestei privelişti, puse capăt gândurilor ce-i umblau în zigzag prin minte. Tremura şi, prin mişcarea asta, elibera broboane de sudoare. Simţea că soarta îi scapă iarăşi din mâini, că se preface iar într-o grămadă de carne pradă unor demoni nedesluşiţi. O veşnică întoacere se bâţâia în el.

Subapreciaseră, scuzaţi, pornirea lui Hector de a fi sucit. Trebuie spus că hotărârea pe care tocmai o luase avea ceva şocant; în orice caz, pentru toţi aceia care nu fuseseră martori privilegiaţi ai nevrozei sale. Când se pomenise tremurând şi asudând cu câteva minute în urmă, a avut o revelaţie: nu trebuia niciodată s-o împiedice pe Brigitte să spele geamurile. Problema lui nu era că ea va face menajul, ci mai degrabă că el nu va fi de faţă. Prin urmare, socoti că n-avea altceva de făcut decât să instaleze o cameră de luat vederi într-un colţişor al apartamentului. O cameră secretă, bineînţeles, iar el s-ar delecta cu imaginile la întoarcere. Ce mai, găsise soluţia. Sâmbătă, va putea să plece cu sufletul împăcat şi să-l sprijine pe Marcel care o sprijinea pe Laurence. Până una-alta, nu se mai duse la serviciu, şi cumpără un material destul de performant. Nu regretă deloc momentele petrecute citind reviste despre tehnologia de vârf şi mobila modernă; fu chiar mulţumit că timpul acela ajunsese să dea roade. În timpul tuturor acestor demersuri, nu se gândi nici o clipă la Hector cel de dinainte, cel în stare să acţioneze cu singura intenţie de a obţine un obiect. Cum de nu-şi dădea seama în ce hal recidivase? Revenindu-i, boala îl legase la ochi.

Exista din fericire un prieten care avea să explice, iar şi iar, propria noastră viaţă. Şi totuşi, Marcel era îngrijorat. În chip egoist, ştia că dacă Laurence avea ghinionul să piardă meciul, atmosfera în casă va fi dintre cele mai proaste, iar el putea să aştepte mult şi bine până să vadă o tocăniţă de cartofi adevărată. Nu era de bună seamă cel mai important gând al lui Marcel, şi sufletul lui se contopea în unde cosmice cu sub-Dumnezeul delegat să se ocupe de ping-pong. Nu făcea pe grozavul, îl necăjeau mici necazuri stomacale. Şi în cele din urmă, din pricina acestei indispoziţii, cei doi prieteni ajunseră să vorbească despre spălatul geamului. Vrând să distragă atenţia, sperând să atenueze astfel scăpările gastrice ale prietenului său, încercând cu toate mijloacele să-l ducă cu gândul aiurea pe acest om gata-gata să-l asfixieze, Hector se gândi că face bine povestindu-şi ultimele peripeţii. Se apucă deci să explice cum ascunsese o cameră de luat vederi pe o mobilă, cameră ce avea să se declanşeze la orice mişcare de rotaţie a unui geam murdar. Demersul lui fu încununat de un mare succes, căci Marcel, şocat de ceea ce auzise, se opri pe loc din pârţâit. Înciudat, ceru câteva informaţii complementare: cum începuse toată treaba, cum îi venise o idee atât de nebunească etc. Abia încheiase explicaţiile, şi el dezvălui atrocitatea diagnosticului său:

— Hector, te-ai scufundat din nou!

Într-un prim moment, Hector se gândi la o piscină. Apoi, scoase capul din apă pentru a pricepe sensul figurat al expresiei „scufundat din nou“. Avea nevoie de linişte pentru a digera teribila veste. Totul se potrivea, fiecare fărâmă din noua lui pasiune se lega, clipă de clipă, cu viaţa lui de dinainte.

Fulgerătoarea fascinație pentru un moment al soției sale, și pofta aceea nestăvilită de a-l retrăi. Rosti atunci, subliniind fiecare silabă, următoarea sentință: „Colecționez momentele când soția mea spală geamurile.“ Hector repetă de o sută douăsprezece ori această frază. Sudoarea, frenezia, colecționa un moment al soției sale. Iarăși și iarăși, șocul evidenței. Și cu cât se gândea mai mult, cu atât avea mai multă poftă de o mică spălare a geamului; era deja dependent. Încercă să nu plângă, și totuși, ce să facă pentru a nu se gândi la acea groaznică întrebare: era oare cu putință să fie un alt bărbat? Întâlnind-o pe Brigitte, credea că pusese mâna pe o minune a unicității, pe femeia femeilor, unică în fiecare din gesturile ei, unică în felul ei unic de a-și muşca buzele, de a-și trece mâinile prin păr de dimineață, cu grația și eleganța ei, femeie a femeilor, unică atunci când își desfăcea coapsele. Și totuși, nu era nimic de făcut, mereu aceeași mizerie, obsedantă și absurdă, mereu această viață de râmă într-un pământ împuținat.

Marcel îi împrumută batista. Îi făgădui să-l ducă la Deauville să mănânce midiii. Totul avea să meargă mai bine. Ideea asta cu midiile ar fi putut să-l dea gata dar, în chip surprinzător, Hector își reveni. Amintirea spălatului îl făcu să schițeze un zâmbet (o spărtură în gura lui). Necazul paradoxal al colecționarului este că el găsește în viciul său cel mai mare izvor de bucurie. Transformată în colecție mintală, clipa spălatului de geam devenise posibilitatea lui de a nu trăi o viață molatecă (la o ședință de psihanaliză, i s-ar spune că încearcă să-și omoare tatăl). Brigitte spălând geamurile era refrenul lui, era cântecul pe care-l cântă îndrăgostiții în ploaie. Absurditatea vieții lui avea farmecul clișeelor. De aceea, nu era nefericit: îi era de ajuns doar să se gândească la secretul lui. Găsise soluția ca să se simtă bine: să nu caute să se vindece! Așa era el, și cu asta basta. Îi plăcea spălatul de geamuri al nevestei sale așa cum altora le place să se ducă la curve plimbând cățelul. Trebuia să începă a nu știu câta viață subterană. Bineînțeles, exista un risc deloc neglijabil: s-o filmezi pe ascuns pe femeia vieții tale nu era cel mai bun lucru pentru liniștea menajului.

Lui Marcel îi plăcea nespus să cumpere ziare când mergea cu trenul; ziare simple unde apăreau fapte diverse, mode de vară și oameni celebri. Sub cot, ținea un săptămânal care avea pe copertă *misterioasa afacere a dispariților*[2]. Două fete fuseseră răpite în același cartier al Parisului. Aflai totul despre viața lor, dar nimic despre răpitor. Hector, încă uluit de hotărârea lui, se gândi că nu va cunoaște niciodată răpirea pe care o suferise personalitatea sa. Ajunseră în sfârșit într-un oraș care semăna puțin cu Saint-Étienne. Și Laurence câștigă meciul cu 23 la 21. Era dulce atunci când câștiga.

V

Brigitte nu-și dădu seama de nimic, camera fusese de o discreție demnă de un documentar animalier. La întoarcere, Hector făcu pe niznaiul, lucru nemaipomenit de ușor, fiindcă *a face pe niznaiul* era atitudinea pentru care avea cele mai multe aptitudini. Sâmbătă seara, făcură dragoste încercând să se istovească cât mai mult cu putință, pentru ca duminica, zi uneori greu de omorât, să se petreacă în toropeala unei recuperări fizice. În sfârșit, ar fi făcut mai bine să se abțină căci se întâmplă un eveniment grav (și ciudat pentru niște oameni care considerau duminica o zi greu de omorât): era Mireille care vorbea la telefon cu un glas tremurat, o problemă cu supa, se gândi Hector, dar, în definitiv, fu ceva mult mai grav pentru că acest telefon anunța moartea tatălui său. „Ah, Doamne…“, oftă Hector. Și, trei minute mai târziu, nu mai simți mare lucru. În afară, poate, de niște chiorăituri în stomac, semn că-i era foame.

Moartea are defectele ei, ea încurcă viețile celor sănătoși lăsându-le pe cap pe cei care nu mor. O

mamă, de pildă. Ar trebui întotdeauna să se moară în grup, ar fi ca un voiaj organizat. Hector nu prea ştia de ce îi treceau prin minte toate gândurile astea cinice, poate că era efectul morţii, te împietrea dintr-un foc, dintr-unul singur. Hector nu mai plângea, însă Brigitte, adorabilă perspicacitate, pricepu că tocmai se întâmplase un eveniment anormal. Se apropie de bărbatul ei care avea dintr-o dată un chip de copil, şi-i puse o mână blândă pe obraz.

— E ceva în neregulă?

Hector se gândi în clipa aceea, era cumva un ecou al delirului său cinic, că ar putea obţine orice de la femeia asta. Când îţi pierzi tatăl, câte spălaturi de geamuri ai putea câştiga?

Ernest era fratele cel mare, aşadar îşi luă sarcina de a o găzdui pe mama lor. Hector îşi petrecu noaptea cu ei. Era şi Justine care se întorsese în domiciliul conjugal, după ce încercase să ducă o viaţă de celibatară. Îşi jucaseră criza, şi pe urmă, gata, se uita totul. Hector se gândi imediat la povestea norocului său schimbător. În mintea lui, întoarcerea Justinei anunţa sfârşitul apropiat al pseudofericirii lui. Nu era nici o îndoială: o ameninţare karmică plana deasupra celor doi fraţi, ei nu puteau fi fericiţi în acelaşi timp (Karamazovii, cel puţin, erau toţi trei uniţi în lugubru). Fraţi trebuie să se ajute între ei. Aiurea, el nu era în stare nici măcar să-şi acorde un an, acolo, de nefericire, trebuia să se justinifice din nou. Ca să se relaxeze, se duse să cumpere o supă la plic şi o pregăti pentru mama lui. Avea să-i ridice moralul, supa asta zilnică a ei. În cele din urmă, nu fu nici pe departe cazul. Cum fraţii o îndemnau pe Mireille să se hrănească puţin, măcar cât să supravieţuiscă până la înmormântare, ea acceptă şi se trezi în faţa unei revelaţii dureroase: supa la plic era bună. De atâţia ani cumpărase, spălase, curăţase douăsprezece milioane de legume ca să-şi dea seama acum, când soţul îi murise, că societatea noastră modernă livra delicioase supe gata făcute. Intră într-o depresie care n-avea să se sfârşească decât o dată cu ultima-i suflare. Hector resimţi lovitura, şi puse această nouă vină peste povara vinilor pe care le avea de îndurat pentru restul vieţii sale.

În timpul celor câteva zile dinaintea înmormântării, Hector se învârti multă vreme în jurul cozii, atitudine care începea să-l caracterizeze. Se îndesa în vârsta lui şi se gândea, pentru prima dată, că nu avea copii. Când avea să moară, cine avea să rătăcească în jurul mormântului său? Cine avea să presare flori? Nimeni; fără progenitură, mormintele rămân morminte, şi nu cunosc niciodată delicateţea petalelor. I se părea lui Hector că fusese dintotdeauna în căutarea unui motiv valabil ca să facă un copil, şi că tocmai îl găsise acolo, în certitudinea viitoarei lui singurătăţi. Devenea meschin, se agăţa de beneficiile lui vitale, nu era prea iubit în momentele astea. Ca urmare a citirii unui articol privitor la cele mai bune poziţii în vederea unei procreări (latura harnică a lui Hector, un gust pentru lucrurile eficace), o înşfăcă pe Brigitte ca un animal în călduri. Ea se gândi că el avea nevoie să se liniştească după decesul tatălui său împerechindu-se în voie. În privinţa asta, cam avea dreptate. Dar să rămână însărcinată nu intra în planurile ei. Aşa că, atunci când înţelese veleităţile bărbatului, mărturisi că nu e pregătită. Propuse un câine, în ideea de a se obişnui cu încetul.

În ziua cu pricina ploua, clişeu curat! Moartea este întotdeauna un clişeu. Nu faci inovaţii şi n-o faci pe grozavul în ziua morţii tale. Oricum, eşti mereu culcat în acelaşi fel. Femeile se îmbrăcaseră în negru; şi tocurile cui îi aminteau defunctului tic-tacul orologiului pe care nu avea să-l mai audă. Lacrimile mamei curgeau încetişor. Pe chipul ei, se putea citi viaţa trăită, şi viaţa scurtă care-i rămânea de trăit. În faţa mormântului fu aşezată o plăcuţă:

Şi-a iubit atât de mult mustăţile

Hector se opri la cuvântul acesta, mustăți. Tatăl lui se afla în acest cuvânt, moartea tatălui său se afla în acest cuvânt. Resimți brusc mustățile ca pe o povară care se înlătura, în cer părul se înălța. Trăise mereu în neliniște şi lipsă, mereu strâmtorat în micimea unui salon cu un orologiu enorm. Moartea tatălui său, se gândea la expresia asta: şi toate îngrijorările lui dispăreau, toate colecțiile, nevoia de a se păzi mereu; de la un tată mort, nu te mai poți aştepta la nimic. Devii răspunzător de carapacea ta. El ridica ochii la cer, iarăşi mustățile, şi, între el şi cer, se încrustă un geam mare. Un geam mare pe care Brigitte îl spălă de îndată.

VI

Ca pe o femeie pe care nu o dezbraci decât parțial, Hector aşteptase câteva zile înainte de a se uita la casetă. O aşezase într-un colț retras al salonului şi acum, intrând într-o perioadă a după-amiezei când nu-l urmărea nimeni, se putea gândi să culeagă al treilea vlăstar al colecției sale. Bine aşezat în scaun, cu telefonul scos din priză, Hector avea să se delecteze cu acest moment delicios. Imediat, simți ceva ciudat: cum să zic, era prima dată când o privea pe Brigitte în timp ce ea se credea singură. Schimbarea nu era masivă pentru un necunoscător al lui Brigitte, dar orice abatere de comportare, oricât de măruntă, îi sărea în ochi lui Hector. I se părea că stătea mai puțin dreaptă. Era o chestiune de milimetri, un nimic fără însemnătate, dar cu camera ascunsă se vedeau toate modificările femeii iubite. Ca să vorbim pe şleau, te cam plictiseai uitându-te la ea. Nu umplea ecranul. I s-ar fi putut acorda cel mult un rol de figurație într-o telenovelă italienească de duminică seara. Hector se stăpâni. În aşteptarea clipei fatidice, critica inconştient tot ce nu era clipa aceea. Brigitte trebuia să fie spălare de geam, sau să nu fie nimic.

Hector apăsă pe pauză, şi contemplă fiecare milimetru de pulpă brigittiană. Tocmai îi venise o idee, o improvizație în domeniul fericirii: trebuia să însoțească imaginile cu muzică! Se gândi la Barry White, la Mozart de bună seamă, la Beatles, la muzica filmului *Car Wash*, şi în cele din urmă, optă pentru o melodie germană foarte cunoscută ale cărei cuvinte sună aproximativ aşa: *nanenai, iş – nanenai, nanenai, iş – nanenai* (traducere fonetică). Nu te zgârceşti la amănunte când îți filmezi soția în timp ce spală un geam. Totul trebuia să fie perfect. Plăcerea senzuală este o ştiință fizică în care fiecare are propriul său Einstein. Pe el, muzica asta germană îl excita. Brigitte era minunată; pentru a treia oară, o vedea în toată puritatea desfăşurării ei feminine. De mai multe ori, opri caseta. Ochii lui, larg deschişi ca o gură înainte de strănut, sorbeau fiecare părticică a filmului. Hector devenea total dependent de spălaturile lui Brigitte, astfel încât simțea aproape o neplăcere în satisfacție (e greu uneori să faci dragoste cu o femeie atât de iubită). Era desigur încă în stare să prindă un *carpe diem* al unui geam curat, dar ca orice iudeo-creştin care locuieşte în Paris, fu cuprins de o vinovăție de cartier select. Plăcerea satisfăcută avea întotdeauna culoarea veninoasă a epocilor colaboraționiste. Se simțea murdar, tatăl său de-abia murise, iar el se excita în chip josnic. Toată viața lui fusese doar o mascaradă, era mediocru şi ruşinea îi călca chipul în picioare. Ruşinea şchiopăta pe chipul lui.

Atunci…

Da, atunci înregistrarea se opri fiindcă Brigitte coborî de pe scăriță şi ieşi din cadru. Imaginea următoare a fost întoarcerea lui Brigitte, dar de data asta însoțită de un bărbat. Da, un bărbat! Hector fu cât pe ce să se înăbuşe, şi totuşi nici un covrigel nu trăgea să moară în raza laringelui său. Nu avu timp să apese pe pauză; aşa încep adesea marile drame ale vieților noastre. Bărbatul şi femeia (da, Brigitte devenise „femeia“, impresia subită de-a o cunoaşte mai puțin) discută timp de câteva secunde, şi gurile

lor sunt apropiate, mult prea apropiate, gurile alea împuțite. Din cauză de *nanenai, iş – nanenai, nanenai, iş – nanenai*, nu se poate auzi limpede ce-şi spun. Se distinge aproape o ambianță de nou val în această atmosferă de trădare trupească. Dar, pesemne nu prea cinefil, bărbatul se transformă în animal, îşi dă jos pantalonii şi desface coapsele lui Brigitte; totul este executat, miroase a record aici, în mai puțin de douăsprezece secunde.

Stop (Hector opreşte caseta).

Într-un prim moment nu reflectezi, îți vine să te arunci pe fereastră, te gândeşti la trupul celuilalt bărbat, te gândeşti la momentul când dă din fund peste Brigitte. Ticălosul nu i-a lăsat nici măcar timp să spele geamurile; e un pervers, de bună seamă. Şi când te gândeşti că el era cu un prieten la un meci de ping-pong; urâse întotdeauna sportul ăsta de rahat, un sport inventat pentru ca femeile să le pună coarne bărbaților. Trupul lui Brigitte pângărit într-o sâmbătă după-amiază — cam mirosea a mizerie de fapt divers provincial, poate că totuşi exista cumva o legătură cu obiectul ăsta masculin, o chestie consangvină care ar face din afacerea asta dezgustătoare o afacere care să umilească umanitatea. Trebuia să tragă aer în piept ca să-şi recapete stăpânirea de sine, şi a-şi recăpăta stăpânirea de sine însemna să-l caute pe obsedatul ăla ca să-i sucească gâtul. Numai că el era pe dinafară în materie de violență; se bătuse câteodată pentru obiecte, dar nu depăşise niciodată limita fatală a agresiunii fizice. O sudoare rece îl năpădi la amintirea spinării păroase a necunoscutului, spinare largă ca o falcă de rechin, ea îl înşela cu un neanderthal de sâmbătă. Laşitatea posibilă a viitoarei sale acțiuni câştiga teren în creierul lui de om fricos. Existau probabil şi alte soluții, se gândi să angajeze un ucigaş, o treabă curată şi profesională, un glonț în ceafă, şi gata, ar face mai puțin pe nebunul cu chestia lui *ad vitam* fleşcăită, chestia lui jegoasă care explorase interiorul legendar al lui Brigitte. Dar, vorbind deschis, unde să găseşti un ucigaş bun într-o vineri după-amiază? Se temea să nu-i bage pe gât vreun stagiar care să uite că trebuie să ardă numele comanditarului înainte de a apăsa pe un trăgaci, cine ştie chiar neuns cum trebuie.

Hector nu-l citise pe Aragon, şi la urma urmelor n-ai nevoie să-l citeşti pe Aragon ca să ştii că plăcerea senzuală este o dictatură. Tirania prin excelență, pe care n-o răstorni decât răsturnându-te şi tu. Aşa că ideea de a găsi un ucigaş, de a lichida pe cineva sunt nişte caraghioslâcuri hazlii dacă ai trecut, timp de o singură şi aspră clipă, pe lângă ideea de fericire. S-o părăsească pe Brigitte ar fi însemnat iremediabil să n-o mai vadă niciodată; iar a n-o mai vedea niciodată însemna iremediabil să nu mai asiste niciodată la spălatul geamurilor. Inteligența lui stimulată de şocul amenințător pe care tocmai îl trăise ne purta către splendide adevăruri evidente. Iar din aceste evidențe decurgea un adevăr unic: imposibilitatea de a vorbi cu Brigitte despre ce se întâmplase. Trebuia păstrată cu orice preț colecția „spălatul geamurilor“; nimic nu trebuia pus în primejdie, chiar dacă putea fi socotit un laş. Să fie laş, da, dar pentru plăcere. Se poate vedea aici un viciu, deşi fiecare senzualitate este mereu viciul altcuiva; probabil că sado-masochiştii îi socotesc cât se poate de vicioşi pe amatorii poziției misionarului. Hector căzuse în capcana plăcerii lui senzuale. Deci n-avea de ales, şi când Brigitte se va întoarce pe seară, o va privi drept în ochi, şi-i va oferi cel mai frumos zâmbet al său, cel testat în ziua căsătoriei.

Era foarte iubit, zâmbetul acela.

Notă

2 Dacă menționăm această afacere a dispariților este pentru că ea va avea importanța ei pentru povestirea noastră. Aici, nimic nu este de prisos, noi nu suportăm grăsimea.

Partea a treia
Un soi de decădere

I

Să rămâi cu femeia care te înşală ca s-o vezi cum spală geamurile nu e un lucru mai idiot decât să faci înconjurul globului numai ca să vezi timp de o clipă frumuseţea lobului acelei femei iubite, decât să te sinucizi ca Romeo şi Julieta (Julieta asta trebuie să fi fost cu siguranţă campioană la spălatul geamurilor), decât să culegi floarea reginei pentru aleasa inimii, decât să pleci la Geneva pentru o zi ca să cauţi hotelul Ritz care nici nu există, decât să ai nevoie să trăieşti nişte lozinci senzuale, decât să te placi în chip de mustaţă stalinistă, toate astea sunt acelaşi lucru, aşadar Hector nu avea de ce să se simtă vinovat pentru mica lui derivă senzuală. Fiecare are parte de propria nefericire în dragoste. Oricum, să-ţi determini nevasta să creadă că habar n-ai că te înşală uşurează liniştea în căsnicie. După ce-şi petrecuse după-amiaza cum şi-o petrecuse, Hector n-avea nimic împotriva unui mic repaus în minciună. N-o mai putea privi chiar ca înainte; ca să spunem tot adevărul, era chiar mult mai rău, fiindcă vedea mereu amantul în faţa ochilor. Când îşi privea nevasta, vedea o nevastă în care se înfipsese un bădăran cu mutră de aparatcik ceh. Fiindcă în seara aia era un film bun la televizor, mergea. Am sta pe canapea, e plăcută o canapea, parcă ar fi un copil proaspăt adoptat, şi am petrece împreună un minunat moment de americanizare. Lui Brigitte i se părea ciudată atitudinea lui Hector. Încerca să afle ce e cu el şi, fatal, în cea mai bună tradiţie a atacurilor de panică neaşteptate, el îndrugă de câteva ori „nimic, nimic“ care sunară, ce-i drept, destul de jalnic. Disperat, aruncă o privire rapidă asupra geamului, cântărindu-i curăţenia dezamăgitoare; va avea de aşteptat mai multe zile, poate mai multe săptămâni, sub sudoarea unui alt bărbat. Minţi spunând că-l doare capul (era a treia oară când folosea aceeaşi scuză în seara asta) şi, din nou, Brigitte puse două aspirine efervescente într-un pahar cu apă. Era al şaselea în seara asta şi, de data asta, chiar începu să-l doară capul.

În chip sistematic, nopţile de vineri sfârşesc în dimineţi de sâmbătă (nimic surprinzător aici). Şi, acum o săptămână, sâmbăta trecută, Brigitte îl înşela pe Hector în condiţiile cumplite pe care le cunoaştem. Ca din întâmplare, în dimineaţa asta, de-abia sunase deşteptătorul, ea-l întrebă pe soţul ei ce program are (adulterul său părea categoric reglat ca un ceas elveţian). Chiar, avea el mutră de om cu programe? Hector nu avea niciodată nimic programat, şi mai ales nu în zilele în care soţia lui încerca să obţină informaţii ca să se-mperecheze în timp ce el urma să fie întors cu spatele, ocupat cu programul lui.

— Nu am nici un program… dar tu?

Trebuia să ai nervi nu glumă, ca să răspunzi aşa. Dar doamnei nu i se clinti nici măcar o geană, nimic, nici o sudoare (în timp ce el, într-o asemenea situaţie, ar fi ajuns deja să-şi ridice braţul stâng pentru a evita un infarct), femeile sunt fascinante. În minciună ca şi în adevăr, femeile sunt fascinante. Brigitte avea aşadar de făcut nişte drumuri şi apoi, pe seară, de la cinci la şapte, urma să se întâlnească cu frate-său. În cârca lui Gérard se puteau pune multe, ce treabă avea ea cu el într-o sâmbătă seară? Nu, imposibil, nimeni nu se întâlneşte cu frate-său într-o zi ca asta. Cu fraţii te întâlneşti mai ales marţi la prânz. Atunci, lui Hector îi sări tot muştarul (în treacăt fie zis, mai tare ca-n zicală). Simţi acut tresărirea de demnitate pe care orice încornorat o ştie bine. Domnul voia să nu facă nimic şi să aştepe cuminte

următorul spălat de geamuri; dar când domnul îşi auzi nevasta cum îi desfăşoară programul ei de mincinoasă pe sub nas, voi s-o dea de gol. Oamenii sunt la fel de mărunţi ca hotărârile lor: el nu rezistase decât o jumătate de zi. De-abia plecase Brigitte din atât de frumosul lor apartament (odinioară, fuseseră fericiţi), că Hector ridică telefonul ca să-l sune pe fratele alibi. Asociatul confirmă, evident. Cum de putuse el să creadă, fie şi pentru o clipă, că o s-o lase baltă? Familiile ascund întotdeauna adulteruri în pivnițe, sunt evreii dragostei. În aparență, alibiul ei era plauzibil, trebuiau să cumpere un cadou pentru aniversarea de căsătorie a părinților lor. Ticăloşii, erau şi vorbiţi pe deasupra. Se vede treaba că toată familia râdea de el pe la spate, urechile îi țiuiau ca trenurile la frontiera elveţiană. Ar fi trebuit să ia seama, ce dobitoc! Noroc că-l lovise pasiunea pentru spălatul geamurilor de către nevastă-sa; fără norocul ăsta n-ar fi ştiut niciodată nimic despre complotul familial care se urzea în jurul lui. Acum, trebuia să fie foarte atent şi, de ce nu, să se gândească să pună în funcție şi alte camere de filmat.

Întrucât Hector îl sunase pe Gérard, fusese obligat să găsească un pretext pentru acest telefon. Gérard nu era genul de om pe care-l suni doar aşa, trebuia ceva concret. La repezeală, şi cuprins de panică, Hector nu găsise altceva mai bun decât să-i propună o tură cu bicicleta mai pe seară. Luat la sentiment, poate că ar fi cedat. După cum ştim, el confirmase cu o siguranță neaşteptată, în pofida tentației ciclistice, alibiul surorii sale. În schimb, nu fusese precizată paguba colaterală a unui asemenea atac. Gérard, într-o bună dispoziție nemaipomenită, propuse să facă imediat tura cu bicicleta; e adevărat, de ce să laşi pe mâine ce poți face azi? Chiar că era tăntălău Gérard ăsta (acum când căsnicia se ducea de râpă, nu mai avea nici un rost ca Hector să se mai extazieze de bicicletele lui cumnatu-său, şi de cursa aia de trepăduşi magrebieni pe care ar fi câştigat-o orice ciclist dopat european), dar cum era un tăntălău a cărui masă musculară era invers proporțională cu masa neuronală, nu trebuia, cum s-ar zice, să-l contrarieze. Hector trebui să-şi tragă pe el un şort, şi asta-l făcea să semene cu un candidat de dreapta la alegerile municipale. Se privi în oglindă şi găsi că a slăbit, nu era nevoie să se apropie ca să repereze protuberanțele unora dintre oasele lui.

Gérard îl pupă, doar suntem din familie. Am făcut o sută de flotări pe brațul stâng, adăugă el în loc de bun venit. Coborâră pe loc în beci ca să ia bicicleta pentru prieteni pe care avea s-o folosească Hector, o bicicletă ce se va dovedi uşor subumflată pentru a evita ca prietenul să se transforme într-un potențial rival. Pe scări se întâlniră cu un vecin zâmbitor; şi dacă de obicei Gérard era întotdeauna nemaipomenit de prietenos, întâlnirea de acum se petrecu într-o răceală surprinzătoare (o strângere de mână la repezeală). Poate să-ți placă să te plimbi cu bicicleta împreună cu cumnatu-tău, dar de aici până la a te purta cu nasul pe sus față de un vecin, nu prea era corect. Hector avu timp să perceapă nedumerirea în ochii vecinului, dar nu dădu atenție acelei senzații de o clipă. Abia ceva mai târziu, când Bois de Vincennes semăna cu un manej, de cât îi dădea ocol, fu asaltat de o dublă impresie:

1) Vecinul e fără îndoială un prieten al lui Gérard pe care el s-a făcut că nu-l cunoaşte.

2) Dacă cea de a doua impresie este şi mai difuză, ea pare pe cale să se limpezească. Hector avea senzația că l-a mai văzut pe bărbatul acela, şi totuşi el nu fusese niciodată la cumnatul său înainte de povestea cu verificarea alibiului. Era oare o celebritate? Nu, față de oamenii celebri întâlniți pe scară nu te porți cu nasul pe sus. Privirea lui de-un albastru deschis, privirea aceea, el o cunoştea, o cunoştea fiindcă o văzuse de mai multe ori… Ourzazate–Casablanca! Era unul din cicliştii de pe podium!

Pedalară înainte. Hector îşi privi ceasul: erau aproape douăsprezece minute de când pedalau. De ce oare părea timpul să treacă atât de încet pe bicicletă? E sportul ideal pentru toți cei încredințați că viața

trece prea repede. Pulpele şi coapsele în acţiune aeriseau mintea, te întrebai de ce rămăsese Gérard aşa nătâng. Exact atunci, Hector, într-un chip foarte inteligent (eroul nostru), se prefăcu că nu se simte bine, şi se opri pe marginea drumului. În calitate de mare profesionist al medicinii sportive, Gérard aplică vreo câteva palme cât se poate de tonice pentru a-l restabili pe muribund.

— Dacă vrei să continui, du-te, eu mă opresc, abia mai putu să sufle Hector.

Puse indispoziţia pe seama lipsei lui de antrenament. La urma urmelor, el nu mai comisese vreun act sportiv din 1981, marşul pentru a sărbători ca toată lumea victoria lui François Mitterrand; de-atunci, François Mitterrand decedase în urma unei îndelungate boli îndelung ascunsă francezilor, iar el nu mai avusese nici o ocazie concretă să mai facă sport. Bicicleta bătea brusc ping-pongul pe lista sporturilor pe care le disprețuia. Gérard părea foarte necăjit, căci pentru el ideea familiei era tot atât de sacră ca un rege; nu aveai dreptul să părăseşti un membru al familiei pe marginea drumului, era ceva proscris de legile religiei sale. Dar cum Dumnezeul lui principal era bicicleta, el porni iarăşi pentru câteva ture. Hector se duse să se aşeze pe o bancă ca să-şi revină, şi pe această bancă îi veni gândul acela machiavelic: să-l denunțe pe Gérard. Era care pe care şi, dacă toată familia lui Brigitte se unea împotriva lui, el trebuia să folosească armele pe care le poseda, inclusiv cea mai josnică dintre toate, delaţiunea. Îşi apăra interesele ca orice animal în timp de război. Doar n-avea să se lase zgâriat mârşav şi să moară cu încetul fără să mai vadă un spălat de geamuri.

La capătul a trei ore de efort, Gérard se întoarse fără să gâfâie aproape deloc. Urcase şi mai ales coborâse ca niciodată; clienţii bistroului din Vincennes, La Kowalski, puteau chiar să confirme capacitatea lui de coborâre. Era nevoie de un minimum de inteligență pentru a minți, şi inteligența lui Gérard, la care râvneau atâta atitudinile lui omeneşti, nu lăsa decât fărâmituri mai peste tot. Aşa că nu se gândise să-şi cumpere o gumă de mestecat. Hector îşi retrase cu câțiva centimetri orizontul nazal pentru a putea urmări izbânzile cumnatului său. I-o tăie scurt:

— Ştiu că n-ai câştigat Ouarzazate–Casablanca.

— …

— Şi dacă nu-mi spui cu cine se vede soră-ta în seara asta la cinci, spun toată povestea familiei tale… Şi tuturor prietenilor tăi alcoolici!

— …

Dacă Gérard era un picuț mitoman, toată lumea era de acord că e un tip cumsecade. Nu era obişnuit să fie agresat (existase deja o polemică asupra acelei curse, dar treaba era încheiată de multă vreme şi, în mintea lui, îngropată; desigur, minciunile sunt un fel de Lazăr mereu gata să se ridice în miracolul unei noi lumini…), şi de aceea capacitatea lui de a răspunde se blocă o clipă. Există o expresie care vorbeşte de liniştea dinaintea furtunii, hm, abia se liniştise după ce auzise adineauri, că se şi dezlănțui în chip violent asupra lui Hector. Îi sparse doi dinți apoi se opri:

— Mai bine rezolvăm chestia asta la mine acasă!

Hector căută prin toate mijloacele posibile să dea înapoi, dar el călcase pe nervul sensibil al lui Gérard. Era toată viața lui, Ouarzazate–Casablanca; soclul pe care îşi turnase statuia şi pe care i se scurseseră zilele. Nici o negociere nu era cu putință; în doi timpi şi trei mişcări, cele două exemplare ale familiei se aflau în pivnița lui Gérard. Puțin mai devreme în ziua aceea, când veniseră să caute în aceeaşi pivniță bicicleta pentru prieteni, Hector nu observase uriaşul afiş al filmului *Tăcerea mieilor*. Deodată îi reveni în minte un flash de o secundă, vagă reminiscență a unei discuții pseudocinefile în care lui Gérard îi dăduseră practic lacrimile evocând scenele de sechestrare din filmul său preferat.

II

În acest spaţiu apropiat de agonie, Hector se gândea din nou la clipele în care simţurile îl scăpaseră în fine de infinitul identic al vieţii sale. Amănuntele totuşi de neuitat ale primelor clipe ale dragostei lui pentru Brigitte erau înceţoşate în aburul unei plăceri suverane, subtil tiranică. Nemaisimţind aproape deloc loviturile pe care i le administra Gérard (există un stadiu ciudat în care durerea ajunge la senzualitate), sângele din gura lui se transforma în produs pentru curăţirea geamurilor. Nu se ruga, nu spunea nimic. Legat fedeleş ca o şuncă de contrabandă, aştepta cuminte moartea pe un peron, cu speranţa că nu va mai întârzia ca data trecută. Desigur, nu avea să moară; dacă Gérard avea puţină experienţă în materie de brutalitate excesivă, el ştia, şi asta graţie cunoştinţelor lui cinefile, că trebuia numai să-l înspăimânţi pe trădătorul infam care ameninţa să vorbească. Avea deci de gând să înceteze cu pumnii de îndată ce avea să audă făgăduinţa veşnică a tăcerii veşnice a victimei lui. Dar în locul şi în schimbul acestei tăceri, el se afla în faţa unui zâmbet. Hector, cufundat într-un extaz pe care călăul îl socotea pervers, descoperea o plăcere aproape masochistă. Gérard nu înţelegea: în *Tăcerea mieilor*, victima nu zâmbea; bine, de acord, era ciopârţită, dar cu cât îi cărase (îl dureau pumnii), cumnatul ăsta care zâmbea cu toţi dinţii mai puţin doi îi părea o vedenie halucinantă. Gérard începu deodată să tremure în faţa celui pe care-l tortura. Şi, un minut mai târziu, i se aruncă la picioare:

— Da, e-adevărat… N-am câştigat niciodată Ouarzazate–Casablanca! Iertare, iertare!

Hector se întoarse din călătoria lui senzuală. Durerea loviturilor se năpusti din toate părţile. Făgădui să nu spună nimic nimănui; oricum, nici nu mai era sigur că are încă o limbă în stare să articuleze. Încercă să se ridice, şi Gérard îl ajută. Îi stânjenea o mare neînţelegere a tot ce se-ntâmplase. Lupta pusese faţă-n faţă doi oameni drăguţi, amândoi agresaţi în sensibilitatea lor; gloria potenţială pentru unul, potenţialul erotic pentru celălalt. Doi oameni drăguţi prinşi în capcana ambiţiei de a-şi păzi, cu orice preţ, pielea în care era legată viaţa lor.

Ajunşi la acest punct comun, ei se îmbrăţişară.

Hector se întoarse acasă pe jos, găsind cumva nişte repere geografice pentru deriva lui. Oamenii se uitau la el pe stradă, ceea ce nu i se mai întâmplase din ziua sinuciderii; putea aşadar să claseze definitiv această zi în anti-palmaresul gloriilor lui. Intră într-o farmacie ca să cumpere ceva cu care să se dezinfecteze şi să-şi lipească câteva pansamente pe faţă. Numeroasele plăgi îl siliră să se acopere aproape în întregime. În trecere, auzi o voce care-l compara cu omul invizibil. Ce idioţenie, nu poţi semăna cu omul invizibil, căci nimeni nu l-a văzut niciodată pe omul invizibil.

În faţa imobilului său, Hector aprinse o ţigară spre marea mirare a plămânilor săi. Fumă ca un adult, înghiţind rotocoale născute moarte. După ţigară, dacă nici o femeie nu cădea din cer, se putea încerca o viaţă normală. Ideile lui recăpătau o formă coerentă în înlănţuirea lor. Îi părea rău că voise să-l şantajeze pe ciclist. Totul ar fi mai simplu dacă femeile iubite n-ar spăla geamurile. Copleşit de dragoste, el s-ar fi resemnat cu acea abatere sexuală şi ar fi iertat. Poate că ar fi mers împreună să consulte un psiholog specialist în cupluri nesigure? Ar fi povestit de ce aveau atâta nevoie de alte trupuri pentru a merge înainte, de ce erau fiinţe carnivore hrănindu-se cu carne străină. Ar fi stat aşezaţi pe canapea, doctorul ar fi vrut să-i consulte şi separat. Ca să compare, ca să identifice problema, ca să înţeleagă de ce soţia lui Hector, soţie atât de erotică în nimicul ei, simţea nevoia să fie regulată de-a-n picioarelea în salonul familial. Exista cu siguranţă un motiv pentru asta.

Hector redeveni conştient de durerea lui. Era uluit de felul în care se întorsese la gloriosul timp al

zilelor sale de mizerie. Cum de putuse accepta o asemenea umilire? Spălatul geamurilor era ceva sublim, dar avea el oare dreptul de a se înjosi în halul ăsta? Ca şi în momentul de vârf al colecţionitei, îşi călca demnitatea în picioare pentru un obiect. Asta era desigur problema lui, că nu se socotea pe sine mai mult decât un obiect. El nu era nimic, şi în clipa în care gândi acest gând, trecu prin faţa unei oglinzi pentru a-şi reaminti bine invizibilitatea lui. Sunt un obiect, se gândi el. Pentru a se vindeca, ar trebui poate să încerce să se colecţioneze pe sine însuşi! Voi să zâmbească, dar zâmbetul lui era închis în bandajele dezinfectante. Nu voia să se întoarcă acasă; se uită dacă e lumină. Nu, nimeni. Poate că în clipa aia soţia lui avea un orgasm.

Hector nu mai avea lacrimi.

Departe de ipoteticul orgasm al soţiei sale, Hector alunecă pe un morman moale şi mirositor. Erau mulţi câini în cartierul acela aproape chinezesc. Patru fermecători gură-cască se opriră în faţa amatorului de patinaj neartistic, nu pentru a-l ajuta să se ridice, ci pentru a regreta într-un glas că nu fuseseră de faţă la o asemenea căzătură. El se ridică, mai mult cu frică decât cu durere, cum se zice; dar adesea se uită că *frica* este un oscior situat în apropierea şoldului. Mai târziu, când avea să fie la medic, marţea viitoare după-amiază, doctorul Seymour va încerca să vă primească între două consultaţii, spusese Dolorès, asistenta interimară, deoarece el insistase să-l consulte acel radiolog, avea să i se confirme o fisură a fricii.

Trecuse o săptămână de când era oficial încornorat. Ai dreptul să ţii ce socoteală vrei. Avea chiar dreptul să sărbătorească acest titlu de glorie. Câţi bărbaţi n-ar visa să fie încornoraţi, măcar pentru a putea înşela la rândul lor, fără să se simtă vinovaţi. Evident, el îşi adapta teoriile subite la starea lui de viitor sihastru. Nu era nici o îndoială cu privire la un atare deznodământ, căci femeile se zice că sunt mult mai dintr-o bucată decât bărbaţii. Aşadar, ea avea să-l părăsească. Şi atunci el nu va fi decât un bărbat părăsit. Ideea patului gol care se contura în mintea lui îl făcea să se înăbuşe. Iubirea lui avea să plece lăsând cearşafurile reci. Şi cafeaua avea să fie veşnic rece (dar cum se face cafeaua?). Avea să-şi petreacă zilele în faţa televizorului, iar pijamaua lui avea să poarte pete de neşters. Avea să uite că fusese şi el un bărbat capabil să se radă dimineaţa. Dar la urma urmei, nu, nu era cu putinţă! El refuza soarta asta de timorat depresiv; trebuia să-şi privească viaţa cu mai multă ambiţie. Avea să se schimbe, trebuia să se schimbe! Din dragoste, se simţea gata să se lipsească de spălaturi. Avea să ierte trupul păros al celuilalt bărbat, trupul fericit al acelui alt creier absurd. Avea să ierte toate rătăcirile simţurilor, nevoia de a ţi-o băga fără reţineri pentru a exista! Fiecare îşi cunoaşte direcţia propriilor derive. Aşa că trebuia să accepte fără a căuta prea mult să înţeleagă.

S-o ia prin surprindere, nu vedea nici o altă strategie pentru a-şi recuceri nevasta. Să-i deschidă ochii uimind-o. Se gândi să-i pregătească o cină somptuoasă, când avea să vină plină de o sudoare străină. Se putea trata adulterul şi cu dragoste. Îi plăcuse friptura gătită de Laurence, în seara aia. Din păcate, hotărârea lui se oprea la intenţie, căci nu era în stare să pregătească nimic în seara asta. Avea s-o ducă atunci la restaurant şi, pentru a sărbători ieşirea asta incredibil de surprinzătoare, ea şi-ar înveşmânta trupul într-o rochie de prinţesă. Ar fi o fericire, restaurantul. Ar fi acolo lumânări care ar cufunda în semiobscuritate văditele fisuri ale vieţii de cuplu.

Această idee a serii în care va reîncepe totul ridică moralul pe care-l socotiserăm mort al lui Hector. Intră în imobil, uitând cât de departe se afla de vârful formei sale fizice. Mirosul de defecaţie canină persista într-atât încât erai îndreptăţit să te întrebi ce naiba mâncase câinele ăla.

Din fericire, nu se întâlni cu nimeni pe scări.

Din nefericire, intrând la el acasă cu mutra lui de nicăieri, îi surprinse pe toţi cei care încercau să-l surprindă pe el de o oră şi mai bine şi care, cu arta superbă de a fi mereu pe fază, se apucară să strige: „La mulţi ani!“ Îi recunoscu pe Marcel, Brigitte, Ernest şi pe toţi ceilalţi. Trebuia să fii tâmpit de-a binelea ca să fii născut în ziua aceea.

III

Hector era exact tipul de bărbat care nu suportă să i se organizeze aniversări; în mintea sa, el vedea în asta o pură conspiraţie. Se vorbiseră pe la spatele lui, aranjaseră surpriza aşa cum alţii urzesc trădări. Şi unde mai pui că el nu-i ajutase cu iniţiativa lui neaşteptată: să meargă pe bicicletă cu Gérard, ce idee! Ticăloşii cam intraseră în panică; dar căzuseră iar pe picioarele lor de organizatori de surprize (adevăraţi profesionişti). Nici măcar nu ştia ce vârstă are. Toţi oamenii ăştia uluitor de bine dispuşi pregătiseră de bună seamă un tort care-i va reaminti cu siguranţă vârsta. Iată de ce erau toţi acolo, ca să sărbătorească numărătoarea inversă, ca să-i îngroape falsa tinereţe în frişcă. Cu mutra pe care o avea, atmosfera se întunecă. Se întrebară ce i se întâmplase. Hector constată că în ziua când se găsea în faţa tuturor oamenilor pe care-i cunoştea, înfăţişarea lui era în punctul cel mai de jos. Era aici semnul incontestabil al unei vieţi sociale neizbutite. Totuşi, această cădere a moralului colectiv fu efemeră. Când organizezi o aniversare surpriză, eşti obligat să supralicitezi buna dispoziţie (trebuie să fii invitat pentru a avea dreptul să faci mutre). Se simţeau cu toţii răspunzători că l-au supus pe Hector unei asemenea umilinţe. Aşa că îşi îngăduiau tot felul de zâmbete mieroase. Nedescumpănindu-se, familia şi prietenii băgară în faţă cântecul clasic. În privinţa asta, nici o surpriză, se cântă întotdeauna „mulţi ani trăiască…“

Ca de obicei (e un obicei prost), Hector voi să moară pe loc. Ruşinea la care-l supuneau cu toţii era incomensurabilă. El care hotărâse să se schimbe, el care hotărâse să accepte nimfomania în faşă a dulcineei sale, era strivit pe nedrept în tentativa sa de a deveni un bărbat responsabil. Era jucăria lor, dintotdeauna şi pentru totdeauna. Începând cu părinţii lui care hotărâseră să-l aducă pe lume numai pentru a se răzbuna pe plecarea fratelui său. Nu faci doi copii la interval de douăzeci de ani; n-ai dreptul… Stătea nemişcat, încremenit în disconfortul de a fi el însuşi. În clipa aceea, ar fi dat totul să aibă pretutindeni obiecte protectoare, colecţii imense de timbre sau de ţepuşe pentru aperitiv care să-l ascundă de ochii tuturor. În mijlocul lor, se afla soţia lui, Brigitte a lui. Nu era deci cu amantul ei; îl mai iubea încă puţin. Era o senzaţie vagă, o nuanţă infimă, şi totuşi resimţea dulcele ecou al speranţei: încă îl iubea… Prefera aniversarea lui zbaterilor trupeşti cu altul. La urma urmelor, nu era chiar atât de inutil să te naşti într-o zi, şi să sărbătoreşti ziua aceea. Ea îl iubea… Pe această mică fărâmă de dragoste care mai rămânea, el voia să-şi trăiască viitorul ca un naufragiat pe o insulă pustie.

Mireille, mama lui, se apropie de el ca să ştie ce avea scumpul ei. Chiar că trebuia să fie multă lume de faţă ca să-i zică ea scumpule. Această brutală întoarcere la realitate nu avu altă urmare decât să-l facă s-o ia la goană. Coborî treptele, dar nu toate. Altfel spus, îi scăpă o treaptă. Şi se trezi după o rostogolire destul de spectaculoasă pe palierul unui vecin. În neputinţa lui de a se ridica, se simţea ca un mistreţ rănit de un vânător băut. Brigitte, care alergase în urma lui îl strânse în braţe ca să-l liniştească. Hector tremura. Nu-şi rupsese nimic, însă rostogolirea, adăugată celor câteva dezamăgiri din ziua aceea, îl speriase. Ziua aceea care începea să i se pară cam lungă. „Nu te îngrijora dragostea mea, sunt aici…“ Şi citind cu precizie în durerea soţului său, ea adăugă: „Da, o să le spun să plece.“

Aşa că invitaţii părăsiră aniversarea ratată.

Urcând iarăşi în apartamentul lor, ea îl întinse pe pat. Îi făcea rău s-o găsească atât de frumoasă, şi celelalte dureri ale lui se revoltară împotriva acestui prisos inutil. Ea îl dezbrăcă şi trecu cu buretele călduţ peste părţile înroşite ale corpului său. Neştiind prea bine cu ce să înceapă, nu prea îndrăznea să-l întrebe ce i se întâmplase. Şi nici nu pricepea de ce încerca să-i zâmbească. Era atât de fericit că se ocupă de el. De bună seamă că-l iubea de vreme ce era atât de blândă. Îl săruta chiar pe o rană cu speranţa ciudată că saliva ei acidă avea să aibă drept efect o cauterizare imediată. Buzele ei aspirau şi otrava neputinţei de a pricepe, trebuia oare chiar să încerce să afle? Oricum, Hector nu putea vorbi. Brigitte, în schimb, trebuia să vorbească.

— Are cumva starea ta o legătură cu instalaţia video?… În fine, lasă asta… Mi-e greu să pricep de ce nu mi-ai zis nimic… Am aşteptat toată săptămâna să-mi vorbeşti despre asta… Era fals! Un trucaj! Nu vezi bărbatul decât din spate, şi noi ne prefacem… În ziua când ai plecat, am descoperit camerele… Şi nu ştiam ce să fac. Am vrut să te chem ca să-mi explici. M-am întrebat dacă nu eşti nebun. Şi pe urmă am ales să mă răzbun înscenând un adulter… Iar tu, tu n-ai spus nimic! Timp de o săptămână, n-ai zis nimic… Ai crezut că te înşelam, şi ai rămas mut… Nu mai pot să cred că mă iubeşti…

Deci Brigitte nu săvârşise un act sexual în salonul lor; era vorba de o făcătură. Ea dăduse glas unei întregi săptămâni de tăcere. Zâmbetul lui Hector se lăţi până la urechi. Încetineala minţii lui nu-i îngăduise să înţeleagă că, de-acum, el va fi cel care avea să dea socoteală. Să explice de ce o filmase pe femeia vieţii lui.

— De ce m-ai filmat?

Ea puse de mai multe ori întrebarea, şi lacrimi nestăpânite înecară acea întrebare. Înotau în neînţelegere. Hector căută să o liniştească din priviri, să-i spună cât de tare o iubea. Ar fi vrut s-o facă veşnică prin dragostea lui. Prins în aceste sfere fără legătură cu realitatea se gândi la un răspuns. Avea oare de ales? Putea face altceva decât să-i spună tot adevărul? Dacă ea iubea, va reuşi să-l înţeleagă, nu-i aşa? Părăseşti un bărbat care-ţi mărturiseşte că adoră mai presus de orice felul tău de a spăla geamurile? E o declaraţie ca oricare alta, o răscolire particulară a senzualităţii. Femeilor le plac bărbaţii originali, marginalii, nu-i aşa? În fine, pentru a şti ce le place femeilor, trebuie să cunoşti cel puţin două, se gândi Hector. Se ridică şi luă mâna lui Brigitte, mâna aceea pe care o văzuse înainte de a-i vedea chipul, ne întâlnim adesea femeia vieţii în faţa cărţilor. Amândoi, se-ndreptau spre salon. Bărbatul arăta geamul cu degetul, iar femeia rămase absolut nedumerită. Până în clipa în care el o lămuri:

— Voiam să te filmez în timp ce spălai geamurile.

Partea a patra
Un soi de senzualitate

I

Convins că nimeni nu va mai voi niciodată să-l vadă, Hector se pregătea să trăiască soarta solitară a unei ploi de vară. Nu avem dreptul să nu asistăm la surprizele pe care ceilalţi ni le pregătesc. Brigitte îl linişti aşa cum numai ea ştia s-o facă. A chemat familia şi prietenii pentru a le explica motivele fugii subite. A inventat o căzătură pe stradă (un alibi beton). Era de înţeles, nu-i aşa? Cine n-ar fi făcut la fel? Doar Gérard păruse neconvins, prin forţa lucrurilor, dar întrucât el nu pricepea deseori ce i se povestea, sora lui nu-i reperase îndoiala. Pentru moment trebuiau salvate aparenţele, trebuia ca ceilalţi să fie făcuţi să creadă că nu era nimic grav, căzăturile fiind frecvente în societăţile noastre alunecoase. Se va sili chiar să râdă. Femeile izbutesc mereu să ţină cârma în deriva cronică a bărbaţilor. Acum când înlăturase întrebările celorlalţi, se regăsea în faţa propriei întrebări. Întrebare imensă, majoră, întrebare fără cel mai mic ecou în istoria întrebărilor. Cum să reacţionezi faţă de un bărbat care te filmează în secret, care te filmează în timp ce speli geamurile? A priori, după enervarea iniţială, nu-l putea socoti altfel decât bolnav. Şi nu poţi părăsi bolnavii, mai ales pe cei pe care-i iubeşti cu o iubire bolnavă. Căci ea îl iubea, nu era nici o îndoială. Vreme de mai multe zile, stătuseră închişi în apartament. Ea fusese infirmieră. El ar fi dorit ca boala să ţină mai mult, doar pentru a eterniza senzaţia aceea de a fi aşezat în palma dragostei sale. Boala făcea din el un obiect. Se simţea ocupat ca o ţară învinsă, mai deloc răspunzător de trupul lui. Cuplul lor se suda în aceste zile în tăcere; cu siguranţă, faza asta era necesară înainte de a avea o explicaţie, de a reflecta la viitor. Tăcerea pansa evidenţa dragostei lor. Fără cuvinte, gesturile erau de o duioşie accentuată. Mâinile îşi vorbeau în felul umbrelor chinezeşti, se mimau declaraţii gingaşe. În acele momente, euforia era aproape. Un fel de extaz al animalelor primitive. În ultimele zile, Hector se strâmba ca să simuleze dureri pe ici, pe colo. Se lăsa în voia visului nebun al unei vieţi lipsite de cuvinte, de oameni şi de lucruri. O viaţă petrecută în contemplarea soţiei sale.

II

Nu aveau totuşi să trăiască veşnic viaţa asta de pustnic. Brigitte voia şi trebuia să ştie. De ce o filmase şi, mai ales, de ce nu spusese nimic. Două întrebări ale căror răspunsuri aveau să le contureze viitorul. Hector era foarte slab la capitolul explicaţie. Îl neliniştea să vorbească despre el. Se temea că ea n-avea să-l înţeleagă şi că avea să ia un avion ca să plece din ţară, şi trenuri şi vapoare ca să se îndepărteze radical de el. Primul cuvânt care-i veni pe buze fu cuvântul „recidivă“. Încet, el reuşi să-şi evoce trecutul de colecţionar, înfrângerea cu Nixon, minciuna călătoriei în Statele Unite… Pe scurt, îşi bâlbâia viaţa ca un roman. Şi mărturisi în sfârşit că voia să colecţioneze momentele când ea spăla geamurile. Era noua lui colecţie, cea mai absurdă, cea mai nebunească, colecţia care-i otrăvea viaţa stabilă, şi totuşi, în timp ce o evoca, inima lui palpita. Niciodată nu fusese atât de norocos într-o colecţie ca în această colecţie a cărei eroină era soţia lui. Lucid în privinţa dramei care se juca, el respingea totuşi puterea senzuală a unui asemenea moment. Brigitte şovăi o clipă dacă să fie măgulită, înainte de a admite ridicolul unui asemenea gând. Soţul ei era bolnav. În fine, puţine soţii erau în stare totuşi să-şi înnebunească bărbaţii doar spălând

geamurile… Şi cu cât ceea ce asculta i se părea mai de necrezut, cu atât ştia mai bine că nu avea să-l părăsească.

Hector plângea în hohote. Viaţa lui nu era decât o lungă boală. Vinovat de a fi recidivat într-un fel atât de cumplit, era de datoria lui să-şi asume responsabilităţile (această expresie îi făcea greaţă) şi să plece. N-avea dreptul să otrăvească dragostea lor. Până la colecţia asta îngrozitoare, el nu implicase niciodată pe nimeni în boala lui. Brigitte îi era necesară; fără ea, colecţia nu exista. Ecuaţia era de o perversitate rară. În chip dramatic, îşi căută valiza. „Trebuie să plec!“ strigă el ridicând pumnul. S-ar fi zis că e un actor la un test pentru un rol de dublură. Cei care pleacă în chip atât de ostentativ nu pleacă niciodată. Soţia lui începu să râdă de năzdrăvăniile lui şi de ciudăţenia cuplului lor. Visase, în vremea tinereţii, când domnesc clişeele, o viaţă cu un bărbat puternic şi ocrotitor; împreună, ar fi avut copii: un băiat amator de fotbal, şi o fată care cântă prost la pian. Nu visase niciodată un bărbat care să saliveze la felul ei de a spăla geamurile. Şi totuşi îi plăcea ideea asta mai mult decât orice: nici o clipă a vieţii ei nu semăna cu o idee rumegată.

— Lasă valiza!

Hector se conformă imediat după cuvântul „lasă“. Ea puse un deget pe gura soţului său, semn bine cunoscut care îndemna la tăcere. Îl luă de mână şi îi propuse să meargă spre salon. Încet, ei trecură de culoarul lor. Şi în odaia în care avusese loc şocul spălatului, ea rosti cu o voce leit Lolita:

— Aşadar îţi place să spăl geamurile?

El mişcă din cap de sus în jos. Ea reluă:

— Ştii, dragostea mea… Toate cuplurile au fantasmele lor şi obsesiile lor… Şi, ca să fiu sinceră, prefer treaba asta decât să mă duci într-un local unde se face sex în grup… Şi pe urmă, e destul de practic fiindcă pot să curăţ geamurile… Nu, nu văd nimic supărător, găsesc chiar că suntem un cuplu relativ normal… Iar eu, femeia pe care o iubeşti, sunt datoare să-ţi potolesc fantasma…

Acestea fiind zise, ea se sui pe scăriţa magistral prevăzută în acest scop. Hector, care nu era de acord cu cuvântul „fantasmă“ (era vorba de pulsiuni nestăvilite şi patologice, în vreme ce de fantasme poţi să te şi lipseşti), nu avu într-adevăr nici o posibilitate de a scoate sunete deoarece, de cum se pornise mişcarea de spălare, gâtlejul i se uscase. Era în acea lucrare o particularitate sublimă care propulsa clipa pe culmile colecţiei sale: particularitatea aceea era anunţarea propriu-zisă a clipei. Soţia lui îl privise drept în ochi ca să-i spună: „Voi spăla geamurile pentru tine“… Incontestabil, spălatul acela se număra printre capodopere; ca să nu spunem că era capodopera colecţiei sale. Da, era apoteoza. Şi el înţelese ingredientul major care, alături de anunţ, îl răpunea de plăcere: lipsa de vinovăţie. Pentru prima dată, se delecta cu fascinaţia lui senzuală în plină lumină. Nu mai era pitit în întunecimea ciudăţeniilor sale.

O dată curăţată ultima murdărie, Brigitte coborî iar la soţul ei. Hector nu ştia cum să-i mulţumească. Brigitte i-o tăie:

„Nu-mi mulţumi… Încă o dată, e ceva normal într-un cuplu… Iar dacă vrem să funcţioneze cuplul nostru, va trebui şi tu să-mi potoleşti fantasmele…“

Mintea lui Hector se opri o clipă pe această ultimă expresie. Nu se gândise niciodată că soţia lui putea să aibă şi ea fantasme. Brigitte era prea neprihănită pentru aşa ceva… Sau poate că fantasma ei era să aprindă lumina, aşa, o dată, în timp ce făceau dragoste. Să aprindă lumina doar aşa, ca să facă nebunii. Asta era pesemne fantasma ei. Brigitte cea atât de blândă. Brigitte cea cu divine pulpe, Brigitte care se apropia de urechea lui ca să-i destăinuie fantasma ei.

Hector izbuti să cadă deşi stătea jos.

III

Hector preţui o calitate până atunci subapreciată la soţia lui: înţelegerea situaţiei. Asta îi punea pe amândoi pe picior de egalitate. Ea se transforma în animatoare senzuală pentru a salva cuplul. Echilibrându-le relaţia, le şlefuia deosebirea, făcea ca graniţa dintre ei să devină poroasă. Brigitte avea resurse nesfârşite de compătimire; dacă dintr-o dată compătimirea ar deveni vitală pentru a face să meargă maşinile, Statele Unite ar ataca-o pe loc. Îl îmbrăţişa pe Hector în penumbră, îmbrăţişările lor erau din ce în ce mai puţin sexuale; se iubeau în singurătatea lor. Stăteau înlănţuiţi cât mai îndelung cu putinţă. La cererea lui, ea spăla ferestrele.

Aşa avea să fie viaţa lor.

Era prea devreme ca să-şi revadă familia şi prietenii (simulaseră o călătorie în Statele Unite ca să nu trebuiască să explice claustrarea lor)… Se hotărâră să-şi zugrăvească tot apartamentul în alb şi lăsară, mai mult sau mai puţin voit, zugrăveala să se reverse. Deveniră albi timp de câteva zile. Amanţi albi pe fond alb.

Dragostea lor era o artă modernă.

Desigur, nu era totul atât de roz. Să trăieşti în doi având drept singură ocupaţie spălatul geamurilor din timp în timp era monoton. Naşterea unui copil ar fi putut să-i împlinească, dar trebuia prea multă vreme, ei voiau să aibă ceva de făcut imediat. La drept vorbind, se aflau într-o etapă de reconstrucţie, şi nu se putea prevedea nimic în momentele acelea de alinare. Toate celelalte colecţii ale vieţii lui se sfârşiseră întotdeauna într-o bună zi, dar cea din urmă părea să dobândească o uşurinţă legendară. Nu se mai sătura în dorinţa lui de a o vedea pe Brigitte spălând geamurile. Era mereu aceeaşi mişcare, şi cu toate astea atât de diferită de fiecare dată. Deplasarea încheieturii mâinii, micul oftat de pe buzele ei, după zi şi după anotimp, geamurile nu erau spălate în acelaşi fel. Colecţia lui se îmbogăţea vizual ca nici o alta. Ploaia aducea uneori sare şi piper, furtuna făcea din spălat o artă atât de delicată. Dar o dată cu trecerea excitaţiei, se cădea din nou în mlaştina proastei dispoziţii. Hector retăia starea pe care o cunoscuse de-a lungul întregii lui vieţi, acea nelinişte permanentă a colecţionarului, drogat în luptă cu o putere dictatorială.

Brigitte trebuia să părăsească domiciliul pentru a face cumpărături, era nevoie să mănânce. În aleile din supermarket-uri, ea era o femeie fără vârstă. Un băiat o agăţa la raionul legume şi fructe, era o femeie care putea trezi dorinţa, atâtea mâini ar fi visat să-i pătrundă o clipă în decolteu, să-i apuce sânul uitându-şi degetele acolo. Fantele de supermarket propunea să-i ofere ceva de băut, adică s-o reguleze într-un motel de doi bani. Se închipuia cu coapsele desfăcute, cu siguranţă că i-ar fi plăcut puţin, aşa, ca din întâmplare. Unii au noroc la agăţat. Şi după aia, nimic, n-aveau să vorbească despre literatură; iar când el avea să tragă perdelele, n-avea să zică nici pâs în faţa geamurilor de bună seamă murdare ca ale oricărui motel. Asta o enerva din capul locului. Ea voia să spele geamuri.

Hector ieşea şi el. Îi plăcea nespus să ia linia şase de metrou. Erau multe pasaje aeriene pe linia asta. Găsea că geamurile vagoanelor erau murdare. Închipuindu-şi că soţia spală geamurile alea, îşi aduse aminte cât era de stânjenitor să aibă o erecţie într-un loc public. Era şi un motiv de bucurie (o idee de întoarcere la viaţă). Cu toate astea, în tuneluri, îl năpădeau valuri de căldură. Avea impresia că devine

chiar el metroul înghiţit de găurile negre. Hector coborî la staţia următoare. Întâmplarea făcu ca staţia să se numească „Montparnasse-Bienvenue“, „Montparnasse–Bun venit“. Fără cuvinţelul acela de bun venit, şi-ar fi pus cu siguranţă capăt zilelor. Era o staţie cu nume omenesc, unul din rarele locuri subterane în care, în faţa golului, nu aveai teama fizică de a fi împins din spate.

IV

Încetul cu încetul, viaţa lor căpăta iarăşi viaţă. Încercau să râdă de întorsătura poveştii lor. Îşi ofereau câte un mic spălat, şi se culcau. Hector redobândea o înfăţişare demnă de bărbat semimodern. Îşi anunţaseră oficial întoarcerea din călătorie, totul avea să reînceapă într-o splendidă lumină. În sfârşit, aveau să poată potoli strania fantasmă a lui Brigitte. N-o putuseră face mai înainte deoarece pentru fantasma asta trebuiau să fie invitaţi la nişte prieteni. Îi aleseseră pe Marcel şi Laurence (dar mai aveau ei într-adevăr şi alţi prieteni?).

Marcel deschise braţele cât putu de larg, cât îi îngăduiau pereţii, adică. Laurence, cu ochii sclipind vioi, primi cuplul în fugă fiind încă foarte ocupată în bucătărie (o friptură). Hector, deja stânjenit, se cam temea de seara asta. Dar nevastă-sa îi oferea atâtea spălaturi încât efectiv nu mai avea de ales. Brigitte părea dintr-o dată perversă, pe chipul ei se puteau chiar repera câteva zâmbete de femeie uşoară. Ai fi zis că a condus dintotdeauna acest gen de ceremonie şi, suficient de sigură pe sine, îi lăsă partenerului destul timp ca să se relaxeze. Pentru asta, nu avu altă alternativă decât să facă ceea ce urmează: în timp ce amândouă perechile degustau un punci marcelian, o felie de lămâie şi trei de surprize, ea se arătă extaziată de apartamentul atât de frumos. Chiar dacă era o sportivă de înalt nivel, Laurence nu rămânea niciodată nepăsătoare la complimentele privind felul ei de a vedea de casă. Se simţi mândră că o femeie îi arăta respect. Dar foarte curând acest sentiment se risipi la o altă constatare a Brigittei:

— În schimb, dacă pot să-mi permit… Găsesc că geamurile voastre nu sunt perfect curate.

Hector se înecă, scuipându-şi punciul. Marcel se porni pe râs până în clipa când întâlni privirea cruntă a lui Laurence. După ce complimentele privitoare la interiorul ei îi produseseră o bucurie aproape sexuală, acum încasa în faţă o remarcă asupra geamurilor ei. Se bâlbâi că nu avusese efectiv timp… În sfârşit, da, era o neglijenţă… Pe scurt, cerea iertare. Brigitte îi spuse că nu e grav deloc şi se scuză pentru sinceritatea ei, doar sinceritatea era un semn de prietenie, nu-i aşa? Brigitte, pusă pe îndrăzneli, se ridică şi se îndreptă spre geam.

— Dacă nu te deranjează, o să dau puţin cu cârpa ca să fie totul perfect în salonul ăsta…

— Ce te-a apucat? se răsti Laurence. Eu trebuie să fac asta! Suntem la mine acasă!

Într-o pornire pe care nu şi-o putu stăpâni, Hector strigă: „Nu, las-o pe Brigitte să spele geamurile!“ Pe urmă, înţelegând ciudăţenia vorbelor lui, ca şi felul neaşteptat în care se aprinsese, reluă mai potolit: „Da… ăă… Ei îi place treaba asta… să spele geamurile… Asta e, adică n-o deranjează cu nimic… În sfârşit, înţelegeţi…

Ceea ce vedeau de fapt, Laurence şi Marcel, era că poftiseră la masă nişte maniaci năstruşnici.

Lui Brigitte lovitura îi izbutise din plin. Hector era dintr-o dată excitat, gata să potolească fantasma soţiei sale. Dar întorcându-se spre ei, ea se găsi în faţa a trei chipuri nemişcate. Marcel şi Laurence o fixau stăruitor. Era curios că purtarea ei, desigur îndrăzneaţă, avusese un efect atât de puternic asupra gazdelor. De acord, nu prea se face să discuţi curăţenia unui loc unde eşti invitat; şi încă mai puţin să vrei

să faci tu curățenie. Dar gata, fusese vorba doar de o joacă, nu era cazul să înțepenească toți. Nu vorbea nimeni, aşa că simți nevoia să se apere: „Nu, a fost doar o glumă!“ Brusc, Marcel şi Laurence îşi descreţiră fruntea, şi se întoarseră la realitate fără a şti prea bine ce li se întâmplase. Începură să râdă, pricepând umorul lui Brigitte. Se aşezară la masă.

Lui Hector nu-i mai prea era foame. Soția îl excitase prea tare, după care însă nu urmase nimic. Trebuiau să stea la masă, în timp ce el rămăsese cu spălatul ăla neterminat, sau în orice caz prea grăbit. Din fericire, asta din punct de vedere social evident, subiectul cinei era pentru moment Statele Unite. Subiect pe care-l expuneau mecanic, ca în vremurile bune ale mitomaniei lor. Şi pe urmă, friptura era aproape gata, aşa că, fidelă ritualului, Laurence îl chemă pe Hector în bucătărie. El se ridică suflând greu, resemnându-se cu ideea pipăirii testiculelor. Ca de obicei. Din ce în ce mai excitat, i-o luă de data asta înainte şi puse mâna pe sânii lui Laurence. Şocată, indignată, ea îi trase o palmă pe loc: „Ce-ți veni, nu ți-e bine? Porcule!…“ El rămase fără glas şi umflă platoul cu friptura. Mergând spre masă, era încă uluit de ceea ce descoperise: nimfomania are sens unic.

Brigitte spălase geamurile, Hector încins peste măsură încasase o palmă neaşteptată, cina se arăta cât se poate de promițătoare. Iar fantasma încă nu se urnise. Fantasma moţăia undeva foarte aproape de desert. Mai înainte, trebuia digerată friptura aia un picuţ uscată. Dar ținând seama de ce se vorbise la aperitiv, nici vorbă nu putea fi de critică. Totul era excelent, numai că, pentru a douăsprezecea oară în seara aceea, se simțea nevoia de puțină apă. „Găsiți că e uscată?“ se nelinişti Laurence. „Bineînțeles că nu“, răspunseră în cor nişte gâtlejuri uscate. Ce bine i-ar fi stat fripturii aceleia să fie înecată într-un ocean de sos înainte de a fi mâncată. În sfârşit, desertul încheie cina amărâtă cu o insulă plutitoare în formă de apoteoză mediocră. Insula propriu-zisă se lupta ca să nu se scufunde, şi Marcel, amator de vorbe de spirit, numi obiectul acela un Titanic plutitor.

Brigitte şovăia; nu mai era chiar atât de sigură că voia să-şi potolească fantasma. Şi mai ales nu putea garanta că acea poftă senzuală nu era doar un răspuns la spălat. Un sistem vital, după părerea ei, pentru echilibrarea cuplului lor. La drept vorbind, reamintindu-şi toate momentele erotice petrecute în penumbra odăii ei de adolescentă virgină, momentele în care se atingea într-un fel încă neclar, i se întâmpla să aibă imagini ciudate în cap. Îşi închipuia un bărbat pe care l-ar iubi, un bărbat care din dragoste pentru ea ar fi în stare să… Nu, cu neputință ca un asemenea lucru să-i fi trecut prin cap… Fiecare avea fantasma lui, îşi spunea ea din nou sorbind încă puțin din punciul acela din fericire înşelător. Întrucât amețeala sporea, ea dobândea îndrăzneală, şi dorința ei crescândă, măcar o dată, n-avea să se mistuie în frustrație…

Îi făcu un semn lui Hector.

Atunci…

Atunci, el se ridică brusc, şi începu să se dezbrace.

Prevăzând ceea ce era de prevăzut, el îmbrăcase o simplă cămaşă şi un pantalon fără centură. Ca atare, rămase în pielea goală în câteva secunde. Grozav de stânjenit, îi aruncă o privire prietenească lui Marcel. Acesta, care primise destăinuirile spălatului, nu fu cu adevărat surprins. În schimb, Laurence făcu peste măsură pe mironosița (cum altfel), acoperindu-şi ochii cu mâinile. Sexul lui Hector era un sex destul de scurt, nu ocupa prea mult loc. Brigitte era din ce în ce mai excitată de ideea că bărbatu-său era ținta privirilor (Laurence îşi luase totuşi mâinile de la ochi pentru a analiza anatomia hectoriană).

— Putem să te întrebăm ce-i cu tine? întrebă Marcel.

— Nimic… Voiam numai să aflu părerea voastră despre sexul meu. Numai pe prieteni pot să-mi permit

să-i întreb aşa ceva. E foarte jenant pentru mine, dar mi-ar plăcea să fiţi cinstiţi…

— Ascultă, ne iei cam din scurt…

— Aha, bănuiam eu… vi se pare mic?

— Nu, nici vorbă, îl linişti Marcel. Numai că nu prea avem puncte de comparaţie. Eu personal, eu n-am văzut prea multe, în afară de a mea… Iar Laurence, nu cred că a văzut mai mult de două înaintea mea…

Laurence fu cât pe ce să se înăbuşe. Apoi se enervă:

— Ştii ce, găsesc apucăturile astea foarte deplasate! Ai venit la noi la masă, nu suntem într-un club unde se schimbă partenerii! Şi dacă vrei să ştii tot, sexul tău e mijlociu, nici mai mult nici mai puţin… Nu e interesant, n-are nici o calitate specială… mi se pare cam veşted în zona lui pretesticulară… (*aprinzându-se deodată:*) În ce priveşte capul, e uşor crestat… Mi se pare că eşti un ejaculator precoce… În sfârşit, nu pot să fiu chiar sigură… (*ţipând:*) În orice caz, eşti un sprinter! Asta fără nici o îndoială! Ai sulă de sprinter!

Se opri brusc la vederea chipurilor halucinate ale comesenilor ei. Dar foarte curând, ciudăţenia acelei clipe fu înghiţită în ciudăţenia acelei seri. Nu mai aveau destulă energie pentru a se opri asupra unor amănunte (în fine…).

Hector pândea un semn al soţiei sale; îi îngădui să se îmbrace la loc. Atunci, se ridicară şi plecară mulţumind călduros pentru această seară delicioasă. La drept vorbind, nu erau să rămână la nesfârşit după actul lor terorist. Şi apoi, aşa cum se întâmplă adesea, o dată ce sexele erau scoase la iveală, nu mai aveau multe să-şi spună. Marcel şi Laurence puseră extravaganţa subită a prietenilor lor pe seama călătoriei lor recente în Statele Unite. Americanii sunt cu zece ani înaintea noastră, afirmă Marcel. Nu m-ar mira ca în curând bărbaţii să-şi arate daravela la sfârşitul fiecărei mese.

În vara următoare, aveau să plece cu siguranţă la Chicago.

Aşadar fantasma lui Brigitte era ca Hector să-şi arate sexul. Mai precis, fantasma era ca sula bărbatului ei să fie un subiect de discuţie, să fie analizată de toată lumea ca o insectă pusă sub lupă. Îi plăcuse mutra lui jenată de bărbăţel iubit. Fusese atât de viteaz încât ar fi spălat geamurile toată noaptea dacă şi-ar fi dorit-o el. Fiecare îşi potolise propria fantasmă. Erau în sfârşit un cuplu la fel ca celelalte (aveau oare să se gândească să cumpere o căsuţă la margine de oraş?). Se hotărâră să se întoarcă pe jos. Sub lumina lunii, umblau mână-n mână, întâlnind toate celelalte perechi îndrăgostite care umblau mână-n mână. Parisul e un oraş mare pentru toţi cei ce se iubesc cu o iubire atât de obişnuită. Miezul nopţii. Turnul Eiffel scânteia cu precizie, în dosul magiei erau totdeauna nişte funcţionari. Iar pe malul Senei, Hector avu următoarea intuiţie:

— Era oare într-adevăr fantasma ta?

Brigitte începu să râdă.

— Sigur că nu, nu era o fantasmă! Fantasmele mele sunt mult mai simple decât astea… Fantasmele mele sunt să facem dragoste într-un cinema sau un ascensor… Am vrut doar să ştiu ce eşti în stare să faci pentru mine, din dragoste… La urma urmelor, o să spăl geamurile toată viaţa mea ca să te excit… pervers mic ce eşti! Voiam numai să verific dacă meriţi… Hai să mergem, am impresia că la noi geamurile sunt murdare…

V

Totul era ca-n vremurile bune. Hector voia s-o ducă pe Brigitte la Bibliotecă, să respire aerul în care se plămădise foetusul iubirii lor. În fața *Atlasului Statelor Unite*, mâinile lor aveau să se regăsească în chip firesc. Mâinile nu aveau creier, ci o memorie a dragostei. La intrare, se despărțiră ca să poată da naştere întâlnirii întâmplătoare în fața cărții lor. Brigitte se gândi la cartea lui Cortázar în care amanții umblă pe stradă până în clipa când se întâlnesc — în sfârşit. O citise în ziua când împlinea optsprezece ani, în timpul unei vacanțe petrecute la un unchi cam gras. Trecând prin fața tuturor studenților, ea îşi atinse în treacăt tinerețea, în amintire. Viața ei îi părea suprareală, şi totuşi, contemplând toate cefele alea statice, înțelese cât de mult îi plăcea viața aceea ieşită din comun. Suprarealul era o limbă care o gâdila în inimă. Începu să umble mai repede, era momentul acela când, în filme, se cadrează pe eroină. Nu mai există atunci nimic decât mişcarea picioarelor. Muzica strică întotdeauna scenele astea. Ar trebui interzisă muzica la filmarea femeilor, melodia lor este tăcerea.

Se redescoperiră în fața cărții, şi se sărutară în fața legăturilor roşii.

Adesea, e de ajuns să fii puțin fericit ca să nu mai observi nefericirea altora. În cazul de față, era vorba mai curând de ceva contrar. De când înțelesese durerea fratelui său, Ernest se apropiase de el. În ziua aniversării, el nu crezuse în alibiul căzăturii (fusese, de atâtea ori, martorul rătăcirilor fratelui său mai mic). Hector îi povestise totul. Convingându-l că erau un cuplu ca oricare altul, Brigitte îi înlăturase orice vinovăție. Era acum în stare să-şi evoce fascinația pentru spălatul geamurilor. Ciudată fantasmă, se gândi Ernest. Atunci, Hector preciză că era vorba tot de colecționită. Cu regularitate, soția lui îi potolea dorințele pentru a-i îngădui să supraviețuiască.

— Eşti cel mai fericit dintre oameni! se extazie Ernest.

Hector se arătă mirat, şi întrebă dacă Justine nu-l satisfăcea sub raport sexual. Aveau, pentru prima dată, o discuție asupra raportului lor cu femeile. Vrând să vorbească despre el, Ernest începu să se bâlbâie. Aparența vieții lui izbutite se transformă într-o masă incertă, aproape informă. Nu-şi îngăduise niciodată să fie un subiect de discuție. La drept vorbind, nu găsise niciodată o ființă omenească în stare să joace rolul celui mai bun prieten. Atunci fratele său proaspăt realizat îl împinse să se destăinuie.

Nu Justine era problema. Justine avea un trup care putea să-i procure fantasme oricărui adolescent, şi oricărui bărbat care se consideră un veşnic adolescent. Avea un fel destul de rar întâlnit de a fi în pat. Dar timpul, în tragedia lui de cel mai pur stil clişeu, le nimicise jocurile erotice. Ernest se mințea; el ştia că era vorba mai puțin de uzura timpului cât de dragostea lui nepieritoare pentru femei. O înşelase cu Clarisse, şi urmele unghiilor fuseseră cât pe ce să fie sfârşitul căsătoriei lor. Poate că lucrurile chiar aşa trebuiseră să se petreacă? Din slăbiciune (căsătoria te face slab), din frica de o anume singurătate prielnică tuturor rătăcirilor, se împăcaseră. Ea îl iertase, ceea ce însemna că nu reuşise să-şi închipuie viața fără el. Această abatere sexuală fu singura dată când ea ştiu că soțul ei o înşală. Rămânea încredințată că femeia aceea fusese singura lui amantă. Se înşela: Ernest nu încetase nici o clipă să-şi creeze tot felul de aventuri ca să trăiască. Obsedat de femei, de mişcarea şi de grația lor, nu-şi amintea de nici o clipă din viața lui în care să nu fi fost bântuit de o femeie, necunoscută sau aproape cunoscută. I se întâmpla, în timpul pauzelor de masă, să umble pe stradă numai ca să vadă femeile umblând. Tirania asta în aer liber făcea din el un sclav instalat în dictatura simțurilor.

De ce-i povestea toate astea? Hector găsea că povestea era destul de obişnuită. Se gândea că nu era nimic patologic într-o asemenea pasiune, că multor bărbați le plăceau femeile într-un fel exagerat, isteric. Nu pricepea de ce Ernest îl invidia pentru pasiunea lui fixă. Pasiunea lui pentru spălat era nemaipomenit

de monogamă. Nu numai că nu-i plăcea decât soţia lui, ci mai mult decât atât, îi plăcea la ea o acţiune precisă! Pentru toţi bărbaţii sleiţi de mişcarea neîncetată a tocurilor cui, Hector putea trece drept un mit al tihnei. Ceea ce el considera drept o tiranie patologică era un paradis aseptizat. Ernest visa s-o iubească pe Justine la nebunie în timp ce spăla geamurile. Voia, şi el, să aibă parte de fascinaţia senzuală sedentară.

Rămas singur, Hector avu un sentiment de dezgust. Oamenii pe care-i admirăm nu au dreptul să ne prezinte slăbiciunea lor. Fratele ăsta care fusese un reper se volatilizase ca aerul dintr-un balon spart. Soţia lui îl scăpase de vinovăţie, fratele lui tocmai îl transformase într-un mit, el, care fusese ultima roată a trăsurii sociale devenea deodată un bărbat stabil. În ritmul ăsta, nu mai era mult până la a fi considerat drept charismatic. Un bărbat stabil, expresia îl fascina. Curând, aveau să i se ceară sfaturi, şi el va şti cum să răspundă. Va citi paginile colorate din *Figaro*, şi va vota în sfârşit cu dreapta. În timp ce bătea cuminte câmpii (pesemne îşi împrumutaseră cuvântul), Gérard apăru pe neaşteptate.

— Soră-mea nu-i acasă?

— Nu, Brigitte nu e acasă.

— Se nimereşte bine, pe tine voiam să te văd.

Înainte, nimeni nu venea niciodată să-l vadă pe neaşteptate.

Hector şi cumnatul său nu se văzuseră de când cu faimoasa afacere a şantajului care avusese drept consecinţă o tortură. Acest episod, se înţelege de la sine, nu fusese niciodată cunoscut de nimeni altcineva; duşmanii care ajung la violenţă se unesc adesea în tăcere. Păstrau amândoi o minunată amintire a după-amiezei lor sportive, şi extra-sportive. Se strânseră în braţe, destul de îndelung în sâmbăta aceea. Gérard iscodi cu privirea chipul lui Hector şi, în calitate de cunoscător, îi admiră marea capacitate de cicatrizare. Practic nu exista nici o amintire a tăbăcelii. Inclusiv cu privire la dinţi, deoarece doi dinţi noi propulsaseră în uitare, prin charisma calciului lor, pe cei care fuseseră rupţi.

Hector propuse o cafea, sau orice fel de băutură capabilă să-i dovedească apetitul pentru discuţie. Gérard chibzuise mult, de mai multe săptămâni. Neobişnuit cu o asemenea întrebuinţare, creierul său trecu pe lângă o supraîncălzire aproape primejdioasă. Motivul chibzuinţelor lui: minciuna vieţii sale. Peste putinţă să continue aşa! Nu aveai dreptul să te faci iubit şi admirat pe temeiuri false. Înainte de ameninţarea cumnatului său, el uitase totuşi că era vorba pur şi simplu de produsul propriei lui mitomanii. Se lăudase atâta cu isprăvile lui mincinoase că se încredinţase de victoria repurtată în cursa Ouarzazate–Casablanca. Dacă toată lumea îl credea, trebuia să fie cu siguranţă adevărat. Şi apoi, erau prietenii din fotomontaj (vecinii): şi ei se foloseau de fotografie pentru a-şi dovedi prezenţa pe podiumul vestitei curse. Atunci, strânşi toţi trei laolaltă, li se întâmpla să-şi reamintească de cursă, născocind de fiecare dată amănunte din ce în ce mai uluitoare. Cum să nu le dai crezare, în aceste condiţii? Până în ziua când Hector venise să zdruncine legenda vieţii sale. După agresiune, nu se mai putea privi într-o oglindă; de partea cealaltă, nu se trişa. Era o problemă de încredere în sine. Rămânea încredinţat că viaţa lui, fără evenimentul acela, nu valora nimic în ochii altora.

În ochii altora.

Hector repetă în gând această expresie. Totul i se părea cât se poate de simplu. Şi el voise, toată viaţa lui, adunând obiectele cele mai absurde, să pară important construindu-şi *o identitate materială*. Crescut de o mustaţă şi de o supă, reperele lui produseseră vânt. Ouarzazate–Casablanca era o colecţie ca oricare

alta. Fiecare îşi găsea hrana fantasmatică. Hector-ul dezvinovăţit îi explică lui Gérard că nu trebuia să spună nimic. Trebuia să-şi asume, şi să-şi păstreze izvoarele bucuriilor sale.

— Eşti fericit atunci când vorbeşti de cursa aia?

Chipul iluminat al lui Gérard făcea cât toate discursurile. Nu avea dreptul să se amputeze de cea mai mare plăcere a lui, sub pretextul absurd al transparenţei. Căci admiraţia pe care o trezea în privirea celor pe care îi iubea era felul lui de a savura plăcerea. Căutarea luminii poate să pară sănătoasă, dar ea nu ne face neapărat fericiţi. Nu trebuie să căutăm să ne nimicim minciunile şi impulsurile. E poate de ajuns să le încuviinţăm. Se gândea iarăşi la fratele lui şi la suferinţa lui sub dictatura femeilor. Ar putea găsi cuvintele, acum. Gérard observa chipul lui Hector. După o tăcere, el confirmă că trebuie mai ales să nu mărturiseşti nimic. Era sfatul celui care voise să-l denunţe! Era ceva de neînţeles. Iar neînţelegerea era o senzaţie pe care Gérard o cunoştea bine.

Convins de cumnatul său, Gérard răsuflă adânc, socotind cât se poate de absurde acele săptămâni petrecute în întrebări. De fapt, el ştia prea bine că n-ar fi putut mărturisi niciodată. Ca în afacerea Romand, s-ar fi văzut silit să-şi împuşte părinţii mărturisindu-le adevărul. Sora lui se întoarse în sfârşit acasă. O găsi frumoasă, dar nu izbuti să deducă de aici că ea înflorea de-a binelea. E adevărat că ea se simţea din ce în ce mai bine. Brigitte se aruncă asupra fratelui ei, extrem de fericită să-l revadă. Îi pipăi muşchii, şi constată că dispariţia lui recentă era urmarea unei importante preocupări pentru întreţinerea condiţiei de atlet de înalt nivel. El răspunse că avea întru totul dreptate, nu fără a fi aruncat o privire discretă către Hector. Acesta din urmă îi făcu un semn complice. Când trăieşti pe o minciună bine unsă, lucrurile merg foarte uşor. Ceilalţi îşi petrec timpul făcând ipoteze, punând întrebări, astfel că mincinosului îi ajunge să spună da sau să spună nu.

Ca perfectă gazdă ce se afla, Brigitte nu era niciodată luată pe nepregătite atunci când se invita un invitat familial. Se găseau mereu două sau trei fleacuri (expresie cochetă) care puteau fi încălzite la repezeală. Putea chiar fi auzită râzând în bucătărie, singură şi fericită. Nu e cumva aici un pic de isterie? se întrebă bărbatul ei. Apoi se gândi la altceva, ca să nu devieze către o poftă de spălat care ar fi fost jenantă în faţa lui Gérard.

Sună telefonul.

— Sunt în bucătărie, poţi să te duci tu, iubire?

Hector se ridică. Era Marcel. Deci nu era supărat pentru cina nudistă, ce uşurare! Hector nu îndrăznise să sune după tot ce se petrecuse, mult prea încurcat pentru a explica întreaga poveste. Vocea lui Marcel era incredibil de scăpărătoare. Laurence era foarte aproape deoarece i se putea auzi răsuflarea puternică… Ea şopti: „Deci, ce zice?“ Marcel astupase receptorul pentru a-i răspunde lui Laurence: „Aşteaptă, ce naiba, cum vrei să vorbesc cu el dacă mă pisezi în halul ăsta! Lasă-mă să destind atmosfera, mai întâi!“ Dacă Marcel fusese întotdeauna incredibil de simpatic cu Hector, conversaţia care se anunţa părea că va întrece toate momentele de simpatie. Se putea spune pe şleau că Marcel îi lustruia încălţările prietenului său. Zicea că trecuseră o sută de ani de când nu se mai văzuseră, că îi simţea lipsa, că ar trebui să-şi ofere cândva o călătorie în patru, şi curând o nouă cină (nici măcar o aluzie la scena de exhibiţie) etc. În sfârşit, el întrebă ce mai făcea Brigitte. Marcel se opri şi-şi trase răsuflarea. Da, cum o mai duce? Hector mărturisi că depistase la soţia lui un început de isterie, şi râse. Marcel se agaţă îndată de râsul ăsta ca să râdă şi el. În fine, îndrăzni să spună ce-l frământa: „Uite ce e, Laurence şi cu mine, ne-ar face mare plăcere… în sfârşit, poate o să ţi se pară ciudat… să mai vină Brigitte să spele geamurile la

noi…“ Hector izbucni într-un râs nestăpânit, de necrezut ce prieteni caraghioşi avea. Şi văzând-o pe Brigitte ieşind din bucătărie, închise telefonul căci trebuiau să mănânce.

O dată aşezaţi la masă, Brigitte întrebă ce voiau şi, mai ales, dacă nu erau supăraţi pentru seara cu pricina.

— Nu numai că nu sunt supăraţi, dar Marcel a glumit cu mine, întrebându-mă dacă nu vrei să vii să speli geamurile la ei!

— A, e nostim, se răzbună…

Gérard nu pricepu nimic din discuţie, şi atunci se hotărî să ia taurul de coarne şi aduse vorba, fie ce-o fi, de Ouarzazate–Casablanca.

VI

Brigitte le făcu o vizită părinţilor ei. Încerca să se ducă să-i vadă o dată pe săptămână. Când Hector nu mergea să-şi vadă mama, o însoţea mereu cu plăcere. Socrii lui ar fi fost nişte părinţi ideali. Simpli, drăguţi, atenţi, se putea chiar discuta cu ei de una, de alta. De câteva luni, îmbătrâniseră grozav. Mai ales tatăl care nu mai putea practic să umble. Toată viaţa lui, îi plăcuse nespus să părăsească domiciliul conjugal ca să facă plimbări, mai mult sau mai puţin lungi. Se ducea deseori să fumeze ţigări în localuri şi să joace cărţi povestind tâmpenii despre femei. Cu siguranţă, cuplul rezistase graţie escapadelor lui. Nemaiputând umbla, ceea ce îl deranja cel mai mult era să-şi vadă soţia toată ziua. Bătrâneţea reduce spaţiul vital al cuplurilor. Sfârşeau unul peste altul, ca şi cum se pregăteau pentru locul de veci. La vârsta asta la care nu mai prea aveau multe să-şi zică, trebuia să înşiri banalităţi. Brigitte, în cursul vizitelor ei, se transforma în arbitru. Le dădea note la purtare şi nu căuta cu adevărat să-i împace. Tatăl ei vorbea din ce în ce mai puţin, ea suferea că nu mai găseşte subiecte de discuţie care să-l intereseze. Nu voia niciodată să vorbească despre trecut. Nici despre prezent, nici despre viitor în cele din urmă. Atunci, ea îl privea pe bărbatul bătrân care era tatăl ei. Chipul lui zbârcit de o piele tot atât de scurtată ca şi timpul care-i rămânea de trăit. Observându-l, în loc de deprimare, ea se gândea mai mult ca oricând că trebuia să profite de viaţă. Chipul tatălui ei, în decăderea lui, cântărise cu siguranţă în atitudinea ei din timpul crizei conjugale.

Brigitte se înfiinţa mereu într-un fel foarte viu; şi, înainte de a se cufunda din nou în nimicul lui de fiecare zi, tatăl ei ofta: „A, e fiică-mea!“ Ieşea la cumpărături cu mama ei şi aducea mereu daruri pentru a da viaţă locului acela. Cu ocazia ultimei sale vizite, mama lui Brigitte evocase dorinţa lor de a părăsi Franţa, ca să se ducă într-un azil de bătrâni la Toulon. Ar fi categoric mai complicat pentru ea şi fratele ei să se ducă să-i vadă; nu era oare o strategie de îndepărtare, ca o ultimă etapă înaintea morţii? Ea nu prea voia să se gândească la asta, rămânea la lucruri concrete. Vorbea iar de dna Lopez, adorabila menajeră pe care mama ei o dăduse afară pentru un motiv relativ nedesluşit: „Nu ştie să facă nimic cum trebuie!“ Era poate un fel de a se pedepsi că nu mai e în stare ea să facă nimic. Brigitte se enervă şi zise că trebuia cu adevărat să găsească pe altcineva. Nu cumva aveau de gând să se scufunde în mizerie? Îl întrebă pe tatăl ei ce părere are, lui puţin îi păsa. Aşa că Brigitte n-avu altă alternativă decât să dea un pic cu aspiratorul şi să şteargă praful de pe mobile. Când văzu cât de murdare erau geamurile, nu îndrăzni. Începu să zâmbească, mai ales gândindu-se la cina de la Marcel şi Laurence. Şi apoi, se avântă. Contextul era atât de diferit!

Văzându-şi fiica la lucru, tatăl său se enervă pe maică-sa: „Săptămâna viitoare, nu vreau să ştiu nimic, o aduci înapoi pe dna Lopez!“ Era tocmai ce voia Brigitte, să readucă viaţa în locul ăla, să-şi determine tatăl să se ocupe din nou de problemele de zi cu zi. Spăla atât de bine geamurile, încât mama ei se arătă mirată… Se gândi la expresia „ai zice că face asta în fiecare zi“ fără să ştie câtă dreptate avea. Soţul ei îi ceru politicos să-i dea de băut; erau cel puţin treizeci de ani de când nu-i ceruse *politicos* nimic soţiei sale arţăgoase. Gâtlejul i se uscase brusc. Şi ei îi era sete. Totuşi, i se părea că băuse un pahar mare de apă cu cinci minute în urmă.

După două minute de spălat efectuat cu o mare eficacitate, Brigitte întoarse capul. Priveliştea îi amintea de Marcel şi Laurence. Părinţii ei, pentru prima dată de foarte multă vreme, erau aşezaţi unul lângă altul. Cu adevărat uniţi în contemplaţie.

— Ce frumoasă eşti, fata mea! făcu mama.

Tatăl, în schimb, se simţea stânjenit, năpădit de o senzaţie pe cât de dulce pe atât de nesănătoasă. Nu-şi putea îngădui s-o mărturisească — era fiica lui adorată —, însă chiar i se părea că simţise o uşoară excitaţie. Avea un fel de a spăla geamurile atât de dulce, atât de… cum să spună… în sfârşit… atât de…

— Poate că nu e neapărat nevoie s-o aducem înapoi pe dna Lopez… dacă nu te deranjează prea mult, scumpa mea… ai putea să speli tu geamurile, din când în când…

Brigitte simţise în tonul tatălui ei o slăbiciune emoţională. Febrilitatea lui era nespus de mişcătoare. Brigitte acceptă s-o facă. Îşi punctase acordul cu o mutriţă delicioasă, în felul scorpiilor mereu iertate. După ce spălă geamurile, îşi îmbrăţişă drăgăstos părinţii. Simţea că se petrecuse ceva ciudat. Ai fi putut crede că, începând din clipa aceea, aveau să fie în sfârşit fericiţi. Tatăl ei făcu un efort, care până acum îi păruse neomenesc, ridicându-se din fotoliu pentru a sta lângă soţia sa; pe treptele de la intrare, şi împreună, făceau semne de la revedere. Pe drumul de întoarcere, Brigitte lăsă să-i zburde mintea la gânduri gingaşe. I se părea — şi era o fantezie sublimă — că avea dintr-o dată darul de a-şi păstra părinţii pe viaţă.

VII

Era în ea un nu-ştim-ce nemaipomenit de erotic. Brigitte spăla geamurile ca nimeni altcineva. După emoţia de a-şi fi văzut părinţii într-un asemenea nimb de fericire, acceptă ciudăţenia faptului petrecut. După bărbatul ei dependent, şi prietenii lui care voiau s-o facă să se întoarcă, era a treia oară când provoca o plăcere apropiată de juisare spălând geamurile. Tatăl ei avusese aceeaşi privire ca Hector. Ea resimţise o jenă de îndată alungată; în chip inconştient, se ştia singură răspunzătoare de fascinaţia pe care o trezea. Pesemne că fiecare om avea un potenţial erotic fabulos, însă puţini erau cei în stare să-l găsească. După adolescenţa ei frustrantă, şi primii ani de femeie în care nu se crezuse în stare să placă unui bărbat, ea ajunsese o forţă senzuală. Excitaţia creştea, cu încetul. Totul se lămurea. Oamenii se uitau la ea pe stradă, ea ţopăia, şi, după o secundă, nu se mai mişca. O luau probabil drept nebună.

Astăzi Hector nu voia să-şi facă siesta. Încerca, în zadar, să găsească o ocupaţie originală. Din fericire, Brigitte se întoarse acasă strigând: „Sunt nemaipomenit de erotică! E vina mea!“ Ca bărbat al casei, Hector îşi asumă răspunderea. El mângâie părul soţiei sale. Trebuia numaidecât s-o liniştească; nu descoperise el la ea un început de isterie? E adevărat că isteria asta nu era prea limpede; totul i se încurca în creier, încerca să-i explice soţului ei că el n-a recidivat niciodată. De la întâlnirea lor, exact aşa cum nădăjduise, nu mai era pradă colecţionitei. El încercă s-o facă să stea jos, şi să-i servească un

bourbon destul de vechi, dar nu era nimic de făcut, ea îl scutura repetând: „Dar nu înţelegi?“ El clătina din cap îngrijorându-se. Ea înţelesese în sfârşit totul (femeile), aşadar îi mai trebuia puţin timp ca să înţeleagă (bărbaţii).

*

Deci Hector nu recidivase niciodată. Întâlnind-o pe Brigitte (corpul femeii, unică), se vindecase de colecţionită. Dar, curiozitate romanţioasă, dăduse peste singura femeie care poseda un uluitor potenţial erotic când spăla geamurile. Voind să retrăiască cu orice preţ acel moment, mergând până la a filma momentul major, el se crezuse iremediabil atins, când de fapt nu fusese niciodată în aşa măsură bărbat ca toţi bărbaţii.

*

Nu poţi iubi la nebunie şi dori totodată să aduni alte obiecte. Hector fusese mereu convins de lucrul ăsta. Era un bărbat liniştit care tocmai aflase, în ziua când căuta să evite o siestă, sfârşitul bolii sale. Începând de astăzi, Brigitte n-avea să mai spele niciodată geamurile: trebuia să se rupă de plăcerea asta. Cuplul cercetă mijloacele posibile şi, peste şase luni, Brigitte nu mai spăla geamurile pentru a potoli poftele bărbatului ei (folosiseră o tehnică americană care consta în rărirea progresivă a spălaturilor (americanii aveau arta de a considera tehnicile evidente ca fiind americane). I se întâmpla lui Brigitte, fără să-i spună lui Hector, să spele geamurile pentru plăcerea ei, aşa, un fel de masturbaţie. În zilele acelea, întorcându-se acasă, el simţea că geamurile sunt curate; vechile reflexe. Încerca să nu se mai gândească la treaba aceea, nu era întotdeauna uşor. Cuplul sudat înfrunta din când în când începuturi de recidivă, şi le nimicea cu graţie.

Acum, totul ţinea de trecut.

Brigitte şi Hector alcătuiau o uniune stabilă care rezistase unor peripeţii teribile. Erau frumoşi (în orice caz, se plăceau unul pe altul), erau relativ bogaţi, nu mai aveau probleme psihologice reale (dăinuiau pe ici, pe colo două–trei spaime, care n-ar merita însă nicidecum o carte), şi îşi refăcuseră zugrăveala apartamentului cu puţin timp înainte. Aşa că reapărea în fine la momentul potrivit proiectul imprecis evocat în mai multe rânduri şi mereu respins: proiectul de a face un copil. Expresia părea greoaie, înspăimântătoare. I se zicea acestui lucru fructul dragostei. Pentru a face un copil, trebuia mai întâi să facă dragoste. Brigitte socoti datele potrivite explicându-i lui Hector că se procrea întotdeauna mai bine joia. Era o zi care lui îi plăcea mult. Se odihni bine miercuri, şi făcu mari performanţe în ziua amintită.

Hector nu fu niciodată atât de mândru ca în ziua când află că nimerise bine. Ştirea fu sărbătorită corespunzător, iar Brigitte avea să se îngraşe treptat. Voia să mănânce căpşuni, şi-i era greaţă. Lui Hector nu-i plăceau căpşunile, îi făceau greaţă. Viitorii părinţi se gândeau la viitorul copilului, la studiile lui strălucite şi la drogurile blânde pe care avea, poate, să fie lăsat să le fumeze. Începând din luna a şaptea, Brigitte se făcu într-adevăr foarte mare. Fu întrebată dacă găzduia o echipă de fotbal (oamenii sunt adesea foarte ciudaţi). Cuplul stătea tot timpul acasă. Hector se ducea după cumpărături, iar în raioanele supermarket-urilor nici nu se mai gândea la colecţii. Copilul lui, nu se gândea decât la copilul lui. Se hotărâseră să nu afle sexul. Ca să aibă o surpriză. Hector avea o spaimă înfricoşătoare de tot ce era legat

de biologie; nu-şi însoţise soţia la ecografii.

Şi era puţin probabil să asiste la naştere.

Dar, când sosi ziua, îl rugă să rămână alături de ea în sala de naşteri. Plin de sudoare, şi cu palpitaţii cardiace anarhice, îşi stăpâni cu vitejie teama. Soţia lui putea fi mândră de el; apoi, se gândi că mai degrabă el trebuia să fie mândru de ea… Brigitte scotea ţipete, cu coapsele desfăcute. Deci ăsta era miracolul vieţii. Moaşa aduse la cunoştinţă că era deschis pe jumătate colul, ceea ce însemna că mai rămânea de învins o jumătate.

Colul se deschidea aşadar milimetru cu milimetru; fiecare fiinţă omenească, sosind pe Pământ, făcea pe starul. Se credea un eveniment, un eveniment fericit. Copilul profita de ultimele sale clipe de mare plinătate, şi avea perfectă dreptate, căci existau puţine şanse să poată retrăi într-o bună zi aceleaşi senzaţii; afară de cazul în care avea să se scalde în pielea goală într-o apă îngheţată după ce ar fi băut trei litri de whisky irlandez. Hector ieşi. Toată lumea se afla acolo: mama lui, părinţii lui Brigitte, Gérard, Ernest cu familia, Marcel şi Laurence… Maternitatea reunea toate personajele unei vieţi. Îl sprijineau pe Hector, îi repetau că *taţii sunt aventurierii timpurilor moderne*[3]. Îi plăcea mult formula; se întreba cine e tâmpitul care putuse să spună o asemenea tâmpenie, dar formula îi convenea. Şi e adevărat că avea o mutră de aventurier cu barba lui de trei săptămâni (nu se mai putea bărbieri deoarece, din solidaritate faţă de Brigitte, îşi pregătise şi el valiza ca să meargă la spital în ziua naşterii; în valiza aceea îşi pusese şi trusa de toaletă). Mulţumi tuturor că veniseră şi făgădui să se întoarcă de îndată ce aveau să apară noutăţi. Ce bărbat era, se putea conta pe el în ocaziile însemnate. Avea să devină tată şi simţea că era un rol pe măsura lui.

Brigitte ţipă, aşadar anestezia periduralã fu crescută. Hector era din nou alături de ea, părea netulburat. Găsea că soţia lui era frumoasă ca o femeie care avea să nască. Ea se scremea din ce în ce mai tare. Moaşa tăie o şuviţă de păr copilului căruia i se vedea ţeasta lipicioasă. Hector contemplă şuviţa asta cu mare emoţie… Într-un fel ultra-fugitiv, nu se putu împiedica să se gândească la colecţia lui Marcel. Era vorba de un reflex al vieţii sale anterioare pe care nu-l stăpânea de tot; chiar dacă nu mai colecţiona nimic, continua să se gândească foarte des la colecţii. Scurt, vreme de o clipă doar, se gândi totuşi: dacă e o fată, iată o şuviţă care ar fi giuvaerul colecţiei lui Marcel… Şi se concentră din nou asupra ieşirii la lumină a copilului său; bebeluşul ăsta atât de inteligent se aşezase perfect pentru a ieşi. Cea de a doua moaşă apăsa pe burta lui Brigitte pentru a ajuta copilul să iasă. Craniul apăru în fine aproape în întregime; ai fi zis că era un con. Hector nu vedea încă nimic din copilul său, şi deja îi apăru ca graţia întrupată.

Însoţit de ţipetele de împingere, copilul ieşi şi ţipă la rândul lui. Fu aşezat pe burta maică-sii… era o fată! Hector vărsă cele mai minunate lacrimi din viaţa lui. Ieşi o secundă ca să strige pe culoar: „E fată!“

Contemplă minunea care scotea mici ţipete în braţele mamei sale. Fiica mea, fiica mea, Hector nu se putea gândi la nimic altceva. Tocmai se reprodusese. Era vie, fiica lui; vie şi unică. Citise în cărţile de specialitate cum rămâne copilul câteva minute peste mama lui înainte de a fi dus pentru prima baie. În chip ciudat, scena nu ţinuse mai mult de treizeci de secunde. Cea de-a doua moaşă îi luase fiica fără ca măcar să-i spună şi lui să vină. În cărţi, se povestea că tatăl, dacă e prezent, îi face copilului prima baie. Şi aici, nimic. Nici nu se uitaseră la el… De-abia avusese timpul să-şi privească fiica. O mai ţinea încă de mână pe Brigitte şi, deodată, ea îl strânse foarte tare ţipând. Era ca şi cum ar fi dat timpul înapoi.

În sala de aşteptare, toată familia se îmbrăţişa. O fată, e fată, se striga acolo în cor. Hector nu greşise: se dăduse timpul înapoi. Cu creierul aburit, el nu putea încă preciza mintal ceea ce îi apărea ca un gând straniu. Brigitte, aproape istovită, era acum sprijinită de altă infirmieră, avea nevoie de curaj. Îi strivea mâna lui Hector. În fine, el putu să rostească limpede ceea ce era vădit: gemeni! Ea nu-i spusese nimic, dar nu era însărcinată cu unul singur, ci cu doi bebeluşi! De data asta, fu cât pe ce să leşine. Moaşa îl sfătui să stea jos. Emoţia lui stânjenea pe toată lumea. Aşa privi el naşterea celui de-al doilea copil al său. De data asta, era vorba de un băiat! Hector îşi sărută soţia şi, la fel ca prima dată, nou-născutul fu aşezat pe burta mamei sale.

— Dar nu mi-ai spus nimic…, bolborosi Hector.

— Nu, era o surpriză, dragostea mea.

Hector se repezi pe culoar, şi strigă: „E băiat!“

Acest nou anunţ cufundă pe toată lumea în perplexitate, şi mai ales pe Gérard, care răsucea pe toate părţile această ecuaţie nebunească: Păi, e fată sau băiat… Nu poate fi şi fată, şi băiat… În fine, da, câteodată, se poate întâmpla… Dar nu atât de tânăr… Sau poate…“ Ceru o aspirină unei infirmiere care trecea pe-acolo.

Ameţiţi de fericire, tatăl pe un nor şi mama în stare de leşin, părinţii tocmai se instalaseră într-o altă lume. Hector voi să-şi urmeze fiul în sala unde era îmbăiat dar, din nou, o moaşă luă copilul. Cu o răsuflare grăbită, Brigitte îi mărturisi lui Hector:

— Nu ţi-am spus totul…

— Ce?

— E vorba de treeeei!

Cuvântul fu forfecat de o contracţie. Şi Brigitte se apucă din nou să împingă cu cele câteva puteri care-i mai rămâneau. Era o femeie excepţională, trei copii dintr-un foc. Hector o privi de parcă ar fi fost extraterestră. O iubea cu o dragoste superioară. Curajoasă, ea aduse pe lume încă o fată şi, uşurată, izbucni în plâns. Micuţa se duse după fratele mai mare şi sora mai mare pentru examenele medicale şi, câteva secunde mai târziu, moaşa anunţă că cei trei bebeluşi se simţeau minunat. Ea adăugă că rareori văzuse o naştere de trei copii desfăşurată atât de uşor.

Cei trei copii fură aşezaţi alături; păreau identici ca trei piese ale unei colecţii. Hector era cât se poate de mirat că era părintele acestor trei fiinţe omeneşti. Îşi sărută soţia, şi în acest sărut el puse tot curajul de care aveau nevoie. *Taţii sunt aventurierii timpurilor moderne*, se gândi din nou la expresia asta. Cu trei copii dintr-un foc, merita măcar numele de erou.

Noiembrie 2002–August 2003
Ouarzazate–Casablanca

Notă

3 Citat din Charles Péguy (*n. t.*).